Primii „incoruptibili“*

2

Cu simțul de organizare ce-l caracterizează, Pinkerton a stabilit, încă din 1850, un fel de cartă morală a agenției. Principiile pe care le-a enunțat, în urmă cu 126 de ani, sînt și azi în vigoare, chiar dacă strănepotul lui Allan Pinkerton, Robert II, a schimbat, în 1965, numele agenției, care, de atunci, s-a numit „Pinkerton's Inc.“

Agenția — hotărîse fondatorul ei — nu va accepta nici gratificații și nici recompense. Va refuza să lucreze pentru vreun partid politic. Va refuza să ancheteze asupra moralității sau moravurilor unei femei, dacă aceasta n-are o legătură directă cu crima. Rolul pe care Pinkerton îl acorda detectivului venea dintr-o „vocație nobilă și înaltă“ și reclama „cele mai deosebite calități : inteligență, spirit de echitate, voință, aptitudinea de a sesiza situații și persoane, fără să mai vorbim de o mare rezistență fizică la orice încercări“.

Încă din 1850, una din ideile deosebite ale lui Pinkerton era aceea că detectivul trebuie să fie apt de a juca orice fel de rol. În această epocă, cînd intrai în agenția sa din Chicago, aveai impresia că te găsești în culisele unui teatru. Biroul său era plin de tot felul de materiale pentru deghizare. Ajutat de Bangs, el îi învață pe subalterni arta filajului, dar îi pune să repete, în același timp, cu precizia unui regizor, rolurile pe care le vor interpreta — birjar, jucător sau om de afaceri —, precum și gesturile funcției lor.

Dezvoltarea agenției este fulgerătoare. Ea tratează, evident, „afacerile curente“ — crime, atacuri de bănci, furturi, falsuri. În 1857, este arestat un celebru falsificator — Jules Imbert. Escrocul reușise să zdruncine puterea cîtorva financiari din New York. Această lovitură de maestru îi aduce lui Pinkerton o notorietate care depășește granițele orașului Chicago.

Din 1855, agenția a fost însărcinată să asigure securitatea căilor ferate. Primul său client este compania „Illinois Central“, care îi varsă 10 000 de dolari pe an, o sumă foarte importantă la acea vreme. Contracte similare vor fi semnate cu alte șase companii. Este o sarcină enormă pentru o instituție debutantă, dar și o apreciabilă sursă de finanțare care-i permite să avanseze.

Contractul cu „Illinois Central“ va avea consecințe mult mai neașteptate în viața lui Pinkerton. Aici, face cunoștință cu avocatul companiei, Abraham Lincoln, bărbat osos, auster, cu figura obosită, pe care îl va salva, în 1861, de la un prim atentat. În 1857, George McClellan este desemnat președintele companiei... înainte de a deveni candidat la președinția Statelor Unite. Înțelegerea este deplină între strălucitul ofițer din West Point și asprul scoțian. Pinkerton este fascinat. Ciudat; acest om, intransigent și încăpățînat, este un temperament pasionat : este capabil să se consacre, trup și suflet, unei cauze sau unui om. Cînd McClellan va fi numit comandant șef al armatelor nordiste, el îl va urma orbește pentru a organiza și a conduce, pe lîngă el, un serviciu de informații și spionaj.

Mai stranii chiar sînt relațiile sale cu John Brown, liderul aboliționiștilor, care, după episoade sîngeroase, va fi spînzurat, în 1859. Pinkerton îl ajută din răsputeri și prin toate mijloacele. Urăște sclavajul, pe care-l consideră o nenorocire pentru America. Casa sa din Adams Street, Chicago, este plină, în permanență, de sclavi fugiți pe care îi ajută să treacă în Canada.

În timpul acestor ani, Pinkerton se consacră, în întregime, dezvoltării agenției. Participă, personal, la anchete, ca și la urmărirea criminalilor.

Pinkerton recrutează și controlează, încă din 1858, un corp de gardieni pentru a asigura supravegherea căilor ferate, a antrepozitelor și magazinelor din oraș. În sfîrșit, supervizează, în cele mai mici detalii, munca agenției. Adesea, lipsește de acasă timp îndelungat. „Sînt, uneori, atît de obosit încît n-am curajul să mă culc“, afirma el. Ceea ce nu-l împiedică să aibă grijă de familie — a avut șase copii, dintre care doi au murit la vîrstă fragedă — cu aceeași rigoare pe care o aplica în relațiile cu subalternii.

Într-o bună zi a anului 1854, Pinkerton primește o scrisoare din partea lui Edward Sanford, vicepreședinte al „Adams Express Company“, din New York, una dintre cele mai importante societăți americane de transport. Sanford îi scria, la îndemnul unui detectiv din New York, Robert Boyer, pentru a-i cere să-l găsească pe autorul furtului celor 40 000 de dolari sustrași cu ocazia unui transport de fonduri între Montgomery (Alabama) și Augusta (Georgia). Pinkerton își manifestă scepticismul. „Oare cum ar putea să-și închipuie cineva că s-ar putea rezolva din birou această enigmă, printr-o simplă studiere a dosarului alăturat scrisorii ?“. Totuși, din curtoazie față de Boyer, Pinkerton își va petrece week-end-ul, redactînd o notă de nouă pagini către Sanford. Părerea lui era că hoțul nu putea fi altul decît Nathan Maroney, director al sucursalei din Montgomery. Recomandă să fie pus sub strictă supraveghere, înainte ca acesta să recidiveze. Nu primește nici un răspuns de la New York, și Pinkerton uită această afacere pînă în ziua cînd, un an mai tîrziu, primește o telegramă de la Sanford : „Îmi puteți trimite pe cineva ? Hoțul este mai influent ca mine“.

Pușcăriașul a mărturisit...

Pinkerton ezită să accepte pentru că are foarte mult de lucru. Însă, dată fiind importanța firmei, se hotărăște, totuși, să se ocupe de anchetarea acestui caz. Îl întîlnește pe Sanford la Montgomery, care-l anunță că l-a arestat pe Maroney, dar că arestarea acestui tînăr foarte apreciat în societatea locală a suscitat indignare.

În sfîrșit, lipsa de probe a permis eliberarea lui Maroney pe o cauțiune de 4 000 de dolari, afacerea urmînd să fie adusă, în acea toamnă, în fața tribunalului. Sanford nu știa cum va ieși din această încurcătură.

Preocupat să afle adevărul, Pinkerton îi angajează în această afacere pe cei mai buni detectivi ai săi : Adam Roche, care trece drept un olandez placid, fumător de pipă, este desemnat s-o supravegheze pe doamna Maroney în timpul unei călătorii pe care ea o efectuează în Sud. El reușește să noteze, într-un hotel, adresa unei scrisori pe care aceasta o trimite la Jenkintown, statul Pennsylvania, John Fox, fost ceasornicar, este trimis la Jenkintown, unde descoperise că locuiesc părinții lui Maroney, care o așteaptă pe tînăra doamnă. Kate Warne se instalează într-o pensiune din oraș, avînd misiunea de a se împrieteni cu doamna Maroney. Bangs a interceptat o scrisoare adresată de Maroney unui lăcătuș din New York, căruia i-a cerut să-i reproducă o cheie. Este vorba de cheia uneia din servietele de piele ale companiei „Adams“. După toate aparențele, Maroney speră că, datorită acestei chei, va dovedi la proces că, în afara directorilor de filiale, și alți funcționari pot avea acces la conținutul acestor servicte.

În august, avocatul societății îl anunță pe Sanford că, din lipsă de probe, Maroney va fi, cu siguranță, achitat. Atunci, Allan Pinkerton îi sugerează lui Sanford să-l acuze pe Maroney de complot împotriva companiei, fapt care-i va permite să-l aresteze din nou. Știe că acesta este la strîmtoare și că nu va putea depune o nouă cauțiune. Totodată, aranjează ca unul dintre detectivii săi, John White, să fie încarcerat în același timp și în aceeași celulă cu Maroney. White îl alege ca avocat pe... George Bangs, directorul agenției.

Începe o campanie de demoralizare a lui Maroney. Mai întîi, Pinkerton adresează prizonierului o serie de scrisori anonime în care-i dezvăluie că soția lui apare adesea la Jenkintown în compania unui străin seducător (un agent al lui Pinkerton). În închisoare, White se servește de pachetele de mîncare pe care le primește și pe care, evident, le împarte cu Maroney pentru a-i cîștiga încrederea. La rîndul său, în timpul vizitelor pe care le face lui White, Bangs își exprimă disprețul față de legi și de tribunale „cu care poți face tot felul de aranjamente cînd poți plăti“. Mai mult, într-o bună zi, el vine triumfător în celulă cu ordinul de punere în libertate a „clientului“ său.

Maroney este ros de gînduri sumbre : se gîndește la soția infidelă care cheltuiește banii furați, în timp ce el zace în închisoare pentru că nu poate plăti cauțiunea. Văzîndu-l pe White că se pregătește să părăsească închisoarea, Maroney se dă bătut și îi povestește acestuia totul, cerîndu-i ajutorul. Convins „cu greu“, White se oferă să recupereze chiar el banii furați. Imediat, Maroney scrie soției pentru a-i da instrucțiuni. Aceasta se neliniștește la primirea scrisorii. Poți avea încredere într-un necunoscut ? Atunci, se destăinuie lui Kate Warne, care exclamă : „Bineînțeles, este vorba de soțul meu“. White sosește la Jenkintown, iar doamna Maroney îi înmînează pachetul cu bancnote pe care acesta se grăbește să-l aducă la New York. Nu lipsesc decît 400 de dolari.

Dar, Sanford este hotărît să dea o lecție. Culpabilitatea lui Maroney trebuie dezvăluită în public, cu prilejul procesului. Kate Warne continuă să-și joace rolul pe lîngă doamna Maroney, iar Bangs și White — pe al lor, pe lîngă Maroney. Procesul se deschide în septembrie. În prima zi, defilează martorii acuzatului care atestă eminentele calități ale acestuia. A doua zi,

*) Adaptare după revistele „Historia“ și „L'Express“

este chemat ca martor al acuzării John H. White. Văzîndu-l pe tovarăşul său de celulă, Maroney se prăbuşeşte pe banca acuzaţilor. Nu va mai fi nevoie ca White să depună mărturie. Maroney este declarat vinovat şi condamnat la zece ani muncă silnică. Afacerea va avea un răsunet deosebit. Sanford, impresionat de inteligenţa şi eficacitatea lui Pinkerton, însărcinează imediat agenţia cu asigurarea securităţii transporturilor Companiei „Adams Express", ceea ce reprezintă un contract important. În ajunul războiului civil, imaginea acestui ochi care veghează tot timpul — cum era supranumit Pinkerton — a devenit pe cît de liniştitoare pentru cercurile de afaceri, pe atît de neliniştitoare pentru aventurieri şi hoţi.

Pionier al metodelor de investigaţie modernă, Pinkerton a pus, încă din acea epocă, bazele unei agenţii centrale de informaţii care prefigurează F.B.I.-ul. Dezvoltarea sistemului de fotografiere i-a dat ideea constituirii unui fişier al criminalilor, unde, pe spatele fiecărui dagherotip, figurează toate informaţiile culese despre individul respectiv : specialistul în atacuri de bănci „are o cicatrice pe mîna stîngă", „vorbeşte mexicana" şi „locuieşte la un muncitor de la căile ferate pe nume Frisco Ann"...

Volumul şi precizia acestor detalii dau roade. Pinkerton face din cercetarea informaţiilor arma sa majoră şi, pentru a-şi completa fişele, recurge atît la ajutorul poliţiei urbane, cît şi al celor mai obscuri şerifi de la frontieră. Activitatea agenţiei se traduce printr-un schimb de scrisori, telegrame, rapoarte de-a dreptul uluitoare pentru acea epocă. Mai tîrziu, fiul lui Allan, William, va colabora fructuos cu Scotland Yard-ul, în Marea Britanie, şi Siguranţa naţională, în Franţa, ceea ce va constitui o prefigurare a Interpolului.

Corpul de gardieni în uniformă, creat de Allan Pinkerton, se va dezvolta în continuare. Dacă la începuturile sale, acest corp număra doar şase persoane, în perioada la care ne referim ajunsese la 20 000.

1 400 de dolari pentru salvarea preşedintelui

Copleşit de muncă, la începutul anului 1861, detectivul nu se îndoieşte că va scrie, în curînd, o pagină în istoria Statelor Unite.

La 19 ianuarie, el primeşte o scrisoare de la Samuel Felton, preşedintele Companiei de căi ferate din Philadelphia, Wilmington şi Baltimore, prin care acesta îi spunea să vină imediat la New York pentru a i se cere părerea într-o afacere de cea mai mare importanţă. Primise numeroase ameninţări de sabotaj din partea partizanilor secesiunii.

În caz de război, linia care leagă New York-ul de Washington era de importanţă vitală. Dacă, între cele două oraşe, Maryland intră în războiul de secesiune, atunci situaţia riscă să devină dramatică. Trebuia să se afle, cu orice preţ, dacă Maryland-ul este hotărît să rămînă în Uniune. Zece zile mai tîrziu, Pinkerton îi trimite lui Felton o scrisoare de şapte pagini, în care îi prezintă metodele de anchetă pe care intenţionează să le folosească. Are multe afaceri pe cap — spunea el — şi n-o poate accepta şi pe aceasta decît dacă Felton îi va promite să păstreze secretul absolut.

La sfîrşitul lunii ianuarie, Pinkerton vine la Baltimore, însoţit de mai mulţi agenţi ai săi. Cum, anterior, Timothy Webster îi semnalase că, la Perrymansville, un grup de rebeli este pe cale să se organizeze, Pinkerton deschide, aici, o agenţie situată chiar în faţa unuia dintre cei mai notorii secesionişti, pe nume Luckett.

Austerul Pinkerton, care detestă whiskyul, se poate arăta jovial — cînd munca o cere — şi poate chiar să bea zdravăn. Frecventează cîrciumile unde se reunesc simpatizanţii Confederaţiei şi se împrieteneşte cu Luckett. În faţa unui pahar, aceştia nu întîrzie să se confeseze unul celuilalt. Luckett îl prezintă lui Cypriano Ferrandini, iniţiatorul „complotului împotriva lui Lincoln". „Crîma — îi explică el lui Pinkerton — e perfect legală cînd este vorba de salvarea drepturilor sudiştilor".

Din punct de vedere politic, ţara era în fierbere. Două mari grupuri se opuneau : eliberatorii negrilor în statele din nord şi cei care susţineau menţinerea sclavajului în sud —, ceea ce determina o serie de lupte şi dispute de tot felul. Cînd sudiştii au început să atace chiar şi trenurile, făcînd să sară în aer cîteva poduri, companiile de căi ferate au cerut ajutorul agenţiei „Pinkerton". Detectivi particulari supravegheau calea ferată, însoţeau convoaiele şi făceau de gardă în jurul podurilor, împiedicînd astfel numeroase atentate.

La 2 februarie 1861, într-un bar din Richmond, trei bărbaţi arborînd culorile Sudului stăteau la o masă într-un salon separat. Doi erau în civil, iar al treilea îmbrăcase o uniformă fantezistă. Cel din urmă era Ferrandini care făcea parte din grupul nenumăraţilor aventurieri ce luaseră conducerea forţelor angajate împotriva guvernului central.

— Căpitane, cred că ne-am înţeles! spusese cel mai în vîrstă din grup. Asociaţia voastră secretă „Răzbunătorii Sudului" va sabota calea ferată dintre Baltimore şi Sud. În acest fel, Washington-ul nu va mai avea legătură cu Nordul. Trebuie să atacaţi Washington-ul cu trupe importante, să faceţi prizonieri membrii guvernului şi să-i instalaţi pe oamenii voştri în cele mai înalte funcţii. Proiectul este pe cît de îndrăzneţ pe atît de clar. Căpitanul a aprobat.

— Într-adevăr, este una din acţiunile noastre. Cealaltă, destinată să desăvîrşească „Acţiunea Washington", este, din nefericire, secretă. Am jurat să păstrez secretul şi nu pot dezvălui nimănui misterul. Înţelegeţi, deci, domnule Hamilton, că trebuie să tac.

Allan Pinkerton (ultimul din stînga), veghind discret asupra securităţii preşedintelui Lincoln

— N-aş vrea să vă constrîng în nici un fel, răspunse interlocutorul său, care nu era altul decît Pinkerton în persoană, sub o falsă identitate. Dumneavoastră ştiţi că-l urăsc pe Lincoln şi vă doresc succes din tot sufletul. Din nefericire, trebuie să vă părăsesc acum. Fratele meu vă va ţine încă puţin companie. Acesta era, în realitate, John C. Babcock, unul dintre cei mai subtili agenţi ai lui Pinkerton şi, în acelaşi timp, un mare băutor care ştia ce avea de făcut. Babcock îl îmbătă atît de tare pe Ferrandini, încît acesta îi va povesti toată tărăşenia. Sudiştii complotaseră să-l dea jos pe preşedintele nou ales, în timpul călătoriei acestuia de la Springfield la Washington, mai precis în timpul traversării oraşului Baltimore.

Babcock află, apoi că aceşti conjuraţi urmau să fie desemnaţi de... soartă. Toţi cei care trăgeau o bilă roşie trebuiau să ia parte la atentat. Juraseră cu toţii să nu dezvăluie culoarea bilelor trase, aşa încît nimeni nu ştia numele viitorilor atentatori. Cum Ferrandini trăsese o bilă albă, era inutil să încerce să-i smulgă detalii mai ample.

Trei ore mai tîrziu, cînd John Babcock îi relată informaţiile despre complot, Allan Pinkerton avu un moment de panică. Afacerea era diabolic de bine calculată. Lincoln tocmai părăsise locuinţa sa din Springfield şi era în drum spre Washington, călătoria urmînd să dureze mai multe zile, pe etape. Lincoln proiectase să rostească discursuri la Indianapolis, Cleveland, Philadelphia, Harrisburg şi Baltimore. Nu era nimic mai uşor pentru complotişti decît să se strecoare prin mulţimea din gara Baltimore.

Pentru a dejuca acest complot trebuia acţionat repede şi prudent. Cîteva ore mai tîrziu, pe o stradă din Richmond, o casă închiriată cu trei luni în urmă de marea firmă „Fraţii Hamilton" era abandonată. În acest scurt răstimp, un val de vizitatori veniţi din toate statele Sudului se năpustise prin cele patru intrări ale imobilului, semn evident al reuşitei comerciale a noii întreprinderi. În decursul acestor săptămîni înfrigurate, în care tensiunea politică preocupa toate spiritele, nimeni din Richmond nu se gîndise că, acolo, se afla, în realitate, Allan Pinkerton, detectivul detestat, şi cartierul său general ai cărui nenumăraţi agenţi făceau spionaj în statele confederate.

Pinkerton pleacă în grabă spre Philadelphia, ştiind că noul preşedinte intenţiona să treacă pe acolo în noaptea de 21 spre 22 februarie, înainte de a rosti, seara, un discurs în faţa alegătorilor săi. În suita lui Lincoln se afla şi delegatul din Chicago, Normann Judd, pe care Pinkerton îl cunoştea bine.

Judd este foarte mirat cînd, în toiul nopţii, bate la uşa lui Allan Pinkerton, însoţit de alţi doi bărbaţi.

— Scuzaţi-mă că vă derajenz ! i-a spus Pinkerton, dar trebuie să vorbim imediat cu preşedintele Lincoln.

— Cu preşedintele ? În plină noapte ? Nu cred că va fi posibil. A avut o zi grea şi doarme de mult.

— Trebuie, insista Pinkerton, şi încă imediat ! Viaţa preşedintelui este în pericol. Permiteţi-ne să intrăm. Vă vom explica de îndată.

Cîteva minute mai tîrziu, se aflau cu toţii în camera lui Judd.

— Vi-l prezint pe detectivul John Babcock, mîna mea dreaptă. Pe el l-am introdus la Richmond în grupul conjuraţilor — „Răzbunătorii Sudului" —, care nu sînt de acord cu alegerea lui Lincoln. Ei plănuiesc o lovitură de stat pentru a-şi instala, la Washington, propriul guvern. Primul pas pe această cale este asasinarea lui Lincoln. Atentatul urmează să aibă loc după-amiază, în momentul sosirii preşedintelui în gara din Baltimore. Dar, pînă atunci, trebuie să ne străduim să facem să eşueze complotul.

— Cel mai simplu ar fi să modificăm orele călătoriei preşedintelui. De aceea, am avertizat pe domnul Felton, director general al liniei pe care urmează să circule trenul prezidenţial. Totul este pregătit pentru schimbare. Cîteva ore pot, totuşi, compromite planul nostru şi hotărî soarta preşedintelui. Căci, trebuie să ne gîndim şi la o altă eventualitate : conjuraţii ar putea afla această modificare. Vedeţi, deci, pentru ce este important să vorbim, fără întîrziere, cu şeful statului.

După alte 20 de minute, cei patru bărbaţi erau introduşi în camera lui Abraham Lincoln.

– Domnul Judd mi-a povestit totul, spuse președintele după ce dăduse mîna cu Pinkerton și ceilalți doi. Nu ar fi posibil să-i arestați înaintea atentatului ?

– Nu, din nefericire ! răspunse scurt detectivul, căci nici ei nu se cunosc unii pe alții. Desemnarea lor a fost făcută prin tragere secretă la sorți. Doar fiecare în parte știe dacă va lua parte sau nu la atentat. Nu cunoaștem nici numărul atentatorilor. Sînt convins că, pe puțin, 12 oameni înarmați cu revolvere, pumnale și bombe, vor fi la Baltimore. Vor încerca orice, domnule președinte. Nu vor să vă vadă părăsind viu gara. Nu există decît o singură soluție : să vă modificăm itinerarul și orarul, în așa fel încît conjuraților să nu aibă timp să-l afle. De aceea, vă propun să plecați în această noapte !

– Nu pot și nu vreau ! răspunse președintele, după un moment de reflecție. Am promis să inaugurez, la Harrisburg, piața Independenței. Mă voi ține de cuvînt și, tot astăzi dimineață, voi decora cîțiva cetățeni din Philadelphia. În rest, sînt la dispoziția dumneavoastră, domnule Pinkerton.

Atunci, Pinkerton îi expune planul său. Președintele să părăsească Harrisburg, pentru a se întoarce la Philadelphia, într-un tren special. Îndată ce Pinkerton va primi o telegramă codificată, anunțînd plecarea trenului, el va tăia liniile telegrafice venind dinspre Harrisburg. (Codul ales pentru întreaga operațiune este foarte ciudat : Pinkerton este „prună", iar Lincoln – „nucă" !). Apoi va aștepta sosirea trenului și-l va escorta, în tăcere, pe Lincoln, pînă la depozitul Companiei Philadelphia, Wilmington și Baltimore, unde va fi pregătit un vagon de dormit în care Kate Warne va rezerva două compartimente „pentru un prieten bolnav și persoana care-l însoțește". Felton a dat ordin ca conducătorul trenului să nu plece înainte de a primi semnalul convenit : un pachet destinat lui „E. J. Allan" (pseudonimul pe care Pinkerton îl va păstra în timpul războiului de secesiune). De-a lungul traseului, Pinkerton va plasa agenți care, cu ajutorul lanternelor, îi vor face semn conductorului că drumul este liber.

Cu cea mai mare circumspecție, Pinkerton luă măsurile convenite. A pregătit Baltimore ca pentru o primire grandioasă. Ghirlande, drapele și fiamuri fluturau în vînt. „Frumos decor pentru un atentat" – aveau să-și spună, ironic, complotiștii. Pretutindeni, de-a lungul drumului, fuseseră plasați detectivi.

În acest timp, Lincoln vorbea la Harrisburg. Apoi, în timp ce primarul orașului scuza absența sa de la banchet, absență pusă pe seama unei indispoziții subite, el părăsea discret piața, însoțit de Pinkerton. O mașină închisă îl conducea la gară, unde un tren special aștepta sosirea „unei persoane grav bolnave" care urma să fie examinată de un celebru medic newyorkez. Bolnavul (care, firește, nu era altul decît Lincoln), cu gulerul mantoului ridicat, se instală sub garda detectivilor. În gară, funcționarii abia dacă îl remarcară, fiindcă asemenea transporturi rapide erau frecvente. Într-o mică gară învecinată, convoiul își schimbă direcția și continuă să meargă spre vest și nu spre est. Aparent, „bolnavul" se îndrepta spre Washington !

Allan și Joan Pinkerton, în 1870

Vagonul avea storurile trase pentru ca „bolnavul" să se poată odihni. Trenul ajunse în Baltimore în toiul nopții. Aici era punctul critic al călătoriei. O nouă linie începea la Baltimore, și vagonul urma să fie tras de cai prin jumătate de oraș, pînă la gara Washington.

Pe platformă și în spatele ferestrelor, Pinkerton și gărzile sale vegheau cu revolverele în mînă. Dar, la ora trei dimineața, străzile erau goale. Urmează, apoi, transbordarea în vagonul cușetă. Pinkerton se temea ca un grup mai mare de oameni să nu atragă atenția în gara Washington. De aceea, escorta președintelui era modestă. Fiecare detectiv era cît se poate de aproape de Lincoln, gată să tragă la cel mai mic incident.

Lincoln își pusese pe cap o caschetă, iar gulerul mantoului era tot ridicat, așa încît nici unul din funcționarii nu l-a recunoscut. Președintele nu era, totuși, în securitate. La fiecare pasarelă, la fiecare pod, se aprindea o lumină, semn că totul era în ordine. Pinkerton stătea în picioare lîngă mecanic, care, în final, ghicise pe cine conduce. Dimineața trenul a ajuns la Washington, fără incidente.

Dezamăgită, populația din Baltimore privea la ghirlandele inutile. Cu toții aflaseră că președintele, în urma unei indisoziții subite, se întorsese imediat la Washington. Trebuia, deci, să se renunțe la festivitatea de primire...

La 19 martie, Pinkerton îi trimite lui Felton factura sa, scuzîndu-se pentru prețul neobișnuit de ridicat al cheltuielilor, datorate „obiceiurilor costisitoare" ale persoanelor cu care agenții săi avuseseră de-a face : 350 dolari pentru cele cinci zile de anchetă, 6 dolari pe zi, pentru fiecare din cei cinci agenți ai săi. În total, 1 400 de dolari pentru salvarea președintelui Statelor Unite.

„Maiorul Allan" intră în acțiune...

...Războiul secret între Sud și Nord era, astfel, încheiat. Ostilitățile aveau să înceapă cîteva săptămîni mai tîrziu. Allan Pinkerton – care devenise prietenul lui Lincoln –, a condus, sub pseudonimul de „maiorul Allan" serviciile secrete în statele din Nord. Aceste servicii, organizate admirabil, au contribuit, în mare măsură, la triumful cauzei federale.

La 19 aprilie 1861, colonelul Elmer cade în fruntea trupelor sale, în fața Baltimore-ului. Un val de violențe se dezlănțuie. Poduri de cale ferată sînt distruse, liniile de telefon tăiate. Este începutul marelui război civil care, timp de cinci ani, va opune pe sudiști nordiștilor. Este războiul de secesiune.

Allan Pinkerton prevăzuse această dezlănțuire. Încă de la 21 aprilie, el redactează o scrisoare către Lincoln în care își oferă serviciile lui, împreună cu unii dintre colaboratorii săi, și insistă asupra păstrării celui mai mare secret. Din cauza dezordinii ce domnea în acea vreme, afirma el în această scrisoare, nu avea încredere în circulația normală a curierului ; de aceea încredința epistola colaboratorului său Tim Webster. Conchide, precizînd că Lincoln îi poate încredința, fără grijă, un mesaj lui Webster. Webster ascunde mesajul într-un baston, trăiește momente agitate la Baltimore și Perrymansville și îi remite lui Pinkerton scrisoarea din partea lui Lincoln care, ca răspuns, îl invita la Washington.

Pinkerton pleacă imediat A juns, el expune în fața președintelui și a membrilor guvernului ideile sale în legătură cu modul de a repera și a supraveghea nenumăratii partizani sudiști care fac ravagii în capitală. La încheierea ședinței, Pinkerton se retrage și timp de cîteva zile așteaptă instrucțiuni. În zadar însă, pentru că nu primește nici un semn din partea nimănui. Vexat, hotărăște să se întoarcă la Chicago, se oprește pentru puțin timp la Philadelphia. Aici îl așteaptă corespondența și, îndeosebi, o scrisoare din partea generalului McClellan.

Scrisoarea este presantă. Generalul McClellan va lua conducerea unei noi regiuni militare al cărei stat major va avea baza la Cincinnati. I se cerea lui Pinkerton să vină de urgență, în secret, și să se prezinte doar sub numele de botez.

Pinkerton nu ezită. În aceste momente dificile, el vrea să fie util țării sale. Pleacă de îndată spre McClellan. Între timp, prin intermediul birourilor sale din Chicago, află că Webster se află în închisoare la Pittsburg, fiind luat drept spion în serviciul confederațiilor. Slavă domnului ! Pinkerton îl cunoaște pe șeful poliției, își eliberează omul și hotărăște să-l ia cu el. A doua zi se prezintă amîndoi în fața lui McClellan.

Prin decizia generalului Scott, secretar adjunct de război, acest general deține conducerea trupelor celor trei state : Ohio, Indiana și Illinois. El îi cere lui Pinkerton să organizeze un serviciu de informații. Pinkerton declară că „Lincoln i-a făcut o propunere identică", dar că a părăsit Washingtonul fără ca siuația să se clarifice. McClellan insistă. Pinkerton acceptă cu o singură condiție : generalul Scott să-și dea asentimentul. McClellan trimite o telegramă. Scoti este de acord.

Pinkerton și Webster se pun pe treabă, se instalează la Cincinnati și cheamă de la Chicago principalii colaboratori ai agenției. Pentru toți, Pinkerton devine maiorul E. J. Allan.

Misiune dincolo de liniile inamice...

Prima misiune cu care îl însărcinează McClellan este de a strînge informații asupra situației militare a statelor confederate limitrofe. Webster traversează primul liniile inamice. În decurs de o săptămînă, ceilalți membri ai echipei – cîte unul sau cîte doi – îl urmează. Toți știu că trebuie să acționeze în cel mai mare secret.

Pinkerton lucrează zi și noapte. Încearcă pentru McClellan un sentiment asemănător idolatrizării care, curînd, îl face să devină protectorul necondiționat al generalului „său".

Deja, din luna iunie 1861, la Washington circula un raport care îl acuza pe McClellan de a fi negociat în secret cu generalul Simon Buckner, care acționa în Kentucky, și de a se fi angajat să nu treacă frontierele acestui stat. Pinkerton nu ezită să-i telegrafieze direct lui Lincoln pentru a-i afirma că acest raport este o simplă minciună.

La rîndul său, nemaiavînd agenți sub conducere, el trece liniile inamice, deghizat în „gentleman venind din Georgia", și este, cît pe-aci, să fie recunoscut de un frizer german din Chicago. Se întoarce cu pagini întregi de note asupra poziției confederațiilor, în apropiere de Ganley Bridge, și asupra persoanelor susceptibile de a-l susține pe McClellan.

...Cînd, la 15 aprilie 1865, Pinkerton a primit telegrama anunțîndu-i asasinarea lui Lincoln, a început să plîngă : „Dacă măcar aș fi fost acolo. L-aș fi salvat ca și prima oară" – spunea el. Și fără îndoială, avea dreptate.

(Va urma)

POSTA REDACȚIEI

Micile teritorii

Nicolae Bogdan Tiberiu, București. Iată cîteva date noi în legătură cu activitatea O.N.U. pe tărîmul decolonizării. Subcomitetul pentru micile teritorii al Comitetului pentru decolonizare a adoptat, la jumătatea lunii trecute, două proiecte de raport ce vor fi supuse acestui din urmă comitet. Primul se referă la **Insulele Gilbert, Piticairn** și **Tuvalu;** celălalt privește **Insulele Solomon** — toate aceste mici teritorii aflîndu-se sub administrație britanică. În ce privește **Insulele Gilbert,** subcomitetul salută progresele înregistrate în domeniul autonomiei interne, luînd act de întrevederile care au avut loc între reprezentanții guvernului insulelor și puterea administrantă. Cele două părți au indicat că autonomia internă, prevăzută pentru 1 noiembrie, va fi urmată de alegeri în vederea accederii la independență, în 1978. Subcomitetul indică, totodată, că o constituție a fost adoptată, prevăzînd alegerea unei adunări naționale. În ceea ce privește **Piticairn,** subcomitetul notează intenția guvernului britanic de a urma o politică vizînd prezervarea vieții comunității insulelor potrivit dorinței locuitorilor. În legătură cu **Tuvalu,** subcomitetul a salutat declarația ministrului principal al teritoriului, potrivit căreia independența se va realiza în doi sau trei ani, cu asistența puterii administrante. În raportul asupra **Insulelor Solomon,** subcomitetul reafirmă dreptul inalienabil al locuitorilor săi la autodeterminare și independență. Se subliniază că suprafața teritoriului și resursele sale limitate nu constituie un obstacol în calea exercitării dreptului la autodeterminare. În cadrul aceleiași reuniuni a subcomitetului pentru micile teritorii, reprezentantul S.U.A., Bruce Kressler, a declarat, în legătură cu **Guam,** că o nouă Comisie asupra statutului politic al acestei insule lucrează, din iulie 1975, și că această comisie a pus la punct un calendar care prevede un referendum pentru septembrie 1976. Populația Guamului va decide în cadrul acestei consultații — a precizat Kressler — asupra genului de legături pe care dorește să le stabilească cu Statele Unite. Într-o altă ședință a sa, subcomitetul pentru micile teritorii a recomandat Angliei să continue furnizarea de asistență economică **Insulei Sfînta Elena** din **Atlanticul de sud,** aflată sub **administrație britanică. Angliei i se sugerează** să încurajeze formarea de partide politice în insulă. În concluziile sale, subcomitetul notează că n-au avut loc schimbări din anul 1975 în sistemul constituțional al teritoriului; în același timp, salută angajamentele puterii administrante de a respecta dorința locuitorilor în ce privește autodeterminarea.

Filip Negoiță, București. 1. Există, într-adevăr, un proiect de creare a unei agenții de presă latino-americane, propus de ministrul venezuelan al informației, Guido Grosscors, și sprijinit — după cum indică date recente — de Federația de presă latino-americană (F.L.P.). F.L.P., care își are sediul la Mexico, grupează aproximativ 30 000 de lucrători în domeniul presei și informării, aparținînd la 32 de organizații din 23 de țări ale continentului.

2. Nicolaos Sampson, care, cu prilejul loviturii de stat din Cipru, din 15 iulie 1974, și-a asumat, din însărcinarea juntei organizatoare a loviturii, vreme de opt zile, funcția de „președinte" al Republicii cipriote, a fost deferit justiției. Procesul a început, recent, la Nicosia.

V. Melinte, Iași. Bilanțul definitiv al cutremurului de pămînt din partea de vest a insulei Bali — după aprecierile Ministerului indonezian al problemelor sociale — a fost de 559 morți, 850 grav răniți și un milion de persoane rămase fără adăpost. Au fost distruse sau avariate peste 85 000 de locuințe.

Mihai Pîrlog, Fetești. 1. Ali Aref Bourhan (în **fotografie**), președinte al consiliului de guvernămînt din Teritoriul francez Afars și Issas (Djibouti), și-a dat demisia la 17 aprilie 1976.

2. Nu avem noi știri despre fostul lider biafrez Ojukwu, care se afla în exil voluntar în Coasta de Fildeș.

Există o limită a recordurilor?

Al. Dinescu, București; Viorica Pop, Tîrgoviște. Întrebării pe care v-ați pus-o și dv. a încercat să-i răspundă un editorialist al ziarului **„Le Monde".** El observa, pe bună dreptate, că un record este, în același timp, un rezultat al unui om și al unui anume mediu sportiv. De obicei, îndată ce un atlet realizează o anume performanță, numeroși alți atleți încearcă și reușesc, deseori, să o atingă, să o depășească. Așa încît, există puține rezultate care să nu fi fost egalate sau depășite de mai multe ori în cursul următorilor zece ani. Recordurile din 1 900 au fost, toate, egalate de mii de ori de sportivi care, astăzi, nu sînt considerați de excepție. Este vorba, deci, înainte de orice, de un fenomen social. În stabilirea recordurilor, limitele fiziologice sînt departe de a fi atinse și, de aceea, perfecționarea prin antrenament contează mai mult decît calitățile înnăscute. Reușita sportivă depinde de un mare număr de factori: calitatea individului, mediul, condițiile psihologice, posibilitățile de antrenament. Nu întîmplător recordurile mondiale aparțin unor țări care oferă condiții optime de antrenament și dezvoltare. Este, deci, firesc să se indice, alături de identitatea recordmanului, și țara sa. Stabilirea unor grafice pentru cîteva din disciplinele sportive (reproducem **graficele** pentru alergări — 100 de metri, sărituri în lungime) demonstrează că progresia liniară a recordurilor nu este cu adevărat evidentă decît într-o primă aproximare. Un examen mai atent al curbelor arată că recordurile se fac în salturi. Unele dintre acestea nu au explicație generală. De pildă, săritura extraordinară a lui Bob Beamon — 8,90 m în lungime, la Olimpiada din Mexico, din 1968 — a beneficiat de circumstanțe excepționale. Altele asemenea „salturi" au motivări sociologice: al doilea război mondial a împiedicat antrenarea atleților. În numeroase discipline, la sfîrșitul anilor '40, apărea o stagnare a performanțelor. Există, de asemenea, explicații tehnice: noile prăjine suple au permis noi rezultate. Urmărirea graficelor permite, de asemenea, unele speculații pe marginea recordurilor posibile în anii ce vin. Care vor fi, deci, recordurile anului 2000, dacă se menține o progresie echivalentă celei de pînă acum? Supozițiile devin uimitoare. Vor fi necesare doar 3,20 minute pentru 1 500 de metri și 26 minute pentru 10 000 de metri. Atleții vor sări 2,40 în înălțime, dar nu vor egala în lungime decît săritura lui Beamon — 8,90 metri, iar greutatea va fi aruncată la peste 24 metri. 100 de metri vor fi străbătuți, prin înot liber, în 46 de secunde, iar 400 de metri — în 3,20 minute. Este vorba, desigur, deocamdată doar de supoziții, dar, în orice caz, se consideră că cifrele de mai sus, în mod cert, la un moment dat vor fi atinse.

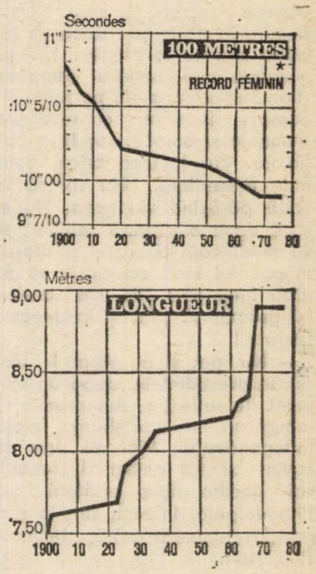

„Cazul Occorsio"

Georgeta Negrea, București. În anchetele ce se desfășoară pe marginea asasinării la Roma, la 10 iulie a.c., a substitutului procurorului Republicii Italiene, Vittorio Occorsio, și a procurorului Francesco Coco, la 6 iunie, la Genova, s-au înregistrat unele elemente noi. La Roma, organele de anchetă au stabilit că arma crimei a fost o mitralieră de marca „Inghram" și au determinat anul de fabricație a muniților folosite. De asemenea, experții au precizat că, în cazul mașinii de scris folosite de organizația de extremă dreapta „Ordinea Nouă", care și-a revendicat crima, este vorba de un tip aparte de mașină din care nu există pe piață decît puține exemplare. În cadrul anchetei privind asasinarea procurorului Coco, s-a procedat la arestarea unui tînăr de 18 ani, Giuseppe Memeo, care, fără a fi implicat direct în uciderea procurorului italian, a recunoscut a fi autorul preambulului actului de creare a mișcării extremiste „Noii partizani", care își revendică crima.

Uraniu din mare

Manole Novăceanu, Pitești. 1. Teoretic, apa mărilor este o sursă nelimitată de material fuzionabil. Se apreciază că ea conține patru bilioane tone de metal, față de rezerva de două milioane tone a Pămîntului. Totuși, extragerea din apa marină este un proces extrem de costisitor și de durată. Uraniul se găsește în apa mării atît de diluat încît este necesară, la nivelul tehnologiei actuale, tratarea a 1 000 de tone de apă pentru producerea a trei grame de uraniu. De aici, prețul extrem de ridicat al materialului obținut. Există, însă, preocupări, din partea unor guverne, pentru găsirea unor metode mai ieftine și mai productive.

2. În statisticile publicate de O.N.U., în luna martie, se indică faptul că jumătate din populația lumii trăiește în Asia, în vreme ce Africa a atins cea mai rapidă rată de creștere. Opt din fiecare zece oameni ai lumii trăiesc într-una din cele 25 de țări cele mai populate, în frunte cu China, India, U.R.S.S. și S.U.A. În ceea ce privește mortalitatea infantilă, în țările capitaliste dezvoltate cota cea mai scăzută o are Suedia (9,2 la mie), urmată de Finlanda, Olanda, Japonia, Islanda, Norvegia, Franța. S.U.A se situează pe locul 17.

3. Statele membre ale Asociației Națiunilor din Asia de sud-est (ASEAN) nu se confundă cu întreaga regiune. În afară de cele cinci țări membre ale ASEAN (Filipine, Malayezia, Indonezia, Tailanda, Singapore), Asia de sud-est cuprinde și Vietnamul, Laos, Cambodgia, Brunei, Birmania (în **harta** alăturată : regiunea și, precizate, țările ASEAN).

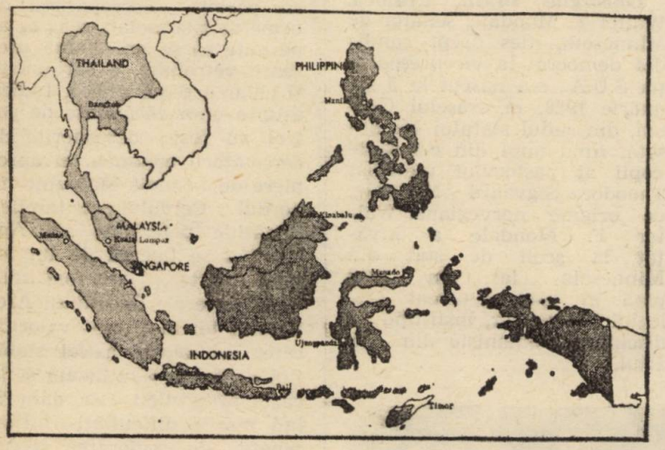

Concordatul dintre Spania și Vatican

Ștefan Stănescu, com. Mînăstirea, jud. Ilfov. Acordul la care vă referiți, între Vatican și Spania, este numai un acord **parțial,** considerat însă de observatori drept preludiul unei revizuiri a Concordatului din 1953, încheiat între Franco și Papa Pius XII. Acordul a fost semnat la 28 iulie, de către cardinalul Jean Villot, secretar de stat al Vaticanului, și Marcelino Oreja Aguirre, ministrul spaniol al afacerilor externe. El prevede modificarea articolelor 7, 8 și 16 ale Concordatului, modificare în urma căreia regele Spaniei renunță la privilegiul de numire al episcopilor, iar Vaticanul la acela al „forumului ecleziastic".

Privilegiul șefului statului spaniol de a-și spune cuvîntul la numirea episcopilor a fost, ani de zile, obiect de dispută între Spania și Vatican, împiedicînd orice revizuire a Concordatului dintre cele două țări. Acest privilegiu data din secolul al XV-lea, de pe vremea regilor catolici Ferdinand și Isabella, constituind, într-un fel, o recompensă acordată de biserică regilor Spaniei pentru serviciile aduse cauzei catolice. Procedura de realizare a acestui privilegiu era destul de complicată : pentru acoperirea unei dioceze vacante (în momentul de față, în Spania, din 52 de dioceze 9 sînt vacante), ministrul spaniol de externe, în acord cu nunțiul apostolic, stabilea o listă de șase candidați. Dintre aceștia, guvernul spaniol îl alegea pe primul, respectînd astfel, formal, ordinea indicată de Sfîntul Scaun. Această procedură a durat pînă în 1968, cînd Papa Paul VI, în acord cu Conciliul — care hotărîse să suprime orice intervenție guvernamentală asupra numirii episcopilor — a adresat o scrisoare lui Franco, cerîndu-i să renunțe la privilegiu. Dar generalul Franco a refuzat.

Pe de altă parte, la 28 iulie a.c., biserica a renunțat, și ea, la un privilegiu : acela al așanumitului „foro eclesiastico", în virtutea căruia nici un prelat nu putea fi supus judecății unui tribunal civil fără autorizația episcopului. Or, tocmai încălcarea, de către regimul franchist, a unui asemenea privilegiu a declanșat, în martie 1974, o tensiune fără precedent în relațiile dintre Spania și Vatican. Este vorba de „episodul Anoveros". Pentru a fi apărat drepturile populației basce, într-o predică rostită în majoritatea bisericilor din dioceza sa, și a fi criticat unele acțiuni ale autorităților franchiste, Monseniorului Anoveros, episcop de Bilbao, i se fixase, de către guvernul spaniol, domiciliu forțat la locuința sa din Bilbao. Intenția regimului franchist era aceea de a-l expulza pe episcop. Dar o expulzare a sa implica necesitatea unui decret-lege, semnat de șeful statului, generalul Franco. Potrivit articolului 2 343 din dreptul canonic, o expulzare a unui episcop din dioceză ar fi antrenat excomunicarea automată a celui care ar fi luat o asemenea măsură. Nedorind o asemenea întorsătură a lucrurilor, Franco, însuși, a aplanat diferendul.

După semnarea recentului acord, ministrul spaniol de externe a precizat că urmează să se constituie comisii mixte de reprezentanți ai bisericii și statului pentru pregătirea altor acorduri parțiale asupra diverselor probleme care afectează relațiile biserică-stat în Spania. Concordatul din 1953 fusese considerat drept „o victorie a franchismului". Dar — după aproape patruzeci de ani de la războiul civil, în cursul căruia biserica și statul fuseseră intim legate — în 1970 (după procesul de la Burgos) foarte puțini episcopi rămăseseră atașați Concordatului. De aceea — consideră observatorii —stabilirea unui nou tratat, în locul celui din 1953, va pune capăt la 23 de ani de strînsă asociere între biserică și stat în Spania.

„Marțienii" lui Carl Sagan

Marin Petrescu, Cluj-Napoca. Celebrul savant astronom american Carl Sagan, care este unul din principalii responsabili ai misiunii Viking, a emis patru ipoteze în legătură cu posibilitatea existenței vieții pe Marte. În principiu, n-ar putea fi vorba decît de organisme microscopice, asemănătoare microbilor sau algelor, și ale căror țesuturi ar trebui să fie constituite, ca și la noi, din carbon, hidrogen, oxigen și azot (ceea ce biochimiștii numesc C.H.O.N.) Dar Sagan și-a imaginat că ar putea exista ființe cărora, de pildă, carbonul le-ar lipsi. În „memoria" Vikingului este prevăzută posibilitatea ca anume ființe vii să poată conține, în loc de carbon, siliciu. În prima categorie de „marțieni" închipuiți de Sagan sînt așezate ființe cvasiterestre. Ar trebui, deci, să fie observate în locuri cu temperaturi mai ridicate, în care presiunea atmosferică să fie suficientă pentru ca apa să se păstreze în stare lichidă. Ființele celei de-a doua categorii, mai stranii, ar putea suporta temperaturile joase, dar ar reclama mai multă apă decît primele. Ar putea fi zărite în timpul nopții, cînd umiditatea este mai ridicată. O a treia categorie, de un tip necunoscut pe Pămînt, ar avea nevoie, pentru a trăi, de temperatură mare și apă puțină. Carl Sagan și biologul Joshua Lederberg cred că este foarte rațional să-ți imaginezi un mecanism biologic capabil să facă sinteza unor corpuri complexe de care au nevoie, precum apa, reunind, de pildă, hidrogenul și oxigenul gazoase. Cea de-a patra categorie — cea mai marțiană și mai bizară — ar fi alcătuită din organisme capabile să trăiască la temperaturi foarte joase și cu foarte puțină apă. Ele ar trebui, deci, să-și producă propria căldură ca și propria apă, cu ajutorul hidrogenului și oxigenului din mediu. Aceste ființe ar fi de dimensiuni destul de mari și, în plus, foarte compacte, pentru a nu-și pierde căldura. Ele ar putea fi, de asemenea, „pietrofage" („rockeaters"), adică „mîncătoare de pietre", sau „cristofage" („iceeaters"), adică „mîncătoare de cristale". Pe de altă parte, pentru că Marte nu are avantajul de a fi protejat de razele ultraviolete venite de la Soare printr-un fin strat de ozon ce îi înconjoară atmosfera, „marțienii" ar risca să fie supuși efectelor ucigătoare ale acestor raze. Sagan crede, de aceea, că natura (marțiană) a găsit o soluție și că ființele vii ar fi acoperite de un „exoschelet", altfel zis, o armură. În loc de a avea, ca noi, partea dură în interior și cea moale în exterior ,ele ar fi alcătuite invers, asemănător insectelor de pe Terra, cu o carapace dură și protectoare în exterior.

Dar, fără îndoială, încheierea misiunii „Viking-1" va aduce o serie de precizări științifice de certă autoritate.

POSTA REDACȚIEI

Prima traversare a Saharei cu automobilul (II)

Florentin Grigore, Balș. «Uneori, membrii echipajului își puneau pardesiurile pentru că termometrul arăta minus cinci grade — povestea Prud'homme. O singură dată am consimțit să încredințez altcuiva conducerea mașinii mele: era după traversarea zonei Tanezrouft. Un sergent al infanteriei coloniale ținea volanul, în timp ce eu dormeam avînd, însă, piciorul pe mie și una de nopți. Adesea, tuaregii, acești nobili ai deșertului, pe care vederea monștrilor de fier nu i-a emoționat, rîdeau în hohote văzîndu-l pe cățelul Flossie sărind dintr-una din mașini. Acest cîine alb punea probleme vajnicilor războinici, care ne întrebau dacă este un berbec. Între timp, Amenokal Aramoukh și-a manifestat dorința de a face o călătorie pe

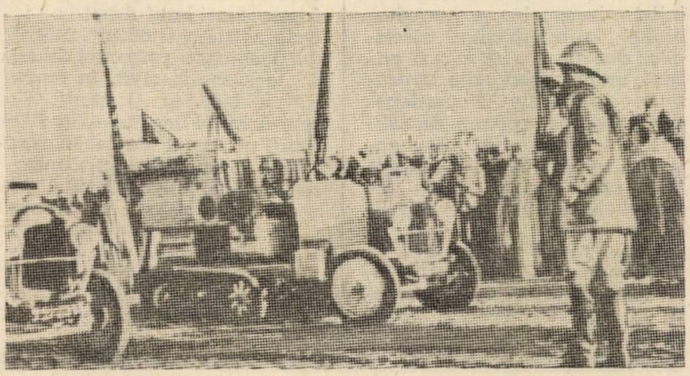

accelerație. Am făcut, astfel, 100 de kilometri în patru ore. Mă trezea de fiecare dată cînd terenul impunea schimbarea vitezei. Dacă survenea vreo pană, o reparație în plin deșert era o încercare supraomenească. Din fericire, mecanicii erau într-o bună stare fizică, astfel că peste asemenea incidente treceam mai ușor. Înfundîndu-se în oceanul de nisip, misiunea Citroën ajunge la Foggaret-ez-Zoua, la 21 decembrie. Primirea a fost foarte călduroasă. La In Salah am ajuns cu trei zile mai tîrziu. Dar n-am rămas decît pentru a ne aproviziona cu benzină, apă și alimente. Trebuia să ajungem la Tombuctu în cel mai scurt timp.

Convoiul a traversat, apoi, impresionantele trecători Avrak. La ieșirea din acest masiv apocaliptic, expediția avea să întîlnească misterioasa rasă de „oameni mascați". Unul dintre ei, sprijinit pe lancea sa, contempla autoșenilele. Cu siguranță, era prima oară cînd vedea un vehicul cu motor. Nu era, totuși, surprins și se mulțumea doar să spună că marele șef al Hoggarului, Amenokal Aramoukh, va fi fericit să ne întîlnească. În ziua următoare, membrii expediției au văzut la orizont enorme „catedrale" care se profilau pe cerul de cobalt. Pentru prima oară, motorul venea să tulbure misterioasa liniște a țării Antineei. La Arrem Tit, primirea lui Amenokal și a locotenentului Vella, reprezentantul Franței în Hoggar, este demnă de o povestire din o

una din autoșenile. Scaunul rudimentar i se părea un maximum de confort, față de **rahlah** — șaua de cămilă — cu care era obișnuit. Dar, mai ales viteza vehiculului l-a surprins. Apoi, faptul că am învins Sahara îi făcea pe tuaregi să asimileze mașina cu cămila, ceea ce nu era o discreditare în Hoggar. În timp ce localnicii dansau în sunete de imzad — vioară cu o singură coardă —, „marele tobol" (tobă de război) făcea să se audă sunetul său profund și sfîșietor. Era primirea rezervată oaspeților de marcă. Am fost, apoi, invitați la o masă copioasă, după tradiție.

Dimineața, în liniște, locotenentul Vella însoțește misiunea cîțiva kilometri. Oamenii au aruncat o ultimă privire asupra masivului Atakor. Începuse aventura cea mai dificilă.

Mașinile se afundau într-o zonă în care, peste 400 de kilometri, pînă la Tin Zaouaten, nu se găsea nici o vegetație, nici un puț, nici o ființă. Rezerva de apă fusese calculată pentru o traversare de 20 de zile. Dar oamenii începuseră s-o bea cu zgîrcenie să n-o mai folosească pentru spălat. Pînă atunci, expediția se desfășurase fără incidente deosebite. Acum îi cuprindea un fel de agitație cînd vedeau pe depărtatele dune luxuriante plantații de palmieri, lacuri sau băuturi reci, care dispăreau pe măsură ce ei avansau tot mai mult, pentru a reapare cîțiva kilometri mai departe. Erau halucinantele miraje ale unui pămînt fără viață. Fără viață, dar nu fără capcane. Terenul era foarte frămîntat, iar șoferii erau constrînși la adevărate demonstrații pentru a ieși din situații periculoase.

Caravana atinsese exact zona de maximă insecuritate. De altfel, ghidul descoperise urme suspecte. O **rezzou** — expediție a jefuitorilor — nu se va abate asupra caravanei? Haardt instalează trei puști mitraliere, iar santinelele se vor schimba din două în două ore.

Dar, totul a decurs într-o perfectă liniște. Cîteva zile mai tîrziu, caravana intra triumfătoare la Tombuctu, punctul final al expediției. (În **imagine :** sosirea la In Salab).

(Sfîrșit)

Mondale

Gheorghe Bratu, Craiova. Walter F. Mondale, senator de Minnesota, ales drept candidat democrat la vicepreședința S.U.A., s-a născut la 5 ianuarie 1928, în orășelul Ceylon, din sudul statului Minnesota, fiind unul din cei șapte copii ai pastorului metodist Theodore Sigvaard Mondale, de origine norvegiană. Walter F. Mondale a învățat la școli de stat din Minnesota, iar, din 1946 pînă în 1949, a urmat Colegiul Mecalester, instituție de discipline umaniste din St. Paul.

În 1948, Mondale era deja angajat în viața politică. În anul acela, a fost directorul campaniei electorale pentru alegerile din Senat, dusă cu succes, în districtul congresional nr. 2 al statului Minnesota, de Hubert H. Humphrey, pe atunci primar al orașului Minneapolis.

În 1964, Mondale a fost delegat al statului Minnesota la Convenția democratică pentru desemnarea candidatului la președinție.

În prezent, Mondale face parte din puternicul Comitet pentru buget al Senatului, din Comitetul pentru finanțe.

Exploatarea resurselor antarctice

Dorin Sfetcu, Calafat. Cele 12 state semnatare ale Tratatului din 1959 privind Antarctica sînt : S.U.A., U.R.S.S., Franța, Marea Britanie, Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud, Argentina, Chile, Belgia, Norvegia și Japonia. Este prevăzută o reuniune a acestor țări pentru sfîrșitul anului 1977, la Londra. Problema în discuție e aceea a necesității asigurării, pentru toate statele lumii, a unui acces nediscriminatoriu la resursele continentului antarctic. Potențialul minier al acestuia este, deocamdată, practic necunoscut, dar, recente foraje științifice au permis descoperirea de urme de gaz metan, ceea ce ar permite să se presupună prezența petrolului, a cărbunelui și chiar a diamantelor. Indicii asupra unor zăcăminte de petrol au fost descoperite de cercetătorii britanici, în apropiere de Insulele Malouine (în nordul Cercului antarctic). Bogățiile potențiale ale Antarcticii se bucură de un interes aparte, cu atît mai mult cu cît cele ale Oceanului Arctic sînt tot mai mult valorificate. Tehnologia astfel stabilită ar putea fi utilizată și în cazul Antarcticii. Dar, date fiind marile dificultăți întîmpinate de explorarea și exploatarea regiunilor polare, părerea specialiștilor este că utilizarea resurselor continentului antarctic rămîne încă o problemă de perspectivă.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

farmec şi eleganţă în anotimpul soarelui!

CONFECŢII PRACTICE, DURABILE ŞI ELEGANTE !

Cele mai frumoase confecţii pentru vară le găsiţi — într-un sortiment care satisface toate exigenţele — în magazinele şi raioanele specializate ale COMERŢULUI DE STAT, unde vă puteţi alege rochii din ţesături de mătase, in şi bumbac, în amestec cu poliester, realizate în imprimeuri şi ţesături ultramoderne, pentru femei şi adolescente ; pentru bărbaţi, cămăşi, sacouri, pantaloni şi costume, din materiale uşor de întreţinut, foarte plăcute la purtare, croiala lor fiind expresia modei actuale ; sandale şi pantofi de vară care se pot asorta perfect cu modelul şi coloritul confecţiilor, atît pentru femei cît şi pentru bărbaţi.

CONFECŢIILE — O SOLUŢIE MODERNĂ ŞI COMODĂ PENTRU VESTIMENTAŢIA DE SEZON

Remarcabile obiective turistice, monumente ale naturii de un farmec inedit, mii de izvoare cu ape minerale de mare valoare curativă, aerul ozonat al zonei subcarpatice, iată doar cîteva din atracțiile deosebite pe care le oferă

OFICIUL JUDEȚEAN DE TURISM

COVASNA

pentru amatorii de excursii și odihnă cît și pentru cei veniți la tratament.

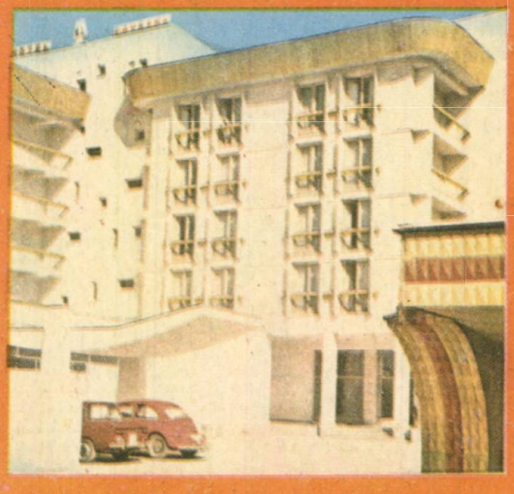

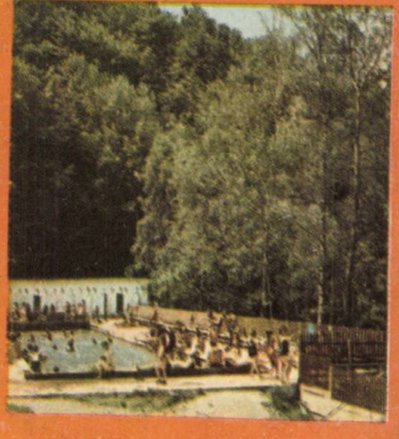

O.J.T. COVASNA vă recomandă frumoasele sale stațiuni de odihnă și tratament :

• **Stațiunea balneoclimaterică** COVASNA. **1 000 de izvoare de sănătate la poalele bogat impădurite ale munților Brețcu ; la 32 km de Sfintu Gheorghe, la 60 km de Brașov. În orice anotimp vă stau la dispoziție elegantele hoteluri COVASNA și CERBUL, cu o modernă bază de tratament.**

• **Stațiunea balneoclimaterică** VÎLCELE, **situată la 10 km de Sfintu Gheorghe, într-o vale pitorească, înconjurată de versanți acoperiți cu păduri ; este un vechi centru turistic. Apele minerale carbogazoase rivalizează cu cele mai renumite ape minerale din țară.**

• **Stațiunea balneoclimaterică** MALNAȘ-BĂI, **la 24 km de Sfintu Gheorghe, pe DN 12. Are izvoare și mofete cu mare efect curativ.**

• **Stațiunea balneoclimaterică** BĂILE ȘUGAȘ. **Vizitatorilor le stau la dispoziție băi calde și reci cu ape minerale, mofetă, spații de cazare și un modern restaurant.**

• **Stațiunea balneoclimaterică** BALVANYOȘ, **un adevărat muzeu al apelor minerale. La 20 km de Tîrgu Secuiesc, la o altitudine de 850–900 m. Stațiune permanentă, ideală pentru reconfortare.**

Pentru informații suplimentare vă puteți adresa OFICIULUI JUDEȚEAN DE TURISM COVASNA – Sfintu Gheorghe, str. Lenin nr. 1, tel. 1 12 90, 1 17 44, 1 19 53.

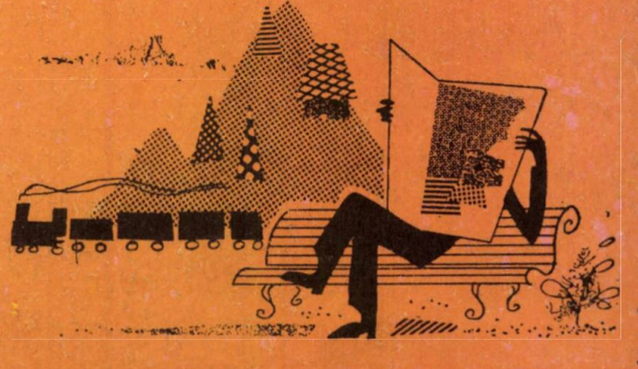

Nr. 34 19 august 1976

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

23 AUGUST XXXII

O politică externă pusă în slujba intereselor poporului român, a cauzei socialismului și păcii

Dinamismul relațiilor economice ale României socialiste

România — prezență activă în circuitul mondial al valorilor spirituale

COLOMBO.

Reuniunea țărilor nealiniate

MADRID.

Noi elemente în evoluția situației politice

Reportaj pe glob

Secvențe congoleze

Documentar

Indonezia • Gabon

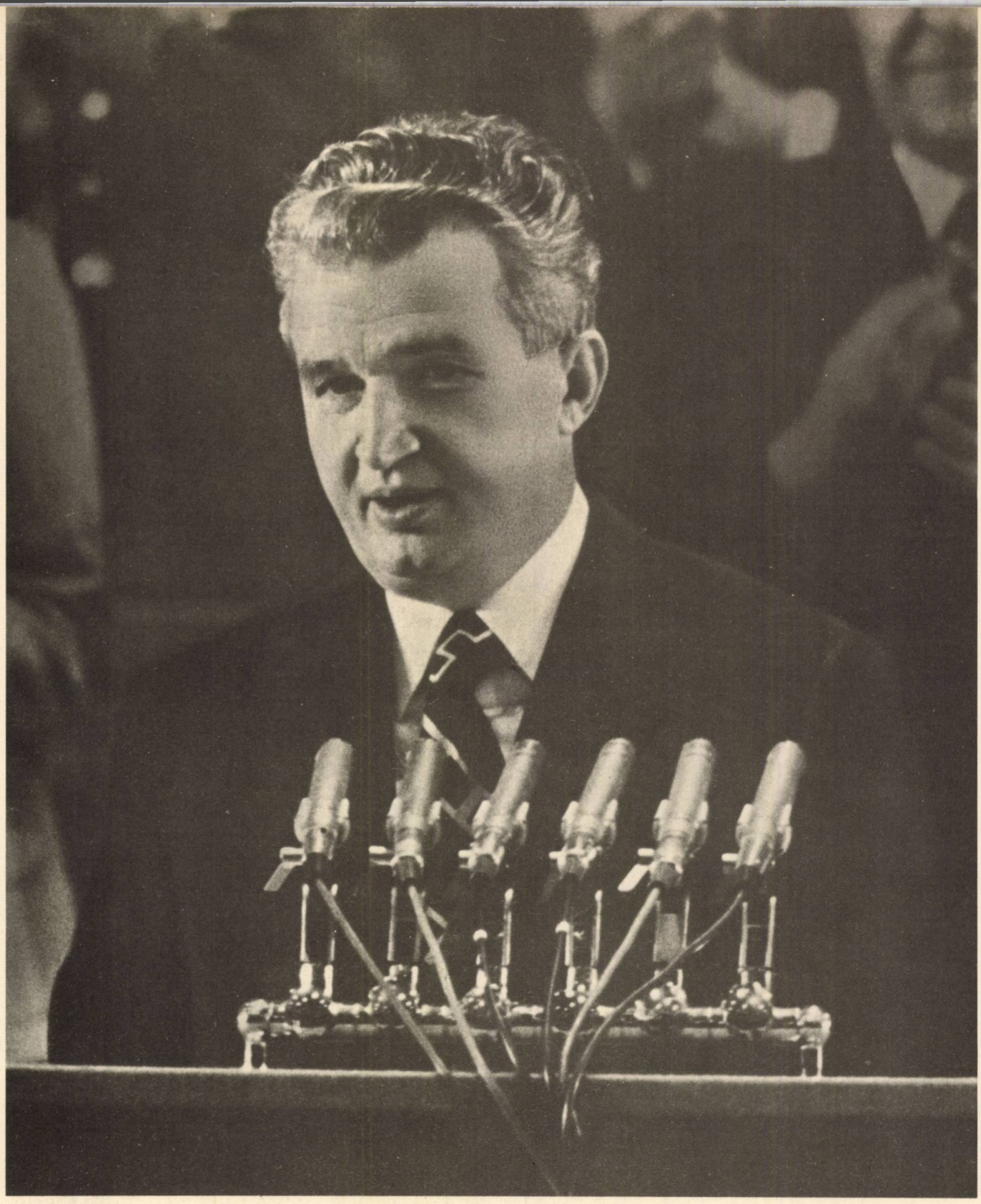

„Actul istoric de la 23 August 1944 a marcat începutul unor profunde transformări revoluționare și prefaceri înnoitoare în viața întregii noastre societăți. Ca urmare a profundelor schimbări petrecute în societate, a realizării unității clasei muncitoare și a luptei unite cu țărănimea și cu alte forțe sociale, s-a creat posibilitatea înfăptuirii revoluției socialiste, a instaurării puterii muncitorești-țărănești și a trecerii la construcția victorioasă a socialismului. Aceasta a marcat începutul epocii făuririi conștiente de către poporul român a propriului său destin. Intr-o perioadă scurtă, oamenii muncii, sub conducerea partidului lor marxist-leninist, au străbătut mai multe etape istorice, trecînd de la vechea orînduire burghezo-moșierească la orînduirea socialistă. Au dispărut pentru totdeauna clasele exploatatoare, a fost lichidată exploatarea omului de către om, s-au dezvoltat forțele de producție, s-au generalizat relațiile de producție socialiste în întreaga economie".

(Din expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste)

LUMEA

Săptămînal de politică externă

34 (669)

19 august 1976

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, care, împreună cu tovarășa ELENA CEAUȘESCU, și-a petrecut o parte a concediului de odihnă în Uniunea Sovietică, la invitația C.C. al P.C.U.S., a revenit în patrie 2

23 AUGUST – XXXII

Măreața cucerire a poporului român 3

O politică externă pusă în slujba intereselor poporului român, a cauzei socialismului și păcii. Constantin Oancea 4

Dinamismul relațiilor economice ale României socialiste. Nicolae Ionescu 6

România — prezență activă în circuitul mondial de valori spirituale. Ion Dodu Bălan 8

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Colombo. A 5-a Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate. Ion Puținelu 10

Națiunile Unite. Exigențe ale unui nou drept al mării. C. Tescăneanu 11

Madrid. Premise pentru o „ruptură negociată". Rodica Dumitrescu 12

Paris. Vacanță politică puțin obișnuită. Eugeniu Obreja 13

Quito. Politica de „recuperare a petrolului". Anca Voican 18

Lisabona. Evoluții politico-militare 19

REPORTAJ PE GLOB

Secvențe congoleze. Niculae Stoian 15

Leipzig. Ștefan Zaides 16

1000+1 20–21

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R. P. Bulgaria. Calitatea și eficiența – criterii fundamentale ale noului cincinal. Constantin Amariței 22

DOCUMENTAR

Indonezia. Noul program economic. Ilie Olteanu 23

Gabon. Obiectiv prioritar – accelerarea dezvoltării. Vasile Crișu 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Afrique Asie, Le Nouvel Observateur, Neue Zürcher Zeitung, The Washington Post 25

SERIAL

Primii „incoruptibili" (IV) 28

POȘTA REDACȚIEI 30–32

23 AUGUST XXXII

ROMÂNIA – pe drumul luminos al făuririi propriului destin și fericirii poporului

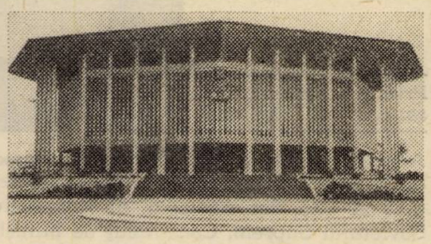

COLOMBO

A cincea Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate

NEW YORK

Exigențe ale unui nou drept al mării

KANSAS CITY

Convenția republicană

Reportaj pe glob

Secvențe congoleze

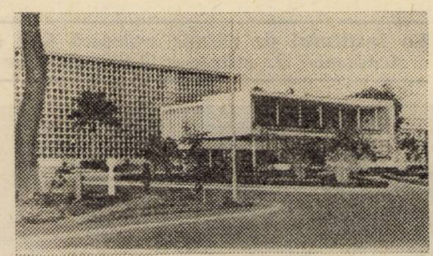

Leipzig

MADRID

Premise pentru o „ruptură negociată"

SERIAL

Primii „incoruptibili"

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, și-a petrecut o parte a concediului de odihnă în Uniunea Sovietică, la invitația C.C. al P.C.U.S., a revenit în patrie

Primire călduroasă la sosirea în Capitală

Entuziasta primire făcută de oamenii muncii din Capitală tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, la reîntoarcerea din Uniunea Sovietică, unde s-au aflat, la invitația C.C. al P.C.U.S., pentru a-și petrece o parte a concediului de odihnă, a constituit o nouă și vibrantă reafirmare a sentimentelor de profundă dragoste și înaltă stimă pe care poporul român le nutrește față de partid și secretarul său general, a hotărîrii tuturor cetățenilor țării de a contribui activ la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. A fost exprimată, în același timp, deplina satisfacție și aprobare a întregii națiuni față de rezultatele rodnice ale convorbirilor purtate de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu tovarășul Leonid Ilici Brejnev, ale întîlnirilor avute cu conducători de partid și de stat ai republicilor sovietice socialiste vizitate, care se înscriu ca un moment important în dezvoltarea și întărirea relațiilor de prietenie și colaborare româno-sovietice.

■

După vizitele efectuate în R.S.S. Moldovenească și R.S.S. Gruzină, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost, în zilele premergătoare revenirii în patrie, oaspeți ai R.S.S. Armene.

Principalul moment al vizitei în Armenia sovietică l-a constituit întrevederea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au avut-o, la C.C. al P.C. din Armenia, cu tovarășul K. S. Demircean, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al P.C. din Armenia.

Adresînd tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, în numele C.C. al P.C. din Armenia, al Prezidiului Sovietului Suprem, Consiliului de Miniștri ale R.S.S. Armene, în numele tuturor comuniștilor și oamenilor muncii din Armenia sovietică, un călduros salut și urări de bun sosit, tovarășul K. S. Demircean a relatat înalților oaspeți despre succesele repurtate în dezvoltarea social-economică, în construcția comunistă, despre tradiționalele legături de prietenie între poporul armean și poporul român, care, în anii construcției vieții noi, au căpătat o largă amploare pe multiple planuri.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, mulțumind pentru saluturile și urările exprimate de gazde, a adresat, în numele C.C. al P.C.R., guvernului României socialiste, al tuturor comuniștilor și întregului popor român călduroase urări de succese comuniștilor, tuturor oamenilor muncii din R.S.S. Armeană, în îndeplinirea sarcinilor construcției comuniste. Conducătorul partidului și statului nostru a înfățișat profundele transformări social-economice din România, succesele repurtate în îndeplinirea țelurilor însuflețitorului program al P.C.R. de propășire economico-socială a țării.

La Institutul de chimie organică fină al Academiei de științe a R.S.S. Armene

În cursul convorbirilor a fost exprimată dorința comună de lărgire și aprofundare a relațiilor de prietenie dintre P.C.R. și P.C.U.S., dintre România și Uniunea Sovietică și, în acest cadru — dintre Republica Socialistă România și R.S.S. Armeană.

Aceeași dorință de extindere a conlucrării reciproce a fost reliefată și cu prilejul vizitei efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu la Institutul de cercetări științifice în domeniul mașinilor matematice — una din unitățile de avangardă în Armenia și în Uniunea Sovietică, în ce privește unirea științei cu producția și activitatea socială. Astfel, dr. Fadei Sarkisian, membru corespondent al Academiei de Științe a R.S.S. Armene, directorul institutului, ținea să releve rodnicia colaborării între specialiștii din România și cei din Armenia sovietică în crearea unor mașini de calcul. De asemenea, vizitele înalților oaspeți români pe șantierul Centralei Atomoelectrice de la Oktomberian, din vecinătatea Erevanului, important centru energetic al republicii, la Institutul de chimie organică fină al Academiei de Științe a R.S.S. Armene, la Expoziția realizărilor economiei naționale, precum și vizitele efectuate la celebrul muzeu de incunabule și manuscrise „Matendaran", la complexul istorico-arhitectonic de la Ecimiadzin, la frumosul centru turistic de pe malul lacului montan Sevan — au prilejuit o mai bună cunoaștere a succeselor notabile obținute de oamenii muncii din Armenia, a preocupărilor lor actuale pe diverse planuri, a tradițiilor de cultură ale acestui popor.

„Sîntem bucuroși — declara tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la dineul oferit de C.C. al P.C. din Armenia și Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.S. Armene, în onoarea

înalților oaspeți români — **că, petrecîndu-ne o parte din concediu în Uniunea Sovietică, ne-am putut opri și în Armenia sovietică, de al cărei popor ne leagă străvechi relații de prietenie. Ne-a făcut o deosebită plăcere faptul că prima noastră vizită în Armenia sovietică ne-a dat prilejul să constatăm marile realizări ale poporului armean, alături de celelalte popoare ale Uniunii Sovietice. Mi-a făcut, de asemenea, plăcere să constat că, în cadrul relațiilor de colaborare largă dintre România și Uniunea Sovietică, există și schimburi destul de importante în unele domenii între România și Republica Sovietică Socialistă Armeană. Aflîndu-ne la încheierea odihnei noastre în U.R.S.S. putem spune că avem impresii deosebit de plăcute despre tot ceea ce am văzut în zilele pe care le-am petrecut în Uniunea Sovietică".** De asemenea, în același cadru, tovarășul K. S. Demircean releva : „Oamenii sovietici nutresc sentimente de dragoste și adînc respect față de oamenii muncii din România frățească. Ne bucură sincer succesele remarcabile ale harnicului și talentatului popor român în construirea socialismului, sub conducerea partidului său comunist". „Poporul român — a spus el — își aduce contribuția sa prețioasă la întărirea și dezvoltarea colaborării dintre țările socialiste, la cauza socialismului și păcii".

Primirea cordială, caldă, făcută la Erevan, ambianța prietenească în care s-au desfășurat convorbirile la C.C. al P.C. din Armenia, manifestările de simpatie ce au însoțit, pretutindeni, această vizită au subliniat din nou, cu pregnanță, dezvoltarea raporturilor româno-sovietice, determinată hotărîtor de întîlnirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid I. Brejnev.

Evocînd, de altfel, cu prilejul vizitei în R.S.S. Armeană, recentele convorbiri pe care le-a avut cu secretarul general al C.C. al P.C.U.S., tovarășul **Nicolae Ceaușescu** afirma : **„Într-adevăr, aceste convorbiri au fost rodnice și ele s-au referit atît la colaborarea dintre partidele și țările noastre, cît și la o serie de probleme de mare importanță ale vieții internaționale". „Popoarele noastre construiesc socialismul și comunismul, ele luptă împreună pentru securitate în Europa, pentru o politică de pace și colaborare pe plan internațional. Fără îndoială că aceasta presupune întărirea continuă a colaborării, a solidarității țărilor socialiste, partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste și progresiste". „Putem avea deplină încredere în faptul că popoarele noastre vor duce la îndeplinire hotărîrile congreselor lor — Congresul al XI-lea al P.C.R., Congresul al XXV-lea al P.C.U.S., congresele altor partide comuniste și muncitorești — care, toate, sînt orientate spre construcția socialismului, spre asigurarea păcii și colaborării internaționale. Sîntem ferm hotărîți să dezvoltăm continuu colaborarea cu Uniunea Sovietică, cu P.C.U.S. și, în acest cadru, fără nici o îndoială, că și relațiile dintre România și Armenia, dintre oamenii muncii din cele două țări se vor dezvolta puternic"** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu.**

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în U.R.S.S., unde și-a petrecut o parte a concediului de odihnă, la invitația C.C. al P.C.U.S., a tovarășului Leonid Ilici Brejnev, înscrie, prin întreaga sa desfășurare, momente semnificative în cronica raporturilor bilaterale, reprezentînd o nouă și remarcabilă contribuție la dezvoltarea lor în continuare.

23 AUGUST XXXII

Măreața cucerire a poporului român

Între marile praguri ale istoriei noastre de două mii de ani, 23 August 1944 este cel care a durat începutul erei fundamental noi în devenirea Patriei : era socialistă a României, era eliberării definitive a țării de sub dominația imperialistă, era adevăratei noastre independențe. În fierbintea vară de acum treizeci și doi de ani, întreaga națiune, la chemarea și sub conducerea partidului comuniștilor, a răspuns unită, în gînd și în faptă. Și a răspuns eroic. Căci piatra de hotar a lui 23 August n-a fost ușor să fie pusă la temelia istoriei noi, socialiste, așa cum, de altfel, nicicînd, de-a lungul trăirii sale, poporul român n-a fost scutit de jertfa întru libertate și independență — pe care nimeni, nici înainte și nici atunci, nu i le-au adus de-a gata.

Uniți de același ideal și în aceeași luptă pentru destinul nou al României socialiste, muncitorii, țăranii, intelectualii, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, știu că lor și înaintașilor lor li se datoresc existența și propășirea Patriei. Știu că legea de aur a partidului și poporului român, cel mai scump principiu de viață — al nostru și al tuturor —, acel principiu care a născut fapta lui 23 August, precum marile fapte de istorie ale națiunii, este lupta pentru afirmarea și respectarea independenței naționale, pentru dreptul fiecărui popor de a trăi în pace, de a-și hotărî singur destinele, în conformitate cu năzuințele și interesele proprii, fără nici un amestec din afară. **„Socialismul** — afirma tovarășul **Nicolae Ceaușescu — a realizat pentru prima dată în istoria României înfăptuirea idealurilor de independență națională și suveranitate a poporului, pentru care au luptat nenumărate generații ale înaintașilor".** Din acest principiu și din această luptă s-a născut orînduirea nouă, socialistă, pe pămîntul României, scump prin strădania și sacrificiul înaintașilor, mereu mai prosper prin munca și dăruirea noastră de zi cu zi pentru binele și mai binele țării.

Astăzi, la cele peste trei decenii de istorie nouă și demnă, poporul român — muncind și acționînd strîns unit în jurul și sub conducerea partidului, a secretarului său general — are conștiința îndeplinirii misiunii istorice de a fi știut să îmbogățească fapta trecutului cu prezentul nou și luminos, cu dimensiunile viitorului și mai fericit. Angajat plenar în opera revoluționară de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, poporul român și-a consolidat și își consolidează ascensiunea independentă a țării, pe noi culmi de civilizație socialistă, în consens cu interesele întregii noastre națiuni. Marile succese obținute de popor, înaintarea neîntreruptă a României pe calea socialismului și comunismului, a prosperității și progresului confirmă, cu tărie, justețea politicii marxist-leniniste a Partidului Comunist Român, care are la bază aplicarea creatoare, la realitățile și în condițiile concrete ale României, a legităților socialismului, a adevărurilor universal valabile ; aceasta demonstrează forța creatoare a poporului nostru, unit în lupta pentru propășirea patriei socialiste, pentru afirmarea prestigiului ei în lume.

Stăpîn, la el în țară, pe propriul destin, pe care și l-a făurit cu sîngele și sudoarea propriei frunți, poporul român a urcat, totodată, treptele afirmării în lume, acele trepte ale demnității recunoscute și apreciate de alții, acele trepte ale firescului prestigiu dobîndit în conștiința internațională și datorat înțelepciunii partidului nostru, care a știut să înțeleagă sensul profund al mersului țării și al lumii, care a acționat și acționează, ferm și cu dăruire, pentru victoria marilor cauze ale omenirii contemporane.

Conectarea României la lumea de astăzi, concepută în complexa ei transformare revoluționară, este o condiție fundamentală a propășirii națiunii noastre independente și suverane, este o mărturie a unității dialectice dintre opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și participarea tot mai activă a țării la schimbul mondial de valori, la diviziunea internațională a muncii. Dezvoltarea internă și, în același timp, edificarea unui vast sistem de relații, la scară planetară, constituie expresia unei poziții de principiu — în concordanță cu datele evoluției istorice a României și exigențele noi ale operei de construcție socialistă —, în temeiul căreia independența nu a fost și nu poate fi concepută ca o stare autarhică și pasivă, ci, dimpotrivă, ca o premisă indispensabilă și factor stimulator al amplificării colaborării internaționale.

Autoritatea cu care politica generală a partidului nostru s-a impus țării, mobilizînd toate energiile naționale, și s-a afirmat în lume — conferind României o voce distinctă, ascultată cu interes oriunde se dezbat marile probleme ale omenirii — ne dă, astăzi, garanția succesului și încrederea deplină în viitorul patriei. La 32 de ani de la Eliberare, vedem, în aceasta, chintesența operei istorice a Partidului Comunist Român, a României socialiste, a activității ferme și neobosite a tovarășului Nicolae Ceaușescu, activitate consacrată propășirii libere și demne, a României, cauzei păcii și socialismului în lume.

23 AUGUST XXXII

„Doresc să declar în mod solemn că și în viitor România, partidul și guvernul nostru vor acționa cu toată fermitatea pentru a-și aduce contribuția, pe măsura puterilor lor, la crearea unui climat de pace trainică, de securitate și colaborare în lume, pentru promovarea unor relații noi între state. Ne exprimăm dorința și hotărîrea de a colabora în modul cel mai activ cu toate țările, cu forțele înaintate de pretutindeni, pentru afirmarea tot mai grabnică a noului curs al destinderii și înțelegerii internaționale, spre binele fiecărei națiuni, al fiecărui popor, al progresului și păcii în lume".

NICOLAE CEAUȘESCU

O politică externă pusă în slujba intereselor poporului român, a cauzei socialismului şi păcii

Constantin Oancea
adjunct al ministrului afacerilor externe

Continuînd cele mai valoroase tradiții de luptă pentru libertate socială și națională ale poporului român, politica externă principială, constructivă și novatoare a Republicii Socialiste România — elaborată de Partidul Comunist Român, sub directa conducere și îndrumare a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu — este determinată de caracteristicile orînduirii noastre socialiste, are la bază o analiză profund științifică, marxist-leninistă a realităților lumii contemporane, a tendințelor și evoluțiilor pe plan mondial, corespunde intereselor și aspirațiilor fundamentale ale poporului nostru. Prin politica externă pe care o promovează, România socialistă se situează pe un loc de frunte în largul front al forțelor revoluționare, progresiste și democratice angajate în amplele procese de transformare a lumii, de făurire a unei noi ordini economice și politice internaționale, de întronare a unui climat politic sănătos care să permită fiecărui popor să se afirme liber și de sine stătător, să-și aleagă, în mod suveran, calea dezvoltării sale social-politice, fără nici un amestec din afară, la adăpost de orice acte de forță, presiune, dictat sau agresiune.

Ținînd seama de complexitatea situației existente astăzi în lume — pe de o parte, acționînd factori pozitivi, în concordanță cu cerințele obiective, cu interesele păcii, securității și cooperării între popoare, iar, pe de altă parte, fiind încă prezente tendințe negative, anacronice, depășite, contrare intereselor popoarelor, cursul spre destindere rămînînd încă, în aceste condiții, destul de fragil, abia la începutul afirmării sale în raporturile dintre state —, România socialistă acționează, cu un înalt spirit de răspundere, pentru soluționarea pe calea tratativelor a problemelor litigioase, pentru promovarea, la scară mondială, a unei politici de colaborare pașnică, de egalitate deplină între popoare libere, independente și suverane, pentru asigurarea păcii și securității în lume.

În întreaga sa activitate internațională, în raporturile sale cu celelalte țări ale lumii — pe plan bilateral sau multilateral —, România pornește neabătut de la respectarea principiilor dreptului internațional și militează pentru aplicarea lor universală. Este convingerea fermă a României că principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la folosirea forței și la amenințarea cu forța, sînt singurele în măsură să asigure înfăptuirea unor relații noi, de colaborare între state, o autentică democratizare a vieții internaționale, pacea în lume. Respectarea strictă a acestor principii reprezintă o cerință esențială a evoluției pașnice contemporane și este, totodată, garanția progresului spre o conviețuire în securitate și cooperare a tuturor statelor lumii. Militînd cu consecvență pentru respectarea și aplicarea unitară și integrală a acestor principii de către fiecare stat în raporturile cu toate celelalte state, România socialistă contribuie, într-o măsură însemnată, la generalizarea lor, la o mai bună înțelegere a conceptului de independență și suveranitate — universal valabil și același pentru toate statele.

O contribuție de seamă la afirmarea cu putere a noului în viața internațională a fost adusă de România socialistă prin adoptarea, împreună cu numeroase țări, a unui nou tip de document internațional — Declarația solemnă comună — prin care semnatarii se obligă, în mod solemn, să respecte și să aplice în relațiile bilaterale, ca și în întreaga lor activitate internațională, noile principii și norme care trebuie să guverneze raporturile dintre state, să acționeze consecvent pentru ca recunoașterea unanimă a acestor principii să fie însoțită de aplicarea lor universală.

■

Desfășurînd, pe baza acestor principii, o amplă activitate internațională, România acordă o atenție deosebită relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală cu toate țările socialiste, aceasta corespunzînd atît intereselor poporului român, cît și intereselor celorlalte popoare care edifică noua orînduire. Un rol determinant în lărgirea și aprofundarea relațiilor României cu țările socialiste îl au contactele frecvente ale tovarășului Nicolae Ceaușescu cu conducătorii de partid și de stat din aceste țări, fie în cadru bilateral, fie în cel al unor întîlniri internaționale multilaterale. România pune pe prim plan tot ceea ce o unește cu celelalte țări socialiste — comunitatea de orînduire socială, filozofia materialist-dialectică, țelurile și interesele comune — și face totul ca unele probleme moștenite din trecut sau care pot apărea, precum și deosebirile de păreri într-o problemă sau alta să nu umbrească, în nici un fel, colaborarea, prietenia și solidaritatea partidelor și popoarelor noastre. Pornind de la interesele generale ale socialismului și comunismului în lume, de la necesitatea afirmării noilor relații internaționale menite să devină prototipul raporturilor care trebuie să se instaureze între toate statele lumii, România militează neabătut pentru statornicirea între țările socialiste a unei unități de tip nou, pentru depășirea pe baze principiale a divergențelor actuale, aceasta avînd o mare importanță pentru sporirea prestigiului socialismului în lume, pentru întărirea solidarității tuturor forțelor democratice și antiimperialiste, pentru cauza progresului și păcii generale.

Un loc important în ansamblul raporturilor României cu țările socialiste îl ocupă relațiile economice — atît cu țările membre ale C.A.E.R., cît și cu celelalte țări socialiste. Aceste relații ocupă ponderea principală în volumul total al schimburilor economice internaționale ale țării noastre, depășind 40 la sută din valoarea acestora. Cunosc o dezvoltare continuă relațiile în domeniul cultural, tehnico-științific, sportiv, precum și în alte domenii. Sporesc permanent schimburile pe linie de partid și de stat, între organizațiile obștești, de tineret și alte contacte între România și celelalte țări socialiste.

Fiind ea însăși o țară în curs de dezvoltare, România socialistă acordă o atenție deosebită relațiilor prietenești cu ță-

rile care au ales calea dezvoltării de sine stătătoare, acționează ferm pentru amplificarea raporturilor sale cu celelalte țări în curs de dezvoltare, sprijină lupta lor împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, a presiunilor de orice fel, susține eforturile acestor țări pentru înfăptuirea aspirațiilor lor naționale și sociale. Pornind de la năzuințele comune de propășire economico-socială independentă, România lărgește colaborarea sa cu țările în curs de dezvoltare în cadru bilateral, precum și în diferite organisme internaționale — în special la O.N.U. și U.N.C.T.A.D. Primirea României ca membru cu drepturi depline în „Grupul celor 77" a reprezentat o recunoaștere a rolului pe care îl joacă țara noastră în lupta pentru depășirea subdezvoltării, pentru lichidarea decalajelor dintre țările bogate și cele sărace, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Marea majoritate a țărilor în curs de dezvoltare promovează o politică de nealiniere, cu un profund caracter antiimperialist, ceea ce corespunde și politicii promovate de țara noastră. Apare, de aceea, firească hotărîrea adoptată prin consens, la recenta reuniune ministerială de la Colombo, prin care România a fost admisă, cu statut de invitat, la mișcarea nealiniaților. Acordarea acestui statut reprezintă o nouă dovadă a realismului și principialității politicii externe a țării noastre, promovată activ și dinamic pe arena mondială, a contribuției remarcabile a președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, la reglementarea problemelor importante care confruntă omenirea, pentru democratizarea relațiilor internaționale, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, a păcii și înțelegerii internaționale.

Luînd în considerare realitățile lumii contemporane, ca și cerințele diviziunii internaționale a muncii, România este interesată într-o colaborare largă cu toate statele, fără deosebire de orînduirea lor socială. Țara noastră amplifică raporturile sale economice, tehnico-științifice și în alte domenii cu țările capitaliste dezvoltate, pe baza principiilor coexistenței pașnice, pornind de la necesitatea participării active la diviziunea internațională a muncii, a promovării unei politici de colaborare neîngrădită între toate popoarele, inclusiv cu cele din țările capitaliste dezvoltate, considerînd că deosebirile de orînduire nu trebuie să împiedice cooperarea, ci, dimpotrivă, reclamă angajarea unui dialog activ pentru o mai bună cunoaștere și încredere reciprocă, pentru identificarea domeniilor în care înțelegerea este posibilă, pentru salvgardarea cauzei păcii și securității în lume.

■

Un alt element calitativ nou, superior, caracteristic politicii externe a României este contribuția proprie, originală, pe care țara noastră o aduce la abordarea constructivă și reglementarea pașnică a tuturor marilor probleme ce confruntă omenirea.

Este, astfel, bine cunoscută contribuția de prim ordin adusă de România la succesul primei conferințe europene pentru securitate și cooperare, propunerile și inițiativele sale menite să ducă la crearea unei baze trainice și de largă perspectivă relațiilor de colaborare multilaterală între toate statele europene.

Astăzi, la peste un an de la încheierea Conferinței general-europene, România acționează hotărît pentru aplicarea concretă în viață a angajamentelor înscrise în documentele semnate la Helsinki. **„Trebuie să spunem deschis că speranțele pe care și le-au pus popoarele în documentele semnate la Helsinki nu s-au confirmat pînă în prezent** — sublinia recent tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, referindu-se la rezultatele de pînă acum ale conferinței. **S-au întreprins foarte puține măsuri, foarte puțini pași concreți în direcția soluționării problemelor complexe, grave, existente în Europa și de rezolvarea cărora depind libertatea, bunăstarea, însăși viața popoarelor de pe continent. Noi considerăm că documentele Conferinței pentru securitate și cooperare europeană constituie un tot unitar și că trebuie acționat cu toată energia pentru realizarea lor integrală în practică".** Într-adevăr, situația existentă în Europa reclamă realizarea de măsuri concrete de dezangajare militară și dezarmare, fără de care nu se poate vorbi de o securitate reală pe continent. De asemenea, este necesar ca cele convenite în documentele conferinței să fie finalizate prin acțiuni practice, prin acorduri de extindere neîngrădită a colaborării economice și tehnico-științifice între toate statele continentului, să fie intensificate, pe o bază sănătoasă, schimburile în domeniul cultural, să se asigure o soluționare, pornind de la o adevărată grijă față de om, într-un climat de respect și înțelegere între state, a așa-numitelor probleme umanitare.

Promovînd colaborarea regională, ca parte integrantă a procesului de edificare a securității pe continent, România se pronunță și acționează cu consecvență pentru îmbunătățirea relațiilor dintre toate țările balcanice, pentru întărirea încrederii și cooperării în această regiune, pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării, lipsită de arme nucleare și, în perspectivă, fără aparteneță la blocuri militare. Pronunțîndu-se în favoarea multiplicării eforturilor atît în direcția dezvoltării relațiilor bilaterale, cît și a realizării unei colaborări multilaterale cît mai largi între statele din Balcani, țara noastră consideră necesară intensificarea activității organismelor de colaborare interbalcanică existente, crearea altora noi, în vederea asigurării unui cadru cît mai larg de conlucrare între statele balcanice, care, neîndoielnic, s-ar înscrie ca o contribuție importantă la edificarea securității europene, la aplicarea în practică a Actului final al Conferinței general-europene.

România consideră că este în interesul securității în Balcani, în Europa și pe plan mai larg să se ajungă cît mai curînd la soluționarea pe cale politică a situației din Cipru, pornindu-se de la necesitatea asigurării independenței, suveranității și integrității acestui stat, a conviețuirii pașnice între cele două comunități cipriote. De asemenea, România se pronunță pentru îmbunătățirea, în general, a relațiilor dintre toate țările din zonă, la transformarea Mediteranei într-o mare a păcii și colaborării, eliminîndu-se orice surse de încordare și conflict din această parte a lumii.

România se pronunță și acționează consecvent pentru eliminarea tuturor surselor de încordare și conflict existente în lume, pentru rezolvarea pe cale politică a problemelor litigioase dintre state. În acest spirit, România a militat și militează pentru instaurarea unei păci juste și durabile în Orientul Mijlociu, care să asigure retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate, înfăptuirea drepturilor legitime ale poporului arab palestinian — inclusiv de a se constitui într-un stat propriu, independent —, garantarea independenței și suveranității tuturor țărilor din zonă.

Pe fondul situației complexe din Orientul Mijlociu, România se pronunță pentru încetarea grabnică a luptelor din Liban, pentru realizarea unor înțelegeri corespunzătoare între forțele politice și sociale libaneze, care să asigure integritatea, unitatea și suveranitatea țării și să conducă la excluderea intervenției străine în treburile sale interne.

De asemenea, România sprijină activ politica R.P.D. Coreene îndreptată spre înfăptuirea aspirațiilor vitale ale poporului coreean, pentru reunificarea pașnică, independentă și democratică a patriei sale.

■

23 AUGUST XXXII

Un obiectiv major al popoarelor este astăzi nestînjenita lor dezvoltare economică, independentă, în cadrul larg al unei cooperări internaționale întemeiate pe noi baze, pe noi principii de conlucrare în vederea grăbirii progresului general.

România militează cu toată tăria pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, care să ducă la înlăturarea inechităților existente în repartizarea avuțiilor lumii, la eliminarea decalajelor dintre țările bogate și cele sărace. Conceptul românesc privind noua ordine — prezentat la Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român și detaliat în documentul prezentat la cea de-a VII-a sesiune extraordinară a Adunării Generale a O.N.U. — a fost primit cu real interes și cu deosebită satisfacție de țările în curs de dezvoltare, a fost și este apreciat în termeni călduroși de către reprezentanți politici, personalități marcante din numeroase state ale lumii.

Cunoscutele propuneri românești constituie și un apel adresat popoarelor, forțelor progresiste, la mobilizarea acestora în lupta pentru o viață mai bună, în concordanță cu posibilitățile uriașe de care dispune planeta noastră. Tovarășul **Nicolae Ceaușescu** sublinia, în acest sens: **„România va milita și în viitor, în modul cel mai ferm, pentru ca aceste probleme complexe ale lumii contemporane, cu profunde implicații pentru întreaga evoluție a umanității, pentru cauza progresului, colaborării și păcii internaționale, să-și găsească soluționarea concretă, în vederea creării unei noi ordini economice internaționale care să asigure dezvoltarea independentă a fiecărei națiuni pe calea progresului, bunăstării și fericirii".**

În acest spirit, România a contribuit direct și efectiv la elaborarea Declarației și Programului de acțiune adoptate la Manila de către „Grupul celor 77", documente-platformă care au stat la baza negocierilor purtate la sesiunea U.N.C.T.A.D. de la Nairobi și la recenta sesiune E.C.O.S.O.C. de la Abidjan.

Progresul în pace și securitate al umanității continuă să rămînă însă în mod serios grevat de absența unor măsuri hotărîte și substanțiale în direcția dezarmării. Considerînd cursa înarmărilor și acumularea de noi și noi tipuri de arme ca una din realitățile cele mai primejdioase ale situației existente azi în lume, România se pronunță ferm pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale, și, în primul rînd, a celei nucleare, fiind hotărîtă să participe activ la dezbaterea și rezolvarea acestei probleme cardinale a zilelor noastre. Dînd glas preocupărilor sale în această privință, România a prezentat la sesiunea a XXX-a a Adunării Generale a O.N.U. un amplu document privind „Poziția României în problemele dezarmă-

23 AUGUST XXXII

rii, în primul rînd ale dezarmării nucleare, şi în instaurarea unei păci trainice în lume" — document care ilustrează, în modul cel mai elocvent, înalta responsabilitate de care dă dovadă ţara noastră faţă de soarta păcii şi colaborării internaţionale, faţă de destinele omenirii în general.

Ţara noastră consideră că trebuie făcut totul pentru eliminarea inerţiei care persistă, în domeniul dezarmării şi al destinderii militare, la tratativele care se poartă în diferite organisme la Geneva, Viena sau New York. Acţionînd constant în vederea democratizării şi sporirii eficienţei activităţii Comitetului pentru dezarmare de la Geneva, ţara noastră consideră, totodată, că ar fi utilă organizarea unei reuniuni internaţionale, într-o formă corespunzătoare, sub egida O.N.U., care să permită participarea tuturor statelor la dezbaterea şi soluţionarea problemelor dezarmării. Sintetizînd poziţia ţării noastre, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** sublinia că **„România se pronunţă în modul cel mai ferm pentru unirea eforturilor tuturor popoarelor, ale forţelor democratice, ale întregii opinii publice mondiale, în vederea înfăptuirii dezarmării. Este necesar să se treacă de la discuţii generale la măsuri concrete, practice, pornind de la răspunderea pe care o are fiecare stat şi, în primul rînd, statele mari, posesoare de armament nuclear, faţă de soarta păcii şi securităţii, faţă de însăşi existenţa civilizaţiei umane".**

În abordarea problemelor multiple şi complexe ale dezarmării, România consideră că trebuie să se aibă în vedere primejdia pe care o reprezintă pentru omenire cursa înarmărilor, în special a înarmării nucleare, faptul că ar fi o greşeală de neiertat să se creeze popoarelor iluzia că se poate trăi în securitate şi linişte în timp ce în lume se acumulează noi şi noi arsenale de arme nimicitoare. Avînd în vedere această situaţie, documentul prezentat de ţara noastră la O.N.U. conţine — în cele 10 puncte concrete ale sale — un program de acţiune practică imediată, de măsuri realiste care pot să constituie paşi însemnaţi spre realizarea marelui deziderat al popoarelor — înfăptuirea dezarmării generale şi totale.

Tocmai pornind de la aceste raţiuni, România consideră că trebuie să se depună eforturi tot mai insistente pentru a se pune capăt existenţei blocurilor militare, pentru ca în viaţa internaţională să se instaureze cursul nou, de încredere şi destindere, să se realizeze adevărata securitate a popoarelor.

Şi în problema dezarmării, ca şi în altele, un rol important îl poate avea Organizaţia Naţiunilor Unite. Apreciind că O.N.U. reprezintă un forum cu vocaţie universală, în care toate ţările trebuie să poată avea posibilitatea să-şi spună cuvîntul în problemele vieţii internaţionale, să contribuie la găsirea unor soluţii juste chestiunilor care preocupă omenirea, România a depus şi depune o neobosită activitate la O.N.U. şi în cadrul organismelor sale specializate, acţionează pentru creşterea rolului şi eficacităţii Naţiunilor Unite în realizarea marilor idealuri de pace şi securitate ale omenirii. Această preocupare a ţării noastre a fost ilustrată, în modul cel mai elocvent, de prezentarea, la 12 noiembrie 1975, la sesiunea Adunării Generale, a documentului „Poziţia României cu privire la îmbunătăţirea şi democratizarea activităţii Organizaţiei Naţiunilor Unite, la întărirea rolului său la realizarea colaborării între toate statele, fără deosebire de orînduire socială, a unei lumi mai bune şi mai drepte, a unei păci trainice". Documentul românesc reliefează ideea fundamentală că O.N.U. trebuie să devină un instrument internaţional mai puternic şi mai eficace, în măsură să răspundă pe deplin aspiraţiilor de pace, colaborare şi progres ale tuturor popoarelor. Organizaţia mondială, apreciază ţara noastră, îşi poate realiza obiectivele ce-i revin în condiţii corespunzătoare pe calea îmbunătăţirii continue a structurilor proprii, adaptarea cu mai multă rapiditate la noile cerinţe ale activităţii internaţionale, prin creşterea eficienţei Adunării Generale şi a tuturor celorlalte organisme şi instituţii specializate, pe calea perfecţionării şi democratizării lor, asigurării participării tuturor statelor la elaborarea, adoptarea şi realizarea hotărîrilor, precum şi la activitatea forumurilor de conducere ale Naţiunilor Unite. Deosebit de importantă este propunerea conţinută în documentul românesc privind elaborarea şi adoptarea unui cod de conduită care să completeze prevederile Cartei O.N.U. şi să contribuie la statornicirea relaţiilor noi, democratice, bazate pe încredere şi respect reciproc, între toate statele lumii.

■

Poziţia ţării noastre în toate aceste probleme majore care frămîntă omenirea a sporit şi sporeşte continuu prestigiul politicii externe a României socialiste, o situează în avangarda forţelor revoluţionare şi progresiste din lume. În acest cadru, se bucură, înainte de toate, de o înaltă apreciere şi preţuire contribuţia majoră pe care secretarul general al partidului nostru, preşedintele republicii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, o aduce cauzei păcii, colaborării şi înţelegerii între popoare, activitatea sa nemijlocită, consacrată celor mai nobile ţeluri ale umanităţii.

Strălucit exponent al idealurilor poporului român, luptător neobosit pentru promovarea noului în relaţiile dintre state, pentru triumful ideilor de justiţie şi echitate internaţională, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a ridicat politica externă a României — prin viziunea largă revoluţionară şi crezul său politic nezdruncinat, prin intensa sa activitate internaţională — la cotele înalte ale prestigiului de care se bucură, astăzi, în lume, ca o recunoaştere a profundului ei mesaj de pace şi colaborare. Dacă astăzi glasul României se face auzit şi ascultat cum se cuvine în toate marile probleme ale contemporaneităţii, dacă prestigiul ţării, al naţiunii române, cunoaşte noi dimensiuni, aceasta se datorează politicii clarvăzătoare a partidului nostru, conducerii sale, în frunte cu secretarul său general, ataşamentului lor neabătut faţă de cauza păcii şi socialismului, înţelepciunii lor de a continua nobilele tradiţii de luptă pentru libertate şi neatîrnare ale înaintaşilor noştri şi de a răspunde, în mod exemplar, îndatoririi fundamentale de edificare a socialismului şi comunismului pe pămîntul României.

Dinamismul

România promovează consecvent o politică de dezvoltare amplă a relaţiilor sale economice cu ţările socialiste, cu ţările care au păşit pe calea afirmării de sine stătătoare, cu statele în curs de dezvoltare, cu toate ţările lumii, indiferent de mărime, potenţial, situare geografică sau sistem politico-social, pornind, în acest sens, de la înseşi cerinţele progresului în lumea contemporană.

Ţara noastră înţelege să extindă continuu relaţiile economice cu toate statele lumii — întemeindu-le ferm pe respectarea strictă a principiilor înaintate ale egalităţii în drepturi, independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc — şi, de asemenea, să acţioneze tot mai intens pe arena internaţională în direcţia soluţionării marilor probleme economice care confruntă omenirea contemporană pentru a-şi aduce, astfel, contribuţia la cristalizarea pe plan internaţional a unor noi raporturi între ţări şi popoare, la înfăptuirea unei noi ordini economice şi politice în lume — imperativ al epocii noastre.

Documentele programatice ale Congresului al XI-lea fundamentează concepţia profund ştiinţifică a partidului nostru privind faptul că împletirea şi strînsa intercondiţionare între progresul multilateral şi în ritm susţinut al economiei, pe de-o parte, şi participarea tot mai activă şi în structuri mereu îmbunătăţite a acesteia la circuitul economic mondial, pe de altă parte, constituie un factor determinant al dezvoltării economico-sociale a ţării noastre, al ridicării ei rapide pe noi culmi ale civilizaţiei, al înfăptuirii obiectivului strategic stabilit : edificarea societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintarea României spre comunism.

Acţionînd constant în practică potrivit acestor cerinţe, România şi-a lărgit permanent schimburile economice externe. Ţara noastră întreţine, în prezent, relaţii cu 140 de state, de peste patru ori mai multe decît în primii ani postbelici. Volumul total al schimburilor economice externe a crescut continuu, ajungînd în 1975 să fie de aproape 19,4 ori mai ridicat decît cel din 1950 şi de peste 6,5 ori mai mare decît cel din 1960. În ultimii ani, se observă o dinamizare a creşterii acestora, atingînd în 1975 un cuantum de peste 2,3 ori mai ridicat în comparaţie cu cel din 1970.

Un rol esenţial în promovarea şi creşterea aportului relaţiilor noastre economice externe la dezvoltarea economică generală a ţării îl are activitatea multilaterală, internă şi internaţională, desfăşurată de secretarul general al partidului, preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Orientările stabilite, acordurile economice şi convenţiile de cooperare încheiate în ultimii ani cu un mare număr de state — rezultat direct al convorbirilor şi înţelegerilor la nivel înalt — au deschis o largă perspectivă exportului românesc şi activităţii de cooperare, revenindu-ne sarcina, tuturor factorilor antrenaţi în acest domeniu, din producţie şi comerţul exterior, de a acţiona cu hotărîre pentru transpunerea lor exemplară în practică.

O expresie elocventă a angrenării tot mai ample a ţării noastre în circuitul economic mondial o constituie faptul că schimburile economice externe s-au dezvoltat într-un ritm mai înalt decît venitul naţional, ceea ce exprimă realizarea într-o proporţie din ce în ce mai importantă a produsului social

relaţiilor economice ale României socialiste

Nicolae Ionescu
ministru secretar de stat
la Ministerul Comerţului Exterior
şi al Cooperării Economice Internaţionale

românesc pe piaţa mondială — tendinţă înscrisă organic în cea manifestată pe plan internaţional, în deceniile postbelice, şi anume devansarea creşterii producţiei de către cea a comerţului mondial. În cincinalul 1971—1975, avînd o bază trainică în dezvoltarea accelerată a economiei naţionale, în intensificarea industrializării, comerţul exterior al ţării noastre a crescut într-un ritm mediu anual de 18,4 la sută, devansînd ritmul de creştere a venitului naţional şi producţiei materiale.

După cum se cunoaşte, activitatea noastră de comerţ exterior şi de cooperare s-a desfăşurat, în ultimii ani, în condiţiile unor dereglări substanţiale pe pieţele internaţionale de mărfuri şi financiare, ale apariţiei celei mai puternice crize din perioada postbelică în economia ţărilor capitaliste dezvoltate, care a provocat chiar scăderea comerţului mondial în 1975. Cu toate acestea, relaţiile economice externe ale ţării, întreaga economie naţională au continuat să se dezvolte în ritm înalt, punînd cu putere în evidenţă superioritatea orînduirii noastre socialiste.

În pas cu industrializarea accelerată a ţării, structura exporturilor s-a îmbunătăţit continuu, în anul 1975 maşinile şi utilajele, împreună cu produsele chimice şi mărfurile industriale de larg consum deţinînd mai mult de jumătate din totalul exporturilor. Ca rezultat, a sporit şi gradul de eficienţă, creşterea acestuia constituind unul din obiectivele fundamentale în întreaga activitate de comerţ exterior.

Consecventă orientărilor generale ale politicii sale externe, România a situat pe prim plan aprofundarea relaţiilor economice şi tehnico-ştiinţifice cu toate ţările socialiste — de care ţara noastră este legată prin aceeaşi orînduire socială, prin unitatea ţelurilor şi aspiraţiilor fundamentale, prin idealurile socialismului şi păcii în lume — militînd neabătut pentru dezvoltarea continuă a colaborării economice cu toate ţările socialiste.

O contribuţie activă aduce ţara noastră la colaborarea în cadrul C.A.E.R. S-a lărgit şi aprofundat participarea ţării noastre — în cadrul unor forme de colaborare pe baze bi şi multilaterale — la activitatea de coordonare a planurilor cincinale de dezvoltare a economiilor naţionale, la adîncirea specializării în producţie, la construirea — prin investiţii comune — a unor obiective industriale, la colaborarea în domeniul relaţiilor valutar-financiare şi de credit, al creării de organizaţii şi uniuni economice internaţionale, constituite cu sediul pe teritoriul unor ţări partenere sau al ţării noastre. Aşa cum se subliniază în Directivele Congresului al XI-lea, România va acţiona în continuare, cu toată consecvenţa şi energia, pentru dezvoltarea colaborării în cadrul C.A.E.R., în spiritul hotărîrilor adoptate în comun, al prevederilor „Programului complex".

Ţara noastră porneşte de la faptul că relaţiile economice şi tehnico-ştiinţifice, schimbul de valori materiale şi de tehnologii constituie un factor deosebit de important al accelerării progresului multilateral al fiecărei ţări socialiste, al egalizării nivelurilor lor de dezvoltare şi, implicit, al întăririi forţei socialismului în ansamblu. Într-o lume în care se mai fac simţite consecinţele vechii politici imperialiste, colaborarea economică şi tehnico-ştiinţifică a ţărilor socialiste este menită să afirme cu putere forţa principiilor noi, marxist-leniniste de cooperare între state, să promoveze un nou tip de raporturi internaţionale, fără precedent în istorie, bazate pe deplina egalitate în drepturi a tuturor statelor, pe respectul independenţei şi suveranităţii naţionale, pe neamestec în treburile interne, avantaj reciproc şi întrajutorare, să demonstreze superioritatea incontestabilă a socialismului ca mod de organizare a societăţii şi a raporturilor internaţionale.

Aplicînd cu consecvenţă politica de aprofundare a relaţiilor economice cu ţările participante la C.A.E.R., cu toate ţările socialiste, România şi-a majorat într-o perioadă de 25 de ani, începînd cu 1950, schimburile comerciale cu aceste ţări de aproximativ 10 ori. Deosebit de activ a evoluat comerţul reciproc în ultimii cinci ani, cînd practic a avut loc, atît cu ţările participante la activitatea C.A.E.R., cît şi cu ansamblul ţărilor socialiste, o dublare a volumului schimburilor. Prin întreagă această dezvoltare, ţărilor socialiste le revine ponderea principală în totalul schimburilor economice externe ale României. Aproape jumătate din comerţul exterior al ţării noastre se realizează cu statele socialiste.

O amplificare deosebită au cunoscut, în anii din urmă, schimburile comerciale, precum şi relaţiile economice ale României cu ţările în curs de dezvoltare, în game şi forme diverse, urmărind valorificarea superioară a potenţialului economic al acestor ţări, a resurselor lor naturale, dezvoltarea lor accelerată, sprijinirea eforturilor comune ale ţărilor respective şi ale ţării noastre în direcţia grăbirii eliminării distanţei faţă de statele economic avansate ale lumii. Extinderea şi diversificarea relaţiilor economice cu ţările în curs de dezvoltare corespund pe deplin intereselor poporului nostru şi necesităţilor de progres accelerat al tinerelor state independente, precum şi cauzei generale a bunei conlucrări între popoare, a instaurării noii ordini economice în lume.

România socialistă — ea însăşi o ţară în curs de dezvoltare — atribuie amplificării şi diversificării relaţiilor economice cu celelalte ţări în curs de dezvoltare o semnificaţie mai largă, ca o expresie a solidarităţii cu lupta lor pentru emancipare economică, socială şi naţională, a sprijinirii dezvoltării lor pe calea progresului.

În retrospectiva anilor 1970—1975, schimburile comerciale ale României cu ţările în curs de dezvoltare au crescut de peste 4 ori, înscriindu-se ca cel mai dinamic flux al comerţului nostru exterior. Prin această creştere, ponderea ţărilor în curs de dezvoltare în comerţul nostru total a marcat o tendinţă mereu ascendentă : de la mai puţin de 10 la sută în deceniul 1960—1970, la 18,5 la sută în anul 1975.

În prezent, România are legături economice cu aproape 100 state în curs de dezvoltare. Trebuie remarcată extinderea deosebită a legăturilor economice cu ţările arabe, cu ţările africane şi latino-americane, precum şi cu statele asiatice. În ultimii ani s-au încheiat aproximativ 100 acorduri guvernamentale şi înţelegeri de cooperare în domenii specifice, creîndu-se, astfel, un cadru juridico-economic deosebit de fertil intensificării relaţiilor economice cu ţările în curs de dezvoltare.

S-au lărgit, de asemenea, relaţiile economice ale ţării noastre cu celelalte state ale lumii, inclusiv cu ţările occidentale industrializate. Contribuţii la dezvoltarea colaborării economice a României cu ţările occidentale industrializate au adus aşezarea raporturilor economice cu majoritatea acestor ţări pe baza acordurilor de lungă durată ; liberalizarea, într-o măsură, a schimburilor ; aderarea ţării noastre la G.A.T.T. (implicînd accesul la tratamentul comercial conform clauzei naţiunii celei mai favorizate) ; includerea României printre beneficiarii sistemului de preferinţe, de către unele ţări capitaliste industrializate.

Ţara noastră consideră că există largi posibilităţi pentru amplificarea schimburilor şi cooperării cu aceste ţări, pe o bază trainică şi echilibrată. Pentru punerea în valoare a tuturor posibilităţilor existente, se impune să fie înlăturate obstacolele practicate încă de unele ţări capitaliste dezvoltate în relaţiile cu ţara noastră şi alte ţări, corespunzător intereselor economice reciproce şi exigenţelor cursului nou de destindere şi intensă colaborare, pe bază de egalitate, între toate statele lumii. Acţionînd consecvent în direcţia intensificării relaţiilor economice cu toate statele lumii, ţara noastră îşi aduce contribuţia la afirmarea spiritului coexistenţei paşnice, a cursului spre destindere în viaţa internaţională, la promovarea pe arena mondială a tendinţelor noi, spre eliminarea încordării, spre conlucrare între naţiuni, la cauza securităţii şi păcii în lume.

Urmărind să-şi înscrie participarea la circuitul economic mondial în coordonate calitativ-structurale noi — corespunzătoare mutaţiilor moderne din relaţiile economice internaţionale —, România acţionează pentru perfecţionarea continuă a activităţii de comerţ exterior şi creşterea eficienţei acesteia, pentru îmbunătăţirea structurii şi calităţii exporturilor, pe baza dezvoltării puternice a ramurilor industriale „de vîrf", direct legate de revoluţia ştiinţifico-tehnică, pentru promovarea în relaţiile sale economice externe a formelor noi de cooperare în producţie, ştiinţă şi tehnică. Aşa cum sublinia tovarăşul **Nicolae Ceauşescu, „comerţul exterior, colaborarea economică — şi în acest context includ şi cooperarea în producţie — constituie un factor hotărîtor pentru dezvoltarea viitoare a ţării noastre. Pornind de la aceste realităţi este necesar să luăm toate măsurile pentru extinderea continuă a relaţiilor economice ale ţării noastre cu alte state, punînd un accent tot mai puternic pe cooperarea în producţie, ca formă superioară a raporturilor economice".**

Dealtfel, constituie o caracteristică de bază a activităţii de comerţ exterior a ţării noastre extinderea considerabilă a cooperării în producţie cu alte state, prin crearea în comun a unor obiective economice, prin dezvoltarea acţiunilor de specializare şi constituirea de societăţi mixte. Pe baza tratatelor, acordurilor şi convenţiilor internaţionale convenite la nivel înalt, în prezent 260 de acţiuni de cooperare economică, industrială şi tehnică se află în curs de derulare, din care : 55 acţiuni de specializare şi de investiţii cu ţări socialiste ; 28 societăţi mixte de producţie şi desfacere constituite în ţări din Africa, Asia, America de Sud şi Europa ;

23 AUGUST XXXII

6 societăţi mixte de producţie şi desfacere în România, 33 societăţi de tip comercial ; 127 livrări de maşini şi instalaţii pentru construcţia de obiective economice complexe în diferite ţări. Astfel, activitatea de cooperare a ajuns, în prezent, să deţină circa 20 la sută din volumul total al comerţului exterior al ţării noastre.

Sarcini mari şi de o deosebită însemnătate stau în faţa activităţii de comerţ exterior şi de cooperare economică internaţională în actualul cincinal. În perioada 1976—1980, volumul comerţului exterior este prevăzut să crească cu 90—101,4 la sută faţă de realizările din 1971—1975.

Acordurile de lungă durată încheiate sau în curs de semnare cu ţările socialiste asigură o dublare a schimburilor cu aceste ţări în perioada 1976—1980, comparativ cu prevederile acordurilor pe perioada 1971—1975. În acest fel, în concordanţă cu orientările constante ale politicii noastre externe, ţările socialiste vor deţine ponderea principală în ansamblul relaţiilor economice ale României. De asemenea, se va acorda atenţie extinderii legăturilor economice cu ţările în curs de dezvoltare. Cele peste 100 de acorduri bilaterale comerciale şi de cooperare deschid perspectiva unei creşteri a ponderii schimburilor cu aceste ţări la circa 30 la sută în comerţul exterior al României pînă la finele actualului cincinal. Totodată, vor fi amplificate raporturile comerciale şi de cooperare industrială cu ţările capitaliste dezvoltate.

Un obiectiv primordial al comerţului exterior în actualul cincinal este dezvoltarea puternică a exportului de maşini şi utilaje, pe baza creşterii calităţii produselor şi a competitivităţii tehnologice corespunzător cerinţelor revoluţiei tehnico-ştiinţifice din acest cincinal şi exigenţelor mereu sporite pe plan extern. În acelaşi timp, o atenţie specială trebuie acordată livrărilor pentru construirea celor 127 obiective economice complexe angajate deja în străinătate. Acţionînd în acest fel, se poate asigura o sporire substanţială a eficienţei exportului, precum şi afirmarea industriei şi tehnicii româneşti pe plan mondial, într-un domeniu de largă perspectivă al colaborării internaţionale.

Concomitent cu extinderea colaborării economice bilaterale, România desfăşoară o bogată activitate multilaterală în cele peste 40 de principale organizaţii internaţionale cu caracter economic şi financiar la care România este membră, între care Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa, Conferinţa Naţiunilor Unite pentru Comerţ şi Dezvoltare, Acordul General pentru Tarife şi Comerţ, Organizaţia Mondială pentru Alimentaţie şi Agricultură, Fondul Monetar Internaţional, Banca Internaţională pentru Reconstrucţie şi dezvoltare. În cadrul acestor organizaţii, ţara noastră militează activ pentru lichidarea decalajelor economice, înlăturarea discriminărilor şi obstacolelor de orice gen din calea comerţului internaţional şi a transferului de tehnologie, pentru stabilirea unor raporturi juste şi echitabile între preţurile produselor agroalimentare, materiilor prime şi cele ale produselor industrializate, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaţionale.

În toate aceste domenii, România îşi aduce o contribuţie activă, prin multiplele propuneri şi proiecte de rezoluţie prezentate. Astfel, ideile exprimate de ţara noastră în documentul prezentat celei de-a VII-a Sesiuni extraordinare a Adunării Generale a O.N.U., privind instaurarea noii ordini economice internaţionale, s-au bucurat de un larg ecou şi sprijin din partea ţărilor în curs de dezvoltare şi a altor ţări membre ale forumului mondial.

Pornind de la exigenţele epocii contemporane, România şi-a orientat, în mod ferm, activitatea sa internaţională în direcţia contribuţiei concrete la eradicarea subdezvoltării şi decalajelor, la instaurarea unei noi ordini economice şi politice mondiale. Profund ataşată eforturilor pentru lichidarea fenomenului subdezvoltării şi militînd activ pentru adoptarea de către comunitatea internaţională a unor măsuri concrete şi eficiente vizînd progresul accelerat economic şi social al ţărilor în curs de dezvoltare, România a desfăşurat şi desfăşoară o intensă activitate îndreptată spre edificarea unei noi ordini economice în lume, ca soluţie viabilă pentru rezolvarea marilor şi complexelor probleme economice contemporane. Preşedintele României, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a adus o contribuţie substanţială, larg recunoscută pe plan internaţional, la elucidarea conceptului noii ordini, la cristalizarea cerinţelor şi direcţiilor de acţiune pentru traducerea în viaţă a acestui obiectiv istoric, de care depinde asigurarea păcii şi progresului pe planeta noastră.

În spiritul contribuţiei practice la eliminarea decalajelor şi înfăptuirea unei noi ordini economice în lume, a acţionat ţara noastră la cea de-a patra sesiune a UNCTAD, de la Nairobi. Luînd parte, pentru prima dată, la lucrările UNCTAD, în calitate de membru al „Grupului celor 77“ — în urma primirii, în acest an, în cadrul grupului, act în care şi-a găsit o consacrare firească dezvoltarea multilaterală a colaborării, prieteniei şi solidarităţii cu ţările în curs de dezvoltare — România a avut un rol activ şi constructiv în desfăşurarea lucrărilor şi adoptarea hotărîrilor. Participarea ţării noastre la activitatea „Grupului celor 77“ se înscrie ca o expresie a interesului profund al României ca în lume, în relaţiile internaţionale, să fie promovată o politică nouă care să asigure progresul mai rapid al tuturor ţărilor şi, în primul rînd, al celor rămase în urmă. Ţara noastră susţine cu tărie Programul de acţiune adoptat la Manila, cu prilejul celei de-a treia sesiuni ministeriale a „Grupului celor 77“, considerînd că realizarea acestuia ar reprezenta un pas important pe calea asigurării stabilităţii preţurilor materiilor prime, a creării unui raport just între acestea şi preţurile produselor industriale, a lichidării decalajelor dintre state şi instaurării noii ordini economice internaţionale. În acest context, România a sprijinit pe deplin, la cea de-a IV-a sesiune a UNCTAD, „programul integrat“ privind materiile prime (propus de ţările în curs de dezvoltare), care urmăreşte reglementarea problemelor produselor respective, în vederea asigurării stabilităţii pieţelor şi preţurilor, prin constituirea de stocuri finanţate dintr-un fond comun şi prin încheierea unor acorduri internaţionale pe produse, hotărînd să participe la constituirea fondului respectiv, ca o expresie concretă a solidarităţii României cu cerinţele legitime ale ţărilor în curs de dezvoltare.

Toate acestea confirmă pregnant voinţa ţării noastre de a promova şi sprijini ferm acţiuni practice în direcţia lichidării subdezvoltării şi instaurării unei noi ordini economice internaţionale, a promovării unei noi politici pe plan mondial, a asigurării păcii, progresului şi colaborării în lume.

România —

În contextul actual al raporturilor internaţionale, în condiţiile revoluţiei tehnico-ştiinţifice şi ale avîntului general al culturii, participarea activă la schimbul de valori ştiinţifice, culturale şi de artă constituie o condiţie imperioasă a mersului înainte al fiecărui popor şi, în acelaşi timp, un factor de verificată eficienţă în impulsionarea procesului de apropiere, cunoaştere şi preţuire reciprocă, de reală înţelegere între ţări şi popoare. În dezvoltarea relaţiilor sale de cooperare cu toate statele lumii, Republica Socialistă România porneşte de la premisa că făurirea unei societăţi multilateral dezvoltate, pe care poporul nostru şi-a propus-o, nu se poate înfăptui decît cunoscînd şi asimilînd ceea ce a realizat mai bun omenirea în toate domeniile. Este de înţeles că, adoptînd un grandios program de edificare socialistă a ţării, nu ne gîndim în nici un fel să ignorăm cultura altor popoare, ci, dimpotrivă, ne propunem să lărgim cît mai mult colaborarea cu ele, deoarece, după părerea noastră, fiecare popor, fie el mare sau mic, a contribuit, contribuie şi va contribui la îmbogăţirea patrimoniului culturii şi civilizaţiei universale. Schimburile noastre culturale cu străinătatea se bazează pe existenţa în ţară a unor valori culturale autentice, care pot îmbogăţi patrimoniul cultural al umanităţii, şi pe o politică externă care promovează participarea activă la circuitul mondial de valori materiale şi spirituale, în condiţii de egalitate şi avantaj reciproc. În acest scop, România acţionează pentru a face larg cunoscute pe plan mondial creaţia culturală, geniul artistic al poporului român, asigurînd totodată cunoaşterea în ţara noastră a realizărilor culturale şi artistice ale celorlalte popoare, a operelor progresiste, valoroase, pătrunse de marile idealuri umaniste.

Cultura noastră a avut din toate timpurile o personalitate a ei. Această personalitate s-a afirmat în conştiinţa universală prin contribuţii inestimabile, prin baladele şi doinele noastre, prin eroii viguroşi ai basmelor şi poveştilor populare, prin învăţaţii şi artiştii români care au descifrat taine ale universului uman din unghiul nostru propriu şi le-au dăruit apoi întregii umanităţi ca nepieritoare bunuri spirituale. Prin geneza şi întreaga istorie a culturii sale, poporul nostru — înţelept, dinamic şi optimist, echilibrat, stăpînit de un puternic simţ al dreptăţii şi echităţii, străin exclusivismului de orice natură — a demonstrat că specificul naţional nu se afirmă opunîndu-se altor popoare, după cum intrarea în universalitate nu se face prin imitarea servilă a unor experienţe de aiurea.

Istoria noastră confirmă existenţa acelui fond de remarcabilă plasticitate şi forţă de asimilare, ce a caracterizat din totdeauna poporul român şi care i-a permis să fie deschis contactelor externe celor mai diverse, rămînînd, în acelaşi timp, el însuşi şi oferind ceea ce este mai bun, mai reprezentativ din experienţa sa celorlalte popoare. Din această experienţă a rezultat patriotismul tenace şi generos, specific firii românului, care se opune în mod principial prejudecăţilor naţionaliste, izolării şi intoleranţei. Acest spirit constructiv, de măsură şi înţelegere, această viziune raţională, ordonatoare, care stră-

prezență activă în circuitul mondial de valori spirituale

Ion Dodu Bălan
vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste

bate cultura română explică bunele relații ale sale cu popoarele vecine sau mai îndepărtate geografic, din timpuri străvechi și pînă astăzi. Pe acest fond bogat, prielnic cooperării, se dezvoltă cultura socialistă a României, după eliberarea ei de sub jugul fascist, în august 1944, și se afirmă experiența sa în rîndul popoarelor care construiesc socialismul. Urmărind cu consecvență edificarea noii societăți, statul român a asigurat și asigură condițiile necesare dezvoltării multilaterale a potențelor creatoare ale culturii române, contactelor ei cu alte culturi umaniste, progresiste. Acestui obiectiv, menit să înfățișeze lumii imaginea României de azi, a rezultatelor politicii partidului nostru de propășire materială și spirituală a poporului român, de înflorire a culturii noi, socialiste, și — în același timp — să contribuie la îmbogățirea peisajului nostru cultural, i-au fost consacrate principalele forțe și mijloace în procesul schimburilor culturale.

Orientată în spiritul documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R., al lucrărilor Congresului educației politice și al culturii socialiste, al cuvîntărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, activitatea de schimburi cultural-artistice a avut și are drept țel afirmarea tot mai prestigioasă a mesajului nostru de pace, prietenie și colaborare cu toate popoarele lumii. Înfățișînd liniile ideologice directoare și tabloul complex al dezvoltării vieții spirituale a societății noastre, precum și obiectivele fundamentale ale evoluției sale viitoare, Congresul educației politice și al culturii socialiste a definit totodată principiile, direcțiile și sarcinile politicii culturale externe, ca o latură de importanță majoră a activității de educație și cultură desfășurată de partidul și statul nostru. Subliniind, încă o dată, că activitatea internă și externă constituie două laturi inseparabile ale politicii unice, marxist-leniniste de făurire a societății multilateral dezvoltate, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în expunerea prezentată în fața Congresului arăta că **„...promovăm dezvoltarea largă a schimburilor și contactelor cultural-științifice internaționale, pornind de la necesitatea îmbogățirii vieții spirituale a poporului nostru cu tot ceea ce creează mai valoros alte popoare, a sporirii contribuției noastre la patrimoniul cultural-științific mondial și, totodată, de la rolul deosebit pe care îl joacă cultura în mai buna cunoaștere și apropiere între popoare, în dezvoltarea colaborării și păcii în întreaga lume".**

Obiectivul major al politicii culturale externe, reliefat cu putere de Congres — și de care va trebui să ținem seama în permanență în întreaga noastră activitate — îl constituie **propagarea peste hotare a creației noastre noi, socialiste** — expresie a viziunii filozofice și morale, a sensibilității, preocupărilor și aspirațiilor omului care trăiește astăzi în România socialistă. Cartea, filmul, artele plastice, teatrul și muzica, toate genurile literare și ale artelor contemporane — culte și populare — au datoria să servească, în și mai mare măsură decît pînă acum, această cauză menită să arate lumii că, în România socialistă, înflorește o cultură nouă, cu caracter revoluționar, umanist, o artă militantă, angajată activ în lupta forțelor avansate ale lumii contemporane. Prin conținutul său, prin universul său filozofic, cultura noastră se situează în avangarda forțelor progresului, în confruntarea de idei pe plan internațional, militează împotriva reacțiunii, a imperialismului, a politicii de dominație și dictat, rasismului, slujește cauzei eliberării tuturor popoarelor, păcii și prieteniei, umanității în general.

Iar, dacă receptivitatea noastră la valorile autentice ale culturii universale este o realitate evidentă, o componentă viguroasă a concepției generale a țării noastre privind rolul culturii în realizarea unei profunde și, deci, mai trainice înțelegeri internaționale, tot atît de adevărat, de autentic și de hotărît este refuzul nostru de a accepta produsele poluante, ale pseudoculturii ce proliferează, din păcate, în atîtea alte părți ale lumii.

Întrucît cultura exprimă în gradul cel mai complex și mai înalt fizionomia morală a unui popor, idealurile lui politice, sociale, etice și estetice, mutațiile care au loc în conștiința sa, s-au găsit forme tot mai noi și mai eficiente de afirmare în alte țări a creației noastre culturale și de îmbogățire a vieții spirituale din țara noastră cu producții artistice valoroase, progresiste ale altor popoare.

În prezent, România întreține relații culturale cu 111 țări de pe toate continentele. În ultimii ani, cultura și arta românească au fost prezente, pentru prima dată, în anumite spații geografice din Africa și Asia, în țări ca Iordania, Kuweit, Libia, Filipine, Mauritania Mozambic. Numai în anul 1975, de pildă, au efectuat turnee în străinătate 106 formații artistice și au fost organizate 121 expoziții de diverse genuri.

Pe drumurile larg deschise de-a lungul meridianelor și paralelelor globului de puternica personalitate a secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în consonanță cu prestigiul mereu sporit al politicii externe a partidului și statului nostru, prestigiu dobîndit prin marile realizări ale poporului român, s-a afirmat tot mai puternic, în ultima vreme, în întreaga lume, spiritualitatea românească, s-au impus, în conștiința universală, științele, artele și cultura din țara noastră.

A crescut grija pentru inițierea în străinătate a unor acțiuni reprezentative, care să reflecte cît mai fidel potențialul real al artei și culturii românești. Sînt tot mai multe țările în care se organizează sistematic manifestări de cultură și artă românească, care, prin calitatea, complexitatea și continuitatea lor, lasă o impresie durabilă în memoria a mii de oameni. Solii artei românești duc mesajul artei noastre umaniste pe toate cele cinci continente. O mărturie a valorii artei noastre interpretative o constituie și numeroasele premii obținute de tinerii concurenți români la concursurile internaționale (numai în 1975 au fost obținute 26 de premii și mențiuni).

Cultura și arta au fost prezente, de fiecare dată, la susținerea, cu mijloacele lor specifice, a marilor inițiative ale României în viața internațională.

Accentuarea finalității acțiunilor cultural-artistice întreprinse peste hotare este vizibilă pe o multitudine de planuri. În domeniul cărții se înregistrează apariția unui număr sporit de volume (44) cuprinzînd opere ale tovarășului Nicolae Ceaușescu sau despre viața și activitatea sa politică. S-au impus și numeroase alte lucrări despre România și perspectivele sale de dezvoltare, în ultimii cinci ani apărînd peste hotare aproape 250 de lucrări în limbi de circulație universală.

Repertoriul formațiilor artistice care s-au deplasat în străinătate, ca și selecțiile de filme prezentate la festivalurile internaționale sau expozițiile de artă au fost astfel alcătuite încît să cuprindă, în fiecare caz, lucrări izvorîte din realitățile noastre sociale, care arată preocupările și idealurile omului de azi, din România socialistă. Succesul unor asemenea manifestări demonstrează valoarea artei noastre, umanismul ei, capacitatea ei de a comunica gînduri și sentimente de interes universal. De pildă, interesul în continuă creștere al străinătății față de creația noastră culturală contemporană a fost confirmat cu putere și de colocviul traducătorilor de literatură română din străinătate, organizat la București, cu care prilej scriitori, editori și alți oameni de cultură din 20 de țări, prezenți la colocviu, s-au confruntat cu noile realizări ale literaturii române și și-au exprimat dorința de a le face cunoscute cît mai larg în țările lor.

În politica de prezentare în țara noastră a bunurilor culturale ale altor popoare, România este călăuzită de ideea că poporul român trebuie să participe la mișcarea de idei internațională în ce are ea mai bun și mai înalt, să cunoască și să înțeleagă celelalte popoare prin producțiile culturale care exprimă aspirațiile lor spre o viață mai bună, spre idealurile înaintate de pace și progres. În același timp, excludem din aceste schimburi, cu toată fermitatea, lucrările nocive care dăunează dezvoltării morale sănătoase a omului, îndeosebi a tinerei generații, acele lucrări care fac apologia războiului și violenței, propagă decăderea morală reprezentînd, într-un fel sau altul, emanații ale ideologiei burgheze.

Punînd în centrul politicii sale culturale externe aceste principii, căutînd căile și mijloacele cele mai diverse de colaborare, de asimilare a patrimoniului cultural al omenirii, România se afirmă ca un membru activ al comunității internaționale, înfățișînd celorlalte popoare tabloul vieții spirituale a unui popor eliberat de exploatare, care își construiește prin muncă asiduă, în mod conștient, un viitor demn de tradiția și aspirațiile sale.

COLOMBO

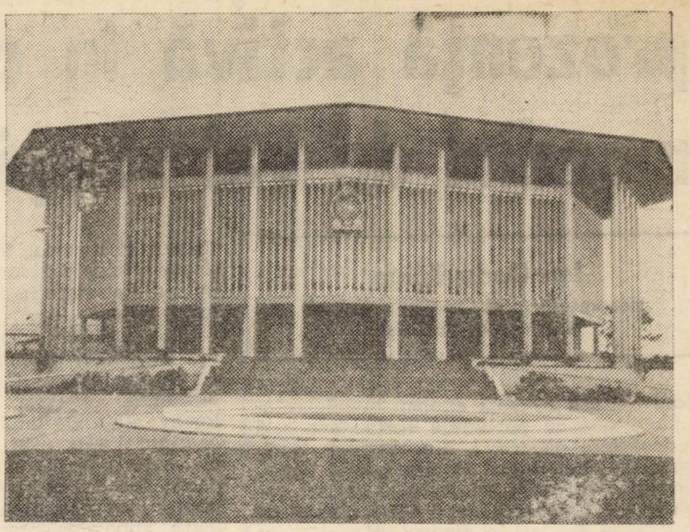

Clădirea „Bandaranaike Memorial", din Colombo, unde se desfășoară lucrările celei de a V-a Conferințe, la nivel înalt, a țărilor nealiniate

A V-a Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate

Corespondență de la Ion Puținelu

În capitala Republicii Sri Lanka se desfășoară, începînd de luni, lucrările celei de-a V-a Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate.

La centrul de conferințe al impunătorului „Bandaranaike Memorial", în ambianța festivă, creată de frumoasa capitală a țării gazdă, 85 de delegații ale statelor membre, împreună cu reprezentanții a 21 de țări avînd statut de observatori și a 7 state invitate, s-au angajat într-un amplu dialog asupra unor probleme politice de însemnătate, asupra obiectivelor prioritare pe care le urmărește mișcarea de nealiniere în contextul actual al vieții internaționale. Și, cînd, în preludiul deschiderii conferinței, președintele Republicii Sri Lanka, William Gopallawa, a aprins lampa de bronz a „marelui cocoș", simbol tradițional al urărilor de succes adresate de întregul popor srilankez manifestărilor menite a promova spiritul de pace în care el însuși vrea să trăiască, sutele de participanți au trăit, într-adevăr, momentul solemn al debutului unei acțiuni pe care o doresc cît mai plină de rodnice rezultate.

Pentru prima dată la o asemenea reuniune la nivel înalt a țărilor nealiniate ia parte și România, căreia i s-a acordat prin consens statutul de invitat la activitatea mișcării nealiniaților. Este aceasta o recunoaștere a caracterului constructiv al politicii externe a țării noastre, a activității sale constante în favoarea promovării marilor cauze ale umanității, a remarcabilei contribuții a președintelui Nicolae Ceaușescu la reglementarea problemelor arzătoare ce confruntă omenirea, la edificarea unei lumi mai bune, o lume a păcii, securității și cooperării. Este o confirmare a faptului că România — după cum se spune în mesajul adresat Conferinței la nivel înalt, de la Colombo, de către președintele **Nicolae Ceaușescu — „a urmărit întotdeauna cu deosebit interes activitatea țărilor nealiniate, considerînd că aceasta reprezintă un factor de mare importanță în promovarea noilor principii de relații între state, acționînd totodată pentru a dezvolta largi raporturi de prietenie și colaborare cu aceste țări. De aici derivă interesul manifestat de România de a participa direct la diferitele reuniuni, manifestări și activități ale mișcării țărilor nealiniate. Iată de ce doresc să exprim cele mai vii mulțumiri din partea poporului român statelor nealiniate pentru hotărîrea adoptată în consens, cu privire la participarea României ca invitată la reuniunile lor".**

Primit cu deosebit interes, cu profundă satisfacție de către participanți, mesajul șefului statului român relevă împrejurările internaționale deosebit de complexe în care are loc actuala conferință de la Colombo, împrejurări caracterizate prin accelerarea transformărilor revoluționare, naționale și sociale ale lumii, prin intensificarea luptei popoarelor pentru lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste de dominație și asuprire, de dictat și de amestec în treburile altor state, pentru afirmarea liberă a tuturor națiunilor și participarea lor, în condiții de deplină egalitate, la întreaga viață mondială. Subliniind că destinderea se află abia la început, că în lume mai există forțe reacționare care pun în pericol pacea și securitatea, în mesaj se arată: **„Aceasta impune mai mult ca oricînd intensificarea eforturilor tuturor statelor și popoarelor pentru abolirea vechii politici, pentru soluționarea tuturor conflictelor pe calea tratativelor. Iată de ce România se pronunță cu toată fermitatea pentru așezarea raporturilor dintre state pe baze noi, democratice, pentru respectarea strictă a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, pentru asigurarea integrității teritoriale a fiecărei țări și eliminarea definitivă a politicii de forță în raporturile internaționale".**

Ideea eforturilor unite a fost viguros pusă în evidență de numeroase personalități participante la conferință. Astfel, președintele Algeriei, Houari Boumediene, prezentînd raportul cu privire la activitatea țărilor nealiniate desfășurată în perioada dintre Conferința de la Alger, în calitate de președinte al celei de-a IV-a Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate, și cea de acum, de la Colombo, declara că, „în fața generației noastre, stă sarcina istorică de a ne salva popoarele de la rămînerea în urmă", sarcină ce poate fi realizată, a subliniat el, în primul rînd pe calea propriilor eforturi și a unității lor în vederea determinării unui curs pozitiv al vieții internaționale.

În același spirit, Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U., relevînd în cuvîntul său de salut rolul pozitiv jucat de mișcarea de nealiniere în consolidarea O.N.U., a promovării acțiunilor sale, declara: „Nu mai este adevărat că numai marile puteri exercită o influență hotărîtoare asupra relațiilor internaționale. Se observă din ce în ce mai mult că celelalte țări, mai ales dacă sînt unite, pot să ia inițiativa unei acțiuni internaționale eficace".

Intervențiile la tribuna conferinței au cuprins o serie de propuneri concrete în probleme majore aflate în centrul dezbaterilor, precum: intensificarea eforturilor popoarelor pentru lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste de dominație și asuprire, de dictat și amestec în treburile altor state, pentru afirmarea liberă a tuturor națiunilor și participarea în condiții de deplină egalitate la întreaga viață mondială; sprijinirea luptei de eliberare națională, de afirmare de sine stătătoare a popoarelor, de lichidare a practicilor rasiste; situația economică internațională și problema dezvoltării, cu referire concretă la sesiunile speciale (a VI-a și VII-a) ale Adunării Generale a O.N.U., la imperativul instaurării unei noi ordini economice internaționale, la Carta drepturilor și obligațiilor economice ale statelor; analiza măsurilor pentru întărirea solidarității economice și colaborării între țările nealiniate și celelalte țări în curs de dezvoltare; destinderea, dezarmarea și securitatea internațională; întărirea rolului O.N.U. și dezvoltarea colaborării și solidarității țărilor nealiniate, coordonarea acțiunilor lor în cadrul Organizației Națiunilor Unite; industrializarea, știința și tehnologia și folosirea energiei nucleare în scopuri pașnice, precum și alte probleme. Deci o largă gamă de probleme internaționale, care, după cum declara primul ministru al țării gazdă, Sirimavo Bandaranaike, aleasă președinte al conferinței, reclamă soluții urgente. „În termeni generali, sînt probleme ale menținerii și consolidării păcii, ale resurselor irosite de cursa înarmărilor, chestiuni ale inechității relațiilor dintre state atît în sfera politică, cît și în cea economică... Fiecare dintre acestea este de-ajuns de serioasă și de-ajuns de acută pentru a reclama o acțiune grabnică din partea țărilor nealiniate și a celorlalte state ale comunității mondiale".

Încă din prima zi a dezbaterilor, șefii de stat și de guvern care au luat cuvîntul au relevat acuitatea implicațiilor pe care le are asupra progresului și securității existența și adîncirea decalajelor economice, perpetuarea unor raporturi inechitabile între țările în curs de dezvoltare și statele dezvoltate, importanța acțiunilor care se impun din partea tuturor națiunilor în cadrul eforturilor pentru eradicarea sărăciei și a subdezvoltării.

O serie de vorbitori au condamnat, de asemenea, presiunile ce se exercită asupra nealiniaților, presiuni care, după cum arăta președintele Zambiei, Kenneth Kaunda, sînt direct proporționale cu creșterea numărului statelor nealiniate și îmbracă deseori „forma unui sabotaj economic și politic necamuflat". Referindu-se la problematica politico-economică, președintele egiptean Anwar Sadat sublinia că actuala structură a raporturilor internaționale nu este în măsură să lichideze decalajele ce se accentuează continuu și că „răspunderea față de popoarele noastre" reclamă inițiative în direcția unei noi ordini economice internaționale, întemeiată pe justiție și pe egalitatea tuturor. Aceasta, cu atît mai mult cu cît, sublinia șeful statu-

lui egiptean, independența economică constituie un element esențial al independenței naționale.

Un loc central în dezbateri a revenit problemelor dezarmării, efectelor nocive pe care le are continuarea cursei înarmărilor care irosește uriașe fonduri și resurse ce ar putea fi utilizate în scopul accelerării progresului economic al tuturor statelor, constituind, în același timp, un factor de gravă amenințare la adresa păcii și securității mondiale. Și aceasta pentru că — după cum, de altfel, s-a relevat și în cadrul conferinței — continuarea cursei înarmărilor a atins deja proporții imense, devine tot mai mult una din principalele surse de instabilitate, încordare și primejdie pentru pacea și securitatea lumii. Deci, trebuie întreprinse noi inițiative și depuse noi eforturi pentru a se pune capăt cursei înarmărilor, pentru a se realiza, fără amînare, un acord privind măsuri reale de dezarmare. Pe această linie se înscrie și poziția exprimată de mai mulți participanți pentru un consens în favoarea organizării unei conferințe internaționale consacrată declarării Oceanului Indian ca zonă a păcii.

Șefii de stat și de guvern care au luat cuvîntul în cadrul dezbaterilor s-au referit, pe larg, la activitatea țărilor nealiniate și rolul acestora în raport cu căile de reglementare a problemelor majore ce confruntă comunitatea internațională, subliniind creșterea ponderii mișcării de nealiniere în afirmarea tendințelor pozitive din evoluția politică contemporană, necesitatea strîngerii și mai puternice a rîndurilor tuturor forțelor progresiste, democratice, pentru contracararea acțiunilor cercurilor imperialiste, colonialiste și neocolonialiste.

„De la început, sublinia președintele R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito, am pornit de la faptul că este necesar să găsim o platformă unitară de luptă pentru libertate, independență, dezvoltare economică și colaborare egală între popoare. Numai acționînd pe baza unei asemenea platforme poate fi apărată lumea de catastrofe și pot fi deschise perspective păcii și progresului".

La ora închiderii ediției, conferința încă nu și-a încheiat lucrările. Desfășurarea ei o situează însă, de pe acum, ca un eveniment care stîrnește interesul major al opiniei publice mondiale.

Pe fondul problematicii majore dezbătute, în deplin consens cu aspirațiile exprimate de popoarele reprezentate la conferința de la Colombo, poziția românească expusă în mesajul președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a avut un profund ecou. **„Am sprijinit și sprijinim lupta dreaptă a popoarelor pentru eliberare națională, pentru afirmarea de sine stătătoare, pentru dreptul lor la o viață liberă și independentă"**, afirmă cu vigoare, în mesajul său, șeful statului român, sintetizînd una din liniile directoare fundamentale ale prezenței României pe scena politică mondială.

În declarații publice, ca și în convorbirile avute de ministrul afacerilor externe al României, George Macovescu, cu numeroase personalități prezente la Colombo, s-a exprimat satisfacția pentru acordarea de statut de invitat României la mișcarea de nealiniere, interesul față de activitatea internațională a țării noastre, aprobarea pozițiilor exprimate în mesajul adresat conferinței de președintele Nicolae Ceaușescu. De o unanimă apreciere s-a bucurat hotărîrea țării noastre **„de a participa și în viitor în această calitate la reuniunile și conferințele țărilor nealiniate"**, de a acționa neabătut **„pentru dezvoltarea continuă a raporturilor de prietenie și colaborare cu aceste țări"**, și de a-și aduce **„contribuția activă la afirmarea principiilor noi de relații internaționale de care sînt animate și statele nealiniate"**.

NAȚIUNILE UNITE

Exigențe ale unui nou drept al mării

Corespondență din New York, de la C. Tescăneanu

Cea de-a treia Conferință a O.N.U. asupra dreptului mării și-a reluat lucrările, la New York, în cadrul celei de-a 5-a sesiuni, în vederea continuării procesului de negociere a unor noi reglementări internaționale cu privire la mări și oceane. În cursul actualei reuniuni se așteaptă ca negocierile să intre într-o fază hotărîtoare, în care — după cum aprecia președintele conferinței, H. Amerasinghe (Sri Lanka) — „vor fi puse la încercare, în mod decisiv, însuși sensul de a fi al diplomației, bunăvoința internațională și perspicacitatea politică".

Desfășurîndu-și lucrările pe baza unui text de negociere, întocmit de oficialitățile Conferinței în cursul sesiunii anterioare, lucrările actualei sesiuni sînt concentrate asupra unor probleme de care depinde, în mare măsură, conținutul noului drept al mării. În acest scop, președintele Conferinței a propus ca, între aceste probleme, să se înscrie : structura autorității internaționale pentru teritoriile submarine din afara jurisdicției naționale a statelor, condițiile de bază privind explorarea și exploatarea resurselor acestei zone internaționale a teritoriilor submarine, aranjamentele financiare în legătură cu funcționarea autorității internaționale ; raportul între noul concept de zonă economică și situația statelor fără litoral sau dezavantajate geografic ; compatibilitatea dintre noțiunea de zonă economică și noțiunea de mare liberă ; regimul cercetării științifice marine ; sistemul de reglementare a disputelor etc.

Președintele Conferinței a desprins și alte teme care ar putea face obiectul dezbaterilor, cum sînt : delimitarea zonei economice exclusive și a platoului continental între statele vecine, definirea limitei exterioare a platoului continental, strîmtorile internaționale, tranzitul spre și de la mare al statelor fără litoral.

Avînd în vedere diversitatea de condiții geografice și de interese ale statelor în acest domeniu, plenara conferinței a stabilit ca propunerile președintelui să aibă caracter orientativ pentru comisii, acestea avînd latitudinea să stabilească direct, în mod democratic, temele și ordinea discutării lor.

Cu privire la modalitățile de lucru, s-a remarcat din primele zile ale sesiunii o tendință ca, în desfășurarea negocierilor, să se pună accent pe grupuri restrînse. Această tendință nu a fost, însă, acceptată de Conferință, majoritatea statelor pronunțîndu-se, în mod hotărît, pentru ca noul drept al mării să fie rezultatul unui efort comun — în toate fazele de negociere — din partea tuturor statelor, respectîndu-se dreptul fiecăruia de a participa, pe baze egale, la elaborarea acestor reglementări.

După rezolvarea problemelor de organizare, sesiunea a trecut în faza lucrărilor propriu-zise, în comisii și în grupuri de lucru, cu participare deschisă, în vederea aprofundării examinării principalelor probleme ce vor face obiectul noilor reglementări și a identificării soluțiilor general acceptabile. Rezultatele lucrărilor actualei sesiuni ar urma să fie reflectate în îmbunătățirea textelor de negociere existente și în elaborarea preambulului și a clauzelor finale ale viitoarei convenții asupra dreptului mării.

Delegația română la această sesiune acționează pentru ca noul drept al mării, în curs de elaborare, să se circumscrie obiectivului edificării unei noi ordini economice și politice internaționale, în funcție de importanța crescîndă pe care o au mările și resursele marine pentru toate statele lumii.

În acest sens, devine oportună reevaluarea locului și rolului mărilor și oceanelor în evoluția omenirii. Activitățile tot mai intense în mediul oceanic răspund unor cerințe majore ale popoarelor, cum sînt asigurarea necesarului de materii prime, energie, hrană, dezvoltarea comunicațiilor. Aceste probleme stringente cu care sînt confruntate popoarele — fiecare în parte și comunitatea internațională în ansamblu — determină

ca mările și oceanele să nu mai fie privite izolat de contextul preocupărilor fundamentale ale popoarelor. Mediul oceanic a depășit, în special în ultimele decenii, cîmpul de interese al unui număr restrîns de state, care și-au asigurat, timp de secole, monopolul asupra lui, marcînd, totodată, din abundență istoria universală cu rivalități și numeroase conflicte. Mările și oceanele reprezintă, astăzi, un interes vital pentru popoare, interes ce trebuie să-și găsească o reflectare corespunzătoare în noul drept al mării.

De aceea se impune ca aceste reglementări să statueze locul și rolul mediului oceanic ca un factor de progres pentru omenire, de apropiere și prietenie între toate popoarele, ca un esențial mijloc de comunicație într-o epocă în care interdependențele dau dimensiuni fără precedent schimburilor economice între toate statele.

Pentru conturarea conținutului și a limitelor zonelor de jurisdicție națională, este necesar să se țină seama de interesele statelor riverane, în primul rînd ale celor în curs de dezvoltare, și, în același timp, de interesele comunității internaționale în ansamblu, evitîndu-se, astfel, situații care ar face iluzorii speranțele pe care și le pun popoarele în valorificarea în comun a potențialului mărilor și oceanelor. Este, de aceea, firesc ca accentul să cadă pe folosirea rațională a spațiului oceanic, care să servească păcii, colaborării internaționale, dezvoltării tuturor țărilor.

În privința autorității internaționale pentru teritoriile submarine, se degajă ideea de bază, după care structura și modalitățile de lucru se cer a fi întemeiate pe principii democratice, menite să asigure participarea pe baze egale a tuturor statelor. Prin urmare, adunarea la care vor participa toate țările este logic să fie organul principal căruia să-i revină atribuțiile esențiale, privitoare la administrarea zonei internaționale a teritoriilor submarine, iar, în componența consiliului, să se asigure reprezentarea corespunzătoare a țărilor mici și mijlocii. În activitatea tuturor organelor autorității internaționale este necesar să se consacre și să se aplice consensul și alte metode democratice de luare a deciziilor. În vederea formării de către țările în curs de dezvoltare a unor capacități științifice și tehnologice marine proprii, întreprinderea ce va fi creată pentru explorarea și exploatarea zonei internaționale a teritoriilor submarine ar trebui să înscrie ca un obiectiv central asigurarea accesului gratuit al acestor state la tehnologiile marine de care va dispune.

Delegația română acționează, de asemenea, pentru ca noile reglementări să prevadă că toate problemele litigioase vor fi rezolvate prin mijloace exclusiv pașnice, iar instituțiile ce vor fi create în acest scop să funcționeze, în principal, ca instituții de arbitraj.

Contribuțiile țării noastre în direcția conturării unui conținut nou al dreptului mării se înscriu în activitatea susținută, desfășurată de România, pentru instaurarea și generalizarea unor raporturi noi între toate statele, bazate pe echitate și egalitate, pe respectarea strictă a principiilor și normelor de conduită internațională.

MADRID

Premise pentru o „ruptură negociată“

Vacanța ministerială — comenta, cu cîtva timp în urmă, agenția „France Presse“ — este una din instituțiile care, „orice s-ar întîmpla, îi va supraviețui lui Franco“. Guvernul Suarez dezminte însă o asemenea apreciere. Cotidiana succesiune, de atunci încoace, a știrilor provenind de la Madrid lasă să se înțeleagă că, vara aceasta, guvernul nu-și permite obișnuitul răgaz estival. După acordarea amnistiei, pe agenda sa de lucru figurează cîteva scadențe politice de care se pare că premierul Adolfo Suarez intenționează să se achite : inițierea unui dialog cu opoziția, pregătirea reformei constituționale și a legii electorale ce ar urma să fie supuse unui referendum ; pe tărîm economic — stăvilirea șomajului (circa 1 milion de șomeri) și a inflației (peste 15 la sută în 1975).

În cele șase săptămîni, cîte s-au scurs de la instalarea cabinetului condus de Adolfo Suarez, politica spaniolă — constata corespondentul la Madrid al cotidianului „Le Monde“ — pare să-și fi schimbat stilul și, mai ales, ritmul. Declarația ministrului președinției și vicepreședinte al guvernului, Alfonso Osorio („Guvernul este decis să se manifeste mai mult prin fapte decît prin cuvinte“), dar, mai ales, actele concrete realizate în aceste șase săptămîni (Declarația-program, de la 16 iulie, revizuirea unor articole ale Concordatului, din 1953, între Spania și Vatican, amnistia decretată la 30 iulie) sînt cîteva argumente care ar justifica o atare apreciere.

Amnistia este, fără îndoială, momentul politic cel mai viu comentat.

Decretată la La Coruña, în Galicia, de regele Juan Carlos, amnistia este — după cum declara Sanchez Montero, membru al Comitetului Executiv al P.C. din Spania, recent eliberat din închisoarea madrilenă Carabanchel — „rezultatul presiunilor exercitate de către forțele progresiste spaniole și opinia publică internă și internațională ; ea este, totodată, o dovadă de bunăvoință și de hotărîre a guvernului spaniol actual de a întreprinde ceva mai important în direcția democratizării societății spaniole“.

Dar, în Spania — remarca un observator — „nimic nu merge ușor. Cei patruzeci de ani de franchism cu greu pot fi dezrădăcinați“. Pentru moment, secvențele eliberării deținuților politici sînt, parcă, filmate cu încetinitorul : la 7 august, patru zile după promulgarea oficială a decretului-lege de amnistie, numai 55 de persoane fuseseră eliberate ; abia la 12 august, numărul lor se dublase (110 persoane). Săptămîna trecută, un grup de o sută de avocați atrăgea atenția asupra faptului că „procurorul general al Tribunalului Suprem, de la care se așteaptă o circulară de orientare privind aplicarea amnistiei, se află în vacanță la Marbella și că Tribunalul ordinii publice n-a primit încă orientările pe care le aștepta de la Ministerul de Justiție“. Pe de altă parte, în cercurile oficiale se afirmă că de amnistie vor beneficia 200, maximum 300 de deținuți politici, față de cifra de 500, avansată inițial.

De aceea, „Coordonarea Democratică“, ce regrupează majoritatea partidelor opoziției — calificînd recenta amnistie drept „un eveniment important pe calea destinderii naționale“ —, consideră că decretul conține „lacune, între care unele sînt grave“. Este motivul pentru care „Coordonarea Democratică“ va continua „să ceară o amnistie totală și deplina exercitare a libertăților democratice“.

Pentru a realiza ceea ce un recent comunicat denumea „ruptura negociată“ cu puterea, în vederea deschiderii „unui proces constituant sub controlul unui guvern provizoriu de largă reprezentare democratică“, „Coordonarea Democratica“ invită ansamblul opoziției spaniole să se regrupeze într-o largă mișcare unitară, care să reprezinte „o singură voce“ în dialogul cu guvernul. Se propune ca întîlnirea în vederea realizării unității să aibă loc la 4 septembrie.

Între timp, premierul Suarez s-a angajat într-o serie de contacte preliminare cu diverși lideri ai partidelor de opoziție. I-a întîlnit pe creștin-democratul Joaquin Ruiz-Gimenez, a avut o discuție de o oră cu Raul Morodo, secretarul general al P.S.P. (Partidul Socialist Popular), a stat la aceeași masă, timp de aproape trei ore, cu Felipe Gonzalez, secretarul general al P.S.O.E. (Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol).

Discuția lui Raul Morodo cu premierul Suarez, Partidul Socialist Popular a cau-

Madrid. La Palatul Zarzuela (reședința regală), regele Juan Carlos (dreapta) îl primește pe Gaston Thorn, primul ministru al Luxemburgului, aflat într-o vizită în Spania

ficat-o drept „un pas pe calea destinderii, pe care diverse forțe ale opoziției democratice o pregătesc împreună cu sectoare ale puterii și cu guvernul".

Un deosebit ecou l-a avut, în rîndul opiniei publice spaniole, întîlnirea Suarez-Gonzalez, considerată drept primul contact între „Coordonarea Democratică" și guvern, înaintea începerii dialogului propus de opoziția de stînga, dialog „pentru o ruptură negociată". „Am luat contact cu șeful guvernului — a specificat Felipe Gonzalez — în calitatea mea de membru al «Coordonării Democratice» care regrupează, printre alții, socialiști și comuniști". „Este vorba — a adăugat secretarul general al P.S.O.E. — de un prim contact pentru a pregăti convorbirile pe care guvernul este hotărît să le aibă cu opoziția". După întîlnire, Felipe Gonzalez avea să declare ziariștilor că a rămas cu impresia că șeful guvernului consideră că se poate întruni, în cadrul Cortesurilor, majoritatea de două treimi, necesară pentru a prezenta unui referendum popular proiectul de creare a unui nou sistem parlamentar bicameral. Cu sublinierea că, „în cazul în care Cortesurile ar refuza, guvernul pare gata să adopte măsuri mai radicale". (De altfel, în cercuri din apropierea premierului Suarez se vorbește chiar de o agendă pe care să figureze etapele pregătitoare ale viitoarelor alegeri parlamentare, prevăzute — se spune — pentru primăvara lui 1977). După părerea secretarului general al P.S.O.E., „unirea partidelor de stînga și solidaritatea lor în cadrul «Coordonării Democratice» sînt esențiale".

În ce privește poziția Partidului Comunist din Spania, noi elemente oferă interviul acordat cotidianului madrilen „El Pais" de către Santiago Carrillo. După ce și-a reafirmat convingerea că întoarcerea sa în Spania, după 37 de ani de exil, „ar favoriza dialogul guvern-opoziție", secretarul general al P.C.S. s-a pronunțat pentru constituirea unui guvern provizoriu cu participarea tuturor forțelor politice. Secretarul general al P.C.S. a declarat că, dacă s-ar afla în Spania, s-ar întreține „cu regele și cu Adolfo Suarez". „Aș vorbi cu ei — a precizat Santiago Carrillo — în mod public, pentru a le expune pozițiile P.C. din Spania asupra problemelor actuale". Pe plan dipolmatic, guvernul provizoriu preconizat de Carrillo va trebui „să aplice acordurile de la Helsinki"; „deși sîntem ostili bazelor militare străine — a precizat el, între altele —, acest guvern va accepta bazele americane din Spania, cu condiția ca Statele Unite să nu se amestece în treburile noastre interne". Totodată, „guvernul provizoriu va trebui — după părerea lui Santiago Carrillo — să favorizeze intrarea rapidă a Spaniei în Piața comună". Referindu-se la relațiile comuniștilor cu catolicii, S. Carrillo a afirmat că partidul său este dispus să dezvolte o politică de colaborare cu aceștia, „în respectul independenței și autonomiei bisericii catolice".

Scena politică spaniolă se află în plină efervescență. Cîștigă tot mai mult teren ideea că o reală democratizare a țării este posibilă numai în condițiile afirmării unității tuturor forțelor democratice, progresiste. Exigența realizării unei largi acțiuni unitare a opoziției spaniole reprezintă, firește, o premisă indispensabilă în evoluția politică a țării, spre o reală democratizare, proces în înfăptuirea căruia un rol distinct îi revine dialogului, „ruperii negociate", preconizate de „Coordonarea Democratică". Un dialog în urma căruia să se ajungă la asigurarea libertăților și drepturilor tuturor cetățenilor, la participarea tuturor formațiunilor politice la viața țării, fără discriminări.

Rodica Dumitrescu

PARIS

Vacanță politică puțin obișnuită

Săptămînile verii n-au mai adus tradiționala pauză în viața politică franceză. Chiar dacă fruntașii partidelor se află într-o scurtă vacanță, „statele majore" ale forțelor politice au rămas la posturi. În acest an, august nu a instaurat calmul obișnuit pe frontul politic.

Aparent, scadențele electorale sînt îndepărtate. Scrutinul municipal va avea loc peste cîteva luni, iar cel parlamentar, abia peste doi ani. Totuși, bătălia care se va încheia la urne a început prematur și nu-i greu de perceput un grad neobișnuit de efervescență politică. Consultarea cantonală din martie a marcat o deplasare spre stînga de natură să pună în alertă grupările „majorității prezidențiale". Sondajele de opinie publică, întreprinse ulterior, au confirmat această tendință.

R. P. CHINEZĂ

Acțiuni pentru înlăturarea urmărilor cutremurului

LA KAILUAN. Zona minieră de la Kailuan, care se întinde pe aproximativ 50 km, a devenit, acum, scena unei adevărate bătălii împotriva efectelor puternicului cutremur de pămînt produs la 28 iulie a.c., în zona Tangșan-Fengnan.

Cînd a avut loc teribila mișcare telurică, în aceste exploatări carbonifere, situate chiar în zona epicentrului, lucrau, în schimbul de noapte, aproximativ 10 000 de mineri. O relatare a agenției „China Nouă" aduce amănunte în legătură cu operațiunile de salvare întreprinse extrem de operativ în acele ore dramatice.

Șocurile seismice — informează „China Nouă" — au provocat avarii într-o serie de puțuri și, totodată, au dus la inundarea rapidă a unor mine, situația devenind, astfel, critică. Pentru salvarea minerilor, Comitetul Central al Partidului Comunist Chinez și Consiliul de Stat al R. P. Chineze au hotărît aducerea grabnică în zonă, pe calea aerului, a mai multor echipe de salvare din Fushun, Tatung, Fengfen, Huainan și din alte 10 centre miniere. Totodată, organele și cadrele de partid de la Kailuan au organizat acțiuni urgente de salvare.

Datorită eforturilor conjugate ale celor din subteran și de la suprafață, la cîteva ore după producerea seismului, au izbutit să fie salvați aproape toți minerii surprinși în galerii. În zilele care au urmat, vasta regiune minieră Kailuan a devenit teatrul unei activități susținute de combatere a efectelor cutremurului. La 7 august — relatează agenția „China Nouă" — una dintre exploatările de la Kailuan a furnizat primele cantități de cărbune extrase după cutremur.

■

ÎN CELELALTE ZONE CALAMITATE. În toate regiunile afectate, aceste zile fierbinți au înscris, prin nenumărate fapte de eroism, prin spiritul revoluționar, fermitatea și responsabilitatea civică a maselor largi, relatează „China Nouă", pagini de neuitat în lupta omului cu natura.

Armata și echipele de șoc, formate din muncitori din toate colțurile țării, masele de oameni ai muncii din localitățile și comunele populare lovite de cutremur luptă cu eroism și abnegație, zi de zi și ceas de ceas, pentru înlăturarea daunelor provocate de seism, pentru reconstrucția unităților economice și a locuințelor, pentru asigurarea condițiilor normale de desfășurare a activității productive, a comunicațiilor și aprovizionării populației cu alimente, îmbrăcăminte, medicamente și alte bunuri necesare.

Imediat după producerea cutremurului, comitetele de partid la toate nivelurile din provincia Hebei, din orașele Pekin și Tientzin au adoptat măsuri de urgență eficiente. Municipalitățile Pekin, Șanhai, Tientzin, provinciile Liaoning, Sandun, Hunan, Futzien, Tziangsu, Shansi și Hupei, regiunea autonomă Sintzian Uigură și diferite alte departamente, servicii și unități ale armatei populare au trimis imediat personal medical și mari cantități de materiale și bunuri de uz curent în centrele care au avut de suferit de pe urma mișcărilor seismice. Populația din Pekin — care a fost ea însăși afectată de cutremur, dar a rămas tot timpul la locurile de muncă și luptă împotriva seismului — a adoptat măsuri de urgență pentru a colecta, a produce și a expedia în zonă cantități sporite de materiale de prim ajutor. Este remarcabil faptul că, în pofida pericolelor și a efectelor seismului, dînd dovadă de un impresionant spirit de abnegație, organizare și disciplină, muncitorii din combinatele, uzinele, minele și alte unități economice importante ale capitalei au continuat, în toate aceste zile, să rămînă la locurile lor de muncă, obținînd noi și însemnate victorii în producție.

O delegație a C.C. al P.C. Chinez și Consiliului de Stat, condusă de premierul Hua Kuo-fen, a făcut, zilele trecute, o vizită de lucru în zona calamitată, transmițînd compasiunea și solicitudinea președintelui Mao Tzedun și a Comitetului Central pentru populația locală, pentru unitățile armatei populare de eliberare și echipele de șoc, care acționează în comun pentru înlăturarea imediată a urmărilor seismului.

Formațiunile politice ce compun guvernul au încercat să depășească propriile lor dezacorduri și să conceapă o strategie unitară, destinată să contracareze avansul opoziției. La propunerea președintelui, un rol de „coordonator" a fost atribuit primului ministru. Dar „coordonarea" majorității se dovedește o operațiune subminată de complicații. Comentatorii constată că acomodarea U.D.R. cu primul președinte din istoria celei de-a V-a republici care nu aparține partidului gaullist, nu este lipsită de episoade oarecum dificile. Aceiași comentatori consemnează faptul că, la Elysée, se dorește un plus de „loialitate" din partea gaulliștilor în sprijinirea inițiativelor prezidențiale. U.D.R. — care asigură două treimi din efectivele parlamentare ale majorității și care dorește să-și conserve identitatea — vădește reticențe față de unele orientări și, în cazul votului în controversata problemă a impozitului denumit „valoare adăugată", au fost necesare repetate chemări la ordine pentru ca propunerea guvernamentală (atenuată) să întrunească voturile grupării premierului.

Acumularea dificultăților (dosarele economice au dobîndit un caracter presant, la ele adăugîndu-se polemicile pe tema politicii militare și a menirii parlamentului vest-european) n-a avut darul să simplifice raporturile dintre protagoniștii majorității. Discursul de la Rennes al ministrului justiției, Lecanuet, care a propus o cooperare mult mai strînsă între Centrul democraților sociali și gruparea republicanilor independenți (din care provine președintele), a alimentat temeri în rîndul U.D.R., dezamăgită de perspectiva de a-și vedea pozițiile electorale asaltate chiar de către partenerii săi din guvern.

S-au înmulțit speculațiile, cu ecouri în coloanele ziarelor, privind o posibilă remaniere. A fost necesar un week-end petrecut împreună de președinte și primul ministru, la Fort Bregançon, în sudul Franței, pentru ca acalmia să se restaureze. De fapt, nu s-au făcut precizări în legătură cu conținutul acestui „tête-à-tête". Cei doi participanți au vădit o discreție desăvîrșită. Ei s-au mulțumit doar să dezmintă zvonurile privind o schimbare, în luna iulie, a echipei ministeriale. Doar atît. „France Presse" semnala că anturajul premierului a negat existența unei „crize de încredere" între președintele Valéry Giscard d'Estaing și șeful guvernului Jacques Chirac. Dar „coerența" majorității a continuat să rămînă deficitară, cu toate că, la Tokio, răspunzînd la întrebarea unui ziarist, premierul Chirac a dorit să minimalizeze semnificația dezacordurilor : „Problemele dintre președintele republicii și U.D.R. sînt marginale" („Le Monde").

Lecanuet a persistat în apelurile sale la „reechilibrare", pronunțîndu-se, într-o conferință de presă (vineri 30 iulie), pentru o „reînnoire substanțială" a majorității, „pentru a fi mai conformă dinamicii prezidențiale". Ministrul justiției a reamintit că parlamentul este „vechi", fiind ales în timpul președintelui Georges Pompidou. Trebuie apreciată remarca drept o sugestie pentru dizolvarea anticipată a parlamentului ? În replică, o zi mai tîrziu, Yves Guena, secretarul general al U.D.R., a deplîns „spectacolul diviziunii".

Reîntoarcerea din scurta vacanță va fi marcată prin schimbări în echipa ministerială sau chiar prin dizolvarea Adunării Naționale ? Pronosticurile, în această privință, sînt mereu mai numeroase și chiar agenția „France Presse" relevă „multiplicarea zvonurilor", comentînd astfel evoluția : „Speculațiile sînt poate nefondate, însă diversele declarații sînt de natură să «dramatizeze» situația politică, atunci cînd nimeni nu contestă indispoziția care domnește în coaliția guvernamentală și, în mod special, în sînul U.D.R.". „Le Nouvel Observateur" avansează ideea unei remanieri la sfîrșitul lui august („consultările, practic, au început" — afirmă săptămînalul parizian). Ar fi posibil, se afirmă, ca modificările să fie anunțate la ședința guvernului, prevăzută pentru 25 august. Desigur, interpretările sînt diferite. Pentru unii observatori, eventualele schimbări ar fi un reflex al divergențelor, pentru alții — ar fi expresia nevoii de a consolida coaliția ministerială în perspectiva examenelor electorale care se apropie.

Eugeniu Obrea

La Kansas City, în aceste zile

De patru zile, Kansas City — orașul din miezul Statelor Unite, despre care André Maurois spunea, în anii '40, că este unul dintre cele mai fermecătoare din lume, la confluența unor mari rîuri, Kansas și Missouri — se află în atenția tuturor americanilor, preocupați sau nu direct de politică. Mai precis — de duminică, ziua în care candidații la desemnarea pentru cursa prezidențială au sosit în orașul în care pregătirile pentru convenția republicană (a 31-a) se încheiaseră. Deasupra centrului plutea deja simbolul partidului republican — elefantul —, un imens animal din plastic, cenușiu, natural aproape, care, după convenție, va fi instalat în grădina zoologică.

Surprizele (și premierele) începeau de duminică. Pentru întîia oară în istoria Statelor Unite, un președinte în exercițiu participă direct la lucrările unei convenții naționale. Nu este însă mai puțin adevărat că Gerald Ford este primul președinte american care deține această funcție fără a fi fost ales nici pentru ea, nici pentru aceea de vicepreședinte; premierele, în cazul său, par a fi obișnuite. Motivul adevărat îl constituie lupta strînsă pentru desemnarea în cursa prezidențială a candidatului republican, Gerald Ford dorind să se întrețină direct cu posibilii coechipieri, cu unii reprezentanți nedecișI și cu membrii din conducerea partidului. De altfel, în mai puțin de 24 de ore, Gerald Ford primise, la hotelul de unde a urmărit lucrările convenției, aproximativ 60 de delegați.

Atmosfera de încredere în învestitura proprie s-a manifestat la fiecare din candidați care, în cea mai autentică tradiție electorală americană, și-au prezentat familiile sutelor de partizani ce îi aclamau. La întrunirea lui Ronald Reagan — organizată de un specialist al spectacolelor californiene, cu baloane, drapele, eșarfe multicolore și muzică folclorică („Reagan Rock Band") —, Maureen Reagan a cîntat chiar, împreună cu unul din animatori, melodia special scrisă pentru tatăl său, „Reagan for president". La întîlnirea lui Ford, deși mai puțin colorată, mulțimea scanda entuziast „Îl vrem pe Ford".

Luni, la ora 10 (15 G.M.T.), a 31-a convenție republicană se deschidea la Kemper Arena — o imensă sală paralelipipedică de 18 000 locuri, construită pentru jocurile de baschet și hochei, care era asemuită de corespondentul ziarului „Le Monde" cu „o rampă de lansare a unei rachete interplanetare, un fel de Cap Canaveral". 4 518 delegați și supleanți (doar 2 259 cu drept de vot), peste o mie de observatori politici, 8 000 de invitați, vreo 9 000 de ziariști, mii de tehnicieni, ingineri etc. În afara acestora — cîteva personalități care transmit lucrările convenției: Michel Jobert (fost ministru de externe al Franței), pentru postul de radio Europe 1; George McGovern (candidat democrat în 1972), pentru canalul de televiziune ABC; John Dean (fost consilier juridic al Casei Albe), pentru revista „Rolling Stone" ș.a.

Tot luni avea să fie dezamorsată, în sfîrșit, „bomba Buckley": senatorul James Buckley, din New York, care, săptămîna trecută, anunțase o posibilă candidatură, declara că a renunțat la intenția sa. Buckley ar fi împiedicat, cu siguranță, alegerea candidatului la primul tur de scrutin, de miercuri seara. La ora cînd închidem ediția revistei noastre, nici unul dintre observatori nu consideră certă alegerea vreunuia dintre cei doi protagoniști.

Stelian Țurlea

Kansas City. Între 16 și 20 august, partidul republican își alege, aici, candidații la președinție și vicepreședintie

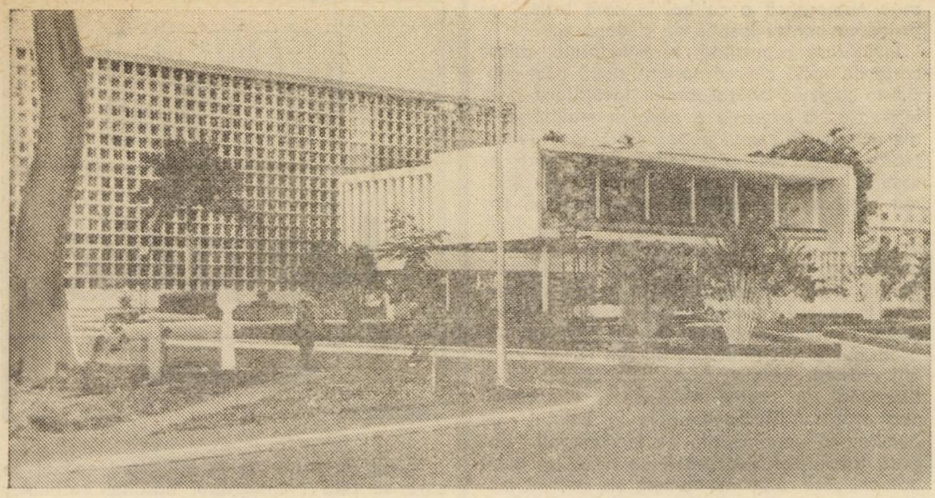

Brazzaville. Clădirea administrativă, care adăpostește și Adunarea Națională a R.P. Congo, se distinge printr-o arhitectură modernă

REPORTAJ PE GLOB

Secvențe congoleze

Niculae Stoian

„Noi îi primim pe oaspeți cu entuziasm revoluționar !" — sta scris, cu litere de-o șchioapă, pe frontonul clădirii aeroportului „Maya-Maya", pe care am coborît la Brazzaville, capitala Republicii Populare Congo, pentru a participa la o reuniune internațională de tineret consacrată mișcărilor de eliberare națională din Africa. Deși pionierii, prin culoarul cărora pătrunseserăm pe aeroport, erau destul de sfioși și de stîngaci în gesturile lor, repede aveam să ne dăm seama că entuziasmul revoluționar nu era o simplă formulă, ci, o stare de spirit generală. Aveam să cunosc temperatura acestui entuziasm revoluționar, ca formulă de viață cotidiană, înainte de toate în neuitatele mitinguri din Piața Libertății, situată în centrul capitalei congoleze, pe malul grandiosului fluviu, aici, larg de cîțiva kilometri, în cartierul cu nume rezonant Potó-Potó, pe un platou din orășelul Kincala, la șaptezeci de kilometri de Brazzaville, pe șoseaua ce duce printr-un tunel verde, prin savană și păduri, spre orașul portuar Pointe-Noire, în micul sat Momutu încă mai la sud, sau în sala de festivități a celui mai mare liceu din centrul Africii, Savorgnan, și chiar la un spectacol de teatru politic desfășurat sub egida C.E.F.R.A.D. — Centrul de Cercetare și Spectacole de Artă Dramatică Revoluționară. De fapt, nu numai mitingul ca atare, ci orice exprimare în forum a congolezilor e un act de conștiință publică, impresionant pentru amploarea pe care izbînda revoluționară de acum treisprezece ani și obiectivele Partidului Congolez al Muncii le-au atins în rîndurile păturilor populației.

Un asemenea miting decurge într-un ritual mai puțin obișnuit și animatorul lui, „tribunul", nu e neapărat oficialitatea cea mai importantă. Uneori, cum s-a întîmplat în orășelul amintit mai sus, Kincala, „tribunul" poate fi un simplu, dar inimos pionier. Merită să urmărești oamenii în desfășurarea unui asemenea miting. Aplauzele, ovațiile, uralele nu sînt suficiente, ci, într-un crescendo impresionant, fiecare exulta în exclamații spontane, dialogînd cu oratorul. Încă și mai contaminante sînt cîntecele și dansurile populare, în desfășurarea cărora chiar tradiționalele dansuri cu flăcări ale zulușilor capătă o substanță revoluționară. Într-un fel de imn este invocat „soarele independenței strălucind peste pădurile Africii", iar într-o odă, cîntată și dansată într-un ritm incandescent, tinerii se adresează țării cu cuvintele : „Congo, patrie dragă, primește dragostea noastră !"

Lozincile care detonează (acesta e cuvîntul) astfel de adunări, neîngăduind o clipă să se domolească entuziasmul revoluționar, pot fi unele ca acestea consemnate de mine la un miting de solidaritate cu lupta întregului continent african : „Jos imperialismul !", „Jos tribalismul !", „Jos negustorii de sclavi !", „Trăiască spiritul militant al revoluției !". Nu puține sînt lozincile în care revin, ca un laitmotiv, noțiunile „socialism", „suveranitate", „independență".

Concludent pentru gradul de conștiință politică tot mai ridicată, îndeosebi la militanții partidului, ai organizației revoluționare de tineret sau femei, mi s-a părut un manifest, altfel destul de modest ca prezentare grafică, adresat tinerelor fete. „Nu-ți fie frică de politică — se spunea, pe cît țin minte, în acest scurt text, afișat la o întreprindere —, deoarece a cultiva peticul tău de pămînt, a produce manioc, banane și celelalte alimente necesare asigurării vieții tineretului studios, muncitorilor, soldaților, înseamnă a face politică ; a însănătoși un bolnav, a reda un om producției, un soldat apărării, un tînăr studios pregătirii pentru viitor, înseamnă a face politică". Iar îndemnul final care decurgea firesc, logic, din această argumentație : „Nu-ți fie teamă de politică, din moment ce fiecare act, pe care îți cerem să-l întreprinzi, este un act politic."

■

Cititorii, obișnuiți ca asemenea reportaje să debuteze cu coordonate geografice, detalii de călătorie, observații de culoare, sînt poate contrariați că noi insistăm asupra peisajului moral care ne-a impresionat atît de mult, încă de la primele contacte cu această țară. Desigur, pentru a afla aceste informații, absolut necesare pentru o anumită înțelegere a lucrurilor, se poate recurge la primul dicționar enciclopedic mai recent și se pot căpăta relații ca acestea : Republica Populară Congo are o suprafață de 342 000 kmp, e situată pe partea dreaptă a fluviului de la care-și trage numele, se prezintă ca relief destul de variată, de la cîmpia joasă de pe litoralul atlantic, străjuită de culmile, și ele destul de joase, ale lui Mayoumba (790 m), la podișul Batéké — din centru — și cîmpia mlăștinoasă din jumătatea

În orașul portuar Pointe-Noire

Combinatul textil din Brazzaville

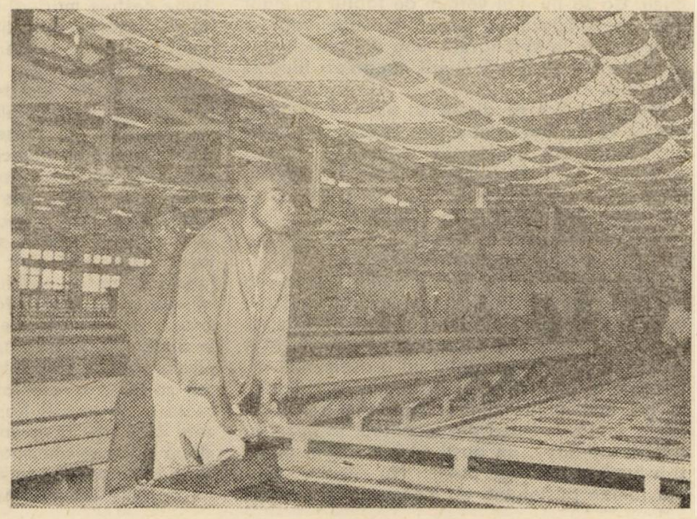

de est, udată de apele fluviilor Congo-Zair, Ubangui și Sangha. O jumătate din această suprafață este acoperită de păduri de esență lemnoasă extrem de valoroasă. Solul oferă condiții optime pentru agricultură (porumb, orez, mei, manioc, trestie de zahăr, arahide, cafea, nuci de palmier, banane etc.), iar subsolul conține o seamă de bogății tot mai bine puse în valoare : fosfați, cupru, petrol, mangan, minereu de fier, diamante, gaze naturale etc. Țara dispune de un bogat fond animalier, de la animalele domestice utile, întîlnite mai peste tot, la cele exotice pentru noi (hipopotami, maimuțe, elefanți, păsări în bună măsură tipice zonei învecinate cu Ecuatorul).

Capitala țării — orașul Brazzaville (întemeiat în 1880, cu 250 000 locuitori) — are aerul unei stațiuni climaterice, cu casele sale risipite printre palmieri de tot felul, frumoșii arbori înflorind violet-roșcat, numiți montanie, florile înalte, pe cheiul generos în vegetație al Congo-ului care-l desparte de Kinshasa, capitala Zairului de pe celălalt mal.

Dacă poetul din mine s-a simțit tot timpul concentrat asupra mișcării sufletești care sălășluia în acest spațiu geografico-istoric și socio-economic, ziaristul și omul interesat de premisele concrete ale acestei stări de spirit n-a putut să nu remarce prefacerile cu adevărat revoluționare, petrecute în abia de un deceniu și ceva, de cînd Republica Populară Congo urmează cu consecvență acest curs ascendent, conferind independenței sale obținute în 1960, în această lună august, o temelie de neclintit. Aminteam mai sus că, la mitingurile, spectacolele, adunările publice care au loc în Congo, se invocă, în mod curent, independența economică, precum și demnitatea spirituală a populației din această țară. Ca să te convingi de aceasta nu e nevoie să întreprinzi vreo cercetare sociologică. E suficient să umbli pe străzi sau să pătrunzi într-un sat și vei constata că, aproape din kilometru în kilometru, vei întîlni o școală. Copiii sînt îmbrăcați în uniforme, dispun de manuale și rechizite. Nici nu trebuie să ne mire un asemenea fenomen : Congo e, pesemne, prima țară africană care școlarizează toți copiii, făcîndu-se, astfel, una din cele mai importante investiții(25 la sută din buget). Dacă în 1960, în Congo frecventau școlile primare numai circa 100 000 elevi (majoritatea în școli particulare), în prezent numărul lor s-a triplat, aproape 70 000 de elevi urmează cele 79 de școli secundare repartizate în cele nouă provincii ; nu puține dintre ele au caracter tehnic și profesional. În ce privește învățămîntul superior, dacă, în urmă cu cinci ani, Școala Superioară de Litere, cea de științe și cea normală reprezentau deja baza solidă a pregătirii de specialiști, în prezent, Brazzaville dispune de o universitate complexă, iar Scoala Normală, construită inițial cu sprijinul UNESCO, a devenit Institutul superior de științe pedagogice, ambele instituții bine axate pe nevoile de inteligență proprie ale republicii. Ca să nu mai vorbim de faptul că mulți tineri beneficiază de pregătire superioară și specializare în străinătate, una din principalele țări unde studiază tinerii congolezi fiind și România.

Mi-a fost dat să discut cu elevi și studenți atît la liceul Savorgnan sau Școala Normală Superioară din Brazzaville, ca și cu bursieri congolezi de la București, Timișoara, Craiova. Efortul pe care această mică țară, eliberată din chingile asupririi coloniale, le face pentru formația intelectuală și profesională a fiilor săi sînt de-a dreptul extraordinare. Fără îndoială, din acest punct de vedere, măsurile luate de stat constituie un adevărat exemplu de scrutare lucidă a viitorului dezvoltării sale, a cărei chezășie o reprezintă oamenii. M-a impresionat profund faptul că o asemenea înțelegere a imperativului instrucției o întîlnești la cei mai mulți dintre copii. Am remarcat într-o seară, într-una din localități, la miez de noapte aproape, un puști cu o carte în mînă, sub lumina unui bec public. Nu citea un simplu roman pasionant, ci, incomodat de ambianța numeroasă a colibei în care trăia, se pregătea pentru lecțiile de a doua zi.

Învățătura reprezintă, fără îndoială, prima carte de vizită a unei națiuni, după cum considera chiar un învățat român. Învățătura, însă înțeleasă ca expresie a nevoilor multilaterale ale emancipării unui popor. Căci, este de așteptat ca un stat care face o asemenea investiție în pregătirea cadrelor sale, în ridicarea nivelului general de cunoaștere, să știe că acestea reprezintă, înainte de toate, forțe de muncă, promotori ai emancipării economico-sociale. O politică economică relevantă pentru o țară în curs de dezvoltare africană este baza unei strategii a dezvoltării care nu poate să nu te surprindă prin luciditatea, patriotismul și modernitatea ei. Am vizitat, ca și alți oaspeți, întreprinderea „Sotexco" de la Kinsoundi, un cartier muncitoresc din marginea orașului Brazzaville. De la balotul de bumbac la imprimeurile de indiscutabil bun gust, totul, aici, realizează cu mînă lor niște oameni care, pînă nu demult, au cultivat manioc sau au cules papaya, safú sau banane. Nu eram întîia oară oaspetele unei fabrici de textile, nici măcar în Africa. Ceea ce mă uimea era rapiditatea cu care acești oameni — nu puține femei — se consacraseră muncii în industrie. Întreprinderea pe care o vizitam în urmă cu cîțiva ani era un simbol pentru expansiunea muncii industriale în Republica Populară Congo. Se aflau, însă, în construcție barajul și centrala electrică de la Konilou (8 miliarde de kilowați-ore energie posibilă) ; s-a creat, între timp, „Compania de fosfați" de la Pointe-Noire, orașul-port (100 000 locuitori) unde pot ancora, ca urmare a acestei dezvoltări, mineraliere de mare tonaj ; au căpătat amploare exploatările de cupru și alte minereuri complexe ; Congo a devenit producătoare și exportatoare de petrol.

Încă și mai elocvent este că această țară, consecventă cu politica sa de independență economică, a făcut progrese considerabile în direcția planificării, una dintre cele mai grăitoare expresii constituind-o actualul plan trienal — 1975—1977. Comandamentele prioritare ale acestui program : consolidarea și lărgirea sectorului de stat al economiei, deplina autohtonizare economică, modernizarea și integrarea activităților economice tradiționale în circuitul economic național, o dezvoltare echilibrată a regiunilor, reducerea inegalităților sociale, modernizarea satelor.

Așadar, un popor — condamnat pînă mai ieri la îndeletniciri primare, ridicîndu-se la un anumit grad de productivitate numai cînd colonialiștii erau interesați să sustragă cît mai sălbatic bogățiile acestei țări — deprinde, astăzi, cursul modern al civilizației, știe să trăiască la ora independenței, suveranității, demnității și ființei sale istorice. Promovînd o înțeleaptă politică de colaborare multilaterală — în primul rînd, cu țările socialiste și în curs de dezvoltare — congolezii știu să pună în valoare avantajele unei asemenea politici. Dacă atunci cînd am fost oaspetele orașului Brazzaville, ei puteau să ne prezinte cu afecțiune destule mărturii ale participării României la dezvoltarea țării lor pe multiple planuri, se înțelege că, în prezent, această cooperare a căpătat — în urma vizitelor întreprinse, la Brazzaville, de secretarul general al partidului nostru, președintele Nicolae Ceaușescu, și la București, de președintele C.C. al Partidului Congolez al Muncii și președintele acestei republici, comandantul Marien N'Gouabi — o amploare dintre cele mai elocvente pentru clarviziunea și consecvența cu care România promovează relațiile sale cu țările în curs de dezvoltare. Mai mult decît orice aprecierea noastră, merită recitite cu luare aminte cuvintele președintelui Marien N'Gouabi: „Dacă este o țară pe care Republica Populară Congo o simte cu adevărat apropiată, atît prin obiectivele politicii sale interne, cît și prin viziunea pe care ea o are față de raporturile dintre state, aceasta este Republica Socialistă România. Încă de la primele contacte între cele două guverne ale noastre a apărut o similitudine remarcabilă, care de atunci nu încetează să apropie tot mai mult cele două popoare".

REPORTAJ PE GLOB

Leipzig

Ștefan Zaides

Văzut de sus — de la înălțimea colinei pe care se află Monumentul bătăliei națiunilor (1813) — orașul, care se cufunda ușor în pînzele unei înserări tomnatice, părea un gigant trudit de ziua ce-i trezise atîtea emoții și împliniri și care își permite acum, la apropierea umbrelor nopții, o binemeritată odihnă. Pentru că, în pofida aparenței sale liniști monumentale, Leipzigul se află veșnic antrenat într-o clocotitoare viață din care, ca un șuvoi, țîșnește neîncetat ceea ce locuitorii săi prețuiesc mai mult decît orice — munca. Pentru că Leipzig, în pofida tihnitelor sale parcuri, muzee și magistrale (pe care, dat fiind ordinea desăvîrșită a lucrurilor, ai impresia că nimeni nu se grăbește), rămîne un oraș al muncii.

Celebra pivniță cu vinuri — „Auerbachskeller" — îți rămîne în amintire, ca o primă mînă caldă pe care ți-o întinde orașul. Orașul vechi este, însă, bogat și în alte răscolitoare răvașe de peste veacuri. Biserica Thomas adăpostește mormîntul celui care a fost Johann Sebastian Bach, maestru — din 1723 — al Capelei bisericii și director al Coralei Sf. Thomas, cunoscută și astăzi în lumea întreagă. Iar, la vechea primărie, faci cunoștință cu trecutul, atestat de peste opt secole, al orașului. Leipzig — „oraș al negustorilor și meșteșugarilor" — este evocat, pentru prima oară, într-un document din 1015, iar precizarea ce se face ne spune că primii locuitori s-au aciuat la poalele unei fortărețe. Un secol și jumătate mai tîrziu, margraful de Meisen îi acordă statutul comunal și-i confirmă și dreptul de a „ține tîrguri". Acest drept și l-au cîștigat lipscanii și prin truda și arta lor în diferite meșteșuguri, dar și prin faptul că-și zi-

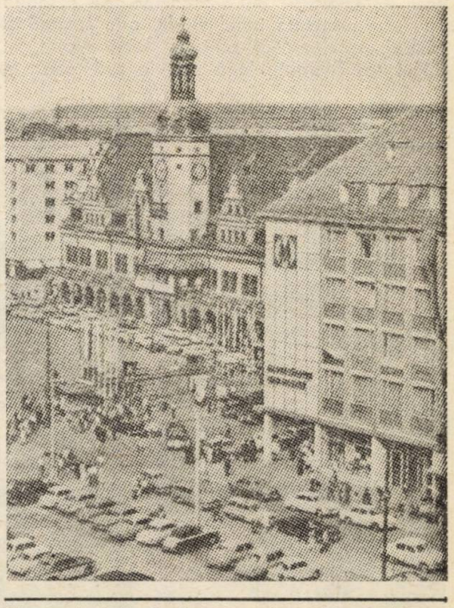

Centrul Leipzigului — sinteză a arhitecturii moderne și istorice

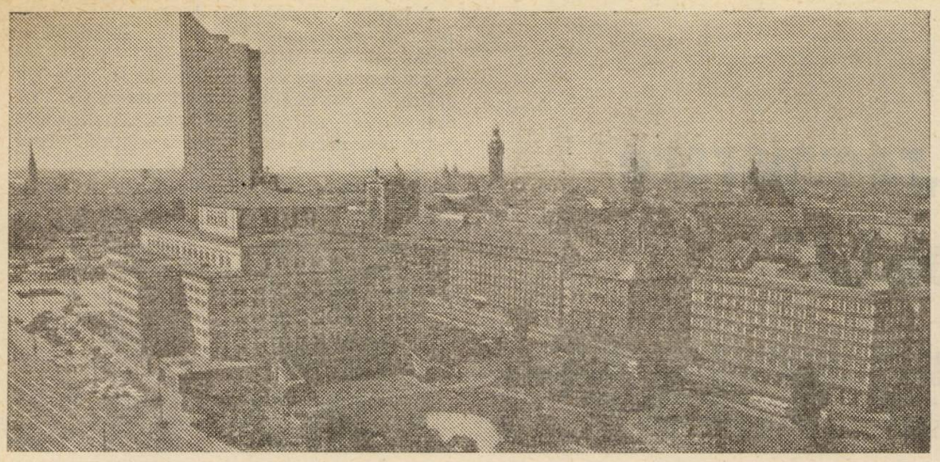

Clădirea operei și a Universității „Karl Marx"

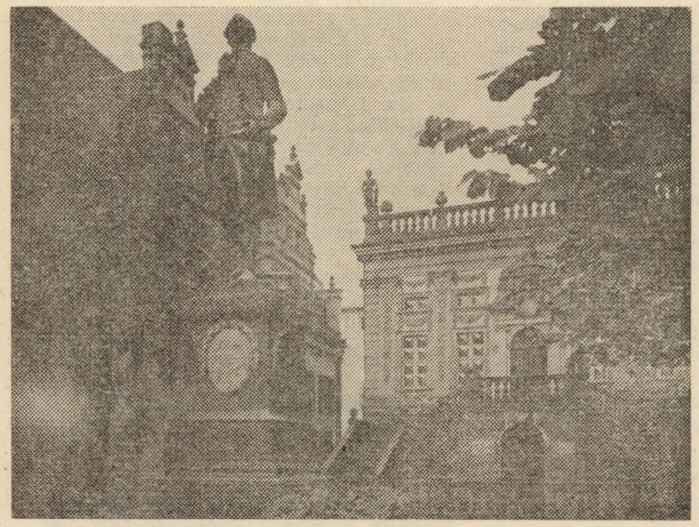

Monumentul lui Goethe

Tîrgul Leipzigului, cu seculara sa tradiție, atrage ca un magnet

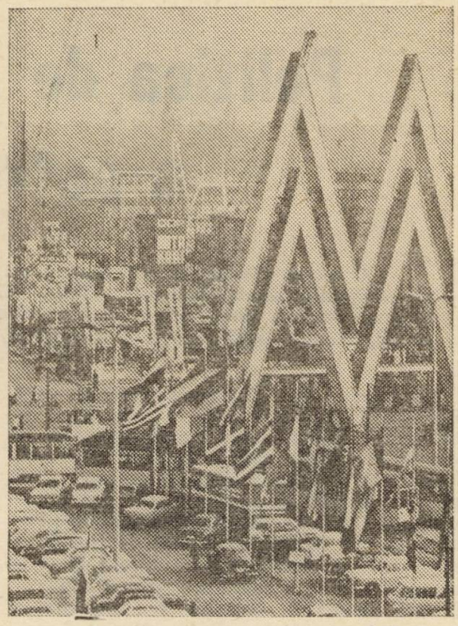

diseră urbea la încrucișarea marilor drumuri comerciale ale Europei. De altfel, vestea tîrgurilor de aici străbătuse lumea europeană, aducînd, an de an, tot mai mulți negustători; în 1497 tîrgurile lipscane se dovediseră atît de mănoase, încît împăratul ridică starea urbei la rangul de tîrg imperial. El se afirmă, treptat, ca cea mai mare piață comercială din Germania acelor vremuri și cîștigă un prim rang în comerțul cu blănuri. În această epocă, Leipzig era cunoscut și ca unul dintre cele mai importante lăcașuri ale cărții și editurilor ; de altfel, în 1500, în oraș se aflau 11 tipărnițe, plasîndu-l, astfel, în fruntea tuturor orașelor din țările de limbă germană.

În apropiere de „Auerbachskeller" se află Universitatea. Fondată în 1409, ea devine, în secolul al XVIII-lea, un centru al iluminismului și al literaturii germane. Aici au învățat, de-a lungul timpului, umanistul Ulrich von Hutten, unul dintre conducătorii Războiului țărănesc german, Thomas Münzer, scriitorii iluminiști Lessing și Klopstock, compozitorii Robert Schumann și Richard Wagner, marele Goethe... Astăzi, străvechiul așezămînt este împlinit de o clădire nouă — o uriașă carte deschisă, construită din beton, sticlă și aluminiu, cu 34 de niveluri. E o construcție-simbol. Din depărtare, pare un uriaș semn de exclamare al triumfului rațiunii asupra războiului. Căci, nu trebuie să uităm că Leipzig se află pe teritoriul trufașilor regi saxoni și, tot aici, hitlerismul a încercat să înăbușe glasul rațiunii și al demnității printr-un proces ce s-a voit la fel de trufaș — „Procesul de la Leipzig". Dar perenă și triumfătoare s-a dovedit numai rațiunea, ca atribut firesc al culturii, iar uriașa clădire a Universității vine să marcheze, alături de celelalte nouă școli superioare și 17 școli de învățămînt tehnic superior, acest triumf.

Muzeele orașului sînt tot atîtea monumente închinate măreției creației, muncii omului : Muzeul de artă plastică (în care întîlnești, mai cu seamă, opere ale maeștrilor secolului al XIX-lea), Muzeul de artă decorativă, Muzeul etnografic, Muzeul de instrumente muzicale, Casa lui Schiller, Muzeul Lindenau (adăpostind îndeosebi vase antice și pictură italiană timpurie), Muzeul german al cărții și scrisului, Muzeul hîrtiei, Biblioteca germană — ultimele trei, reprezentative pentru istoria tipăriturilor și literelor germane. Muzeul municipal de istorie se bucură de o magnifică colecție de picturi (mai ales, Cranach și Graff), desene și acvaforte, reprezentînd peisaje și clădiri ale orașului din diferite epoci, precum și monede și medalii...

Dar tot în acest triumf al rațiunii și creației trebuie inclus întregul oraș, largile sale bulevarde mărginite de noile blocuri moderne, luminoase. Locuitorii urbei, constructori ai vieții socialiste de astăzi, trăiesc într-unul dintre primele trei mari centre ale industriei — deci, centre ale muncii — din R.D. Germană. Întreaga regiune Leipzig realizează circa zece la sută din producția țării. Orașul este un pilon de bază, în special, al industriei de instalații pentru chimie, pentru minerit și transporturi, pentru poligrafie. Și, cine trece prin Leipzig și nu uită să se intereseze de o ramură — la început artizanală —, ce i-a dus faima de peste veacuri, descoperă frumoasele, renumitele blănuri de Leipzig.

Dimineața, la prînz și seara, cele 26 de peroane ale uriașei Gări centrale (cea mai mare din Europa) cunosc forfota valurilor de muncitori, tehnicieni, studenți, venind de la — sau îndreptîndu-se spre — locurile de muncă.

Leipzigul — se pare — a fost, dintotdeauna, un important nod de comunicații. Monumentul bătăliei națiunilor atestă și acest lucru: rolul de „cheie" a drumurilor europene pe care i l-a acordat chiar Napoleon. Într-adevăr de pe terasa monumentului, cînd cerul e senin, Leipzigul, așezat în joasa Cîmpie nord-germană, la poalele Munților Metalici, se dezvăluie ca o așezare la întretăierea marilor căi continentale.

Dar ochiul vizitatorului nu întîrzie să zăbovească asupra orașului-tîrg, pe ale cărui multe alei-labirint nu va pregeta să pășească. Pentru că se spune — și lipscanilor le place să repete — Tîrgul Leipzigului, cu seculara sa tradiție, atrage ca un magnet. El nu mai are nevoie de prezentare, spun localnicii. Și nu are, pentru că se prezintă singur. Iar lipscanii sînt și mai mîndri de faptul că această aureolă nu i-o conferă numai tradiția ; ei i se adaugă prestigiul unui oraș care găzduiește una dintre cele mai reprezentative manifestări de acest gen din lume. Tîrgul internațional a făcut din Leipzig, cu secole în urmă, centrul economic al Saxoniei. Astăzi, străvechea Lipsca a devenit un loc al întîlnirilor comerciale internaționale, un promotor al cooperării internaționale, vocație care și ea face mîndria lipscanilor. O vizită — fie ea și fugară — pe lungile alei ale tîrgului evidențiază convingător, mai ales prin afluxul firmelor din țările socialiste și din cele în curs de dezvoltare, o strînsă colaborare, în toate sectoarele, a statelor socialiste, progresul cert ce încununează eforturile multor tinere state din Africa, Asia și America Latină în construirea unei economii moderne de sine stătătoare. Sute de întreprinderi de comerț exterior din țările capitaliste dezvoltate din punct de vedere industrial expun și ele în fiecare an, la ambele ediții. Orașul-tîrg a devenit o expresie a interesului crescînd al producătorilor din lumea occidentală pentru dezvoltarea relațiilor comerciale cu statele socialiste, evidențiindu-se, și în acest plan, un imperativ al lumii contemporane : libertatea comerțului între toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor social-politică, eliminarea oricăror opreliști, tendința tot mai evidentă de ridicare a barierelor artificiale puse în calea deplinei sale desfășurări.

Și din acest unghi, Tîrgul Leipzigului este mai presus decît monumentul singuratic, ursuz, cenușiu și bătut de neguri de pe colina ce domină orașul. Pentru că el reprezintă un monument mult mai măreț, cel al „bătăliei" națiunilor pentru bunăstare și progres social prin comerț, bună înțelegere și colaborare.

QUITO

Politica de „recuperare a petrolului“

O veche dispută opune Corporația de stat a petrolului din Ecuador (C.E.P.E.) și compania nord-americană „Texaco-Gulf“, principalul trust care explorează și exploatează cea mai importantă bogăție a acestei țări. Conflictul căpătînd proporții, se conturează o largă și puternică opinie în favoarea naționalizării.

Cu prilejul zilei independenței, pe care Ecuadorul o sărbătorește în fiecare an la 10 august, între Quito (capitala) și Guayaquil (cel mai mare oraș) era programat să se desfășoare marșul de sprijin al populației față de politica petrolieră a guvernului, pusă în cauză de compania „Texaco-Gulf“. Din considerente de menținere a ordinii, autoritățile au decis să ceară renunțarea la această manifestație, reținînd elementul semnificativ : necesitatea punerii în practică a naționalizării petrolului.

Cîteva detalii se cer amintite. Ecuadorul se numără printre acele țări latino-americane care au luat, în timpul din urmă, o serie de măsuri de apărare și control ale bogățiilor sale naționale. Alături de Venezuela, el este al doilea stat din America Latină membru al O.P.E.C.

În iunie 1972, odată cu venirea la putere a guvernului forțelor armate, unul din obiectivele principale a devenit răscumpărarea petrolului de la firmele străine. Ca atare, a fost creată Corporația de stat a petrolului (C.E.P.E.), organism conceput a realiza în practică politica de recuperare a resurselor petroliere. Pentru a consolida societatea de stat, guvernul a decis să semneze contracte noi cu toate companiile petroliere care acționează în Ecuador, măsură în urma căreia au fost încorporate în patrimoniul național circa 80 la sută din terenurile aparținînd trusturilor străine (mai ales cele din bogata zonă orientală a pădurii amazoniene). Cu același scop — întărirea și lărgirea pîrghiilor de acțiune ale instituției de stat — a fost decretată o nouă lege a hidrocarburilor, care acordă corporației petrolului dreptul de a efectua, în întregime, comercializarea produselor rezultate din petrol.

Adoptînd o politică de preluare eșalonată a exploatării și comercializării acestei materii prime, guvernul ecuadorian a cumpărat, în iunie 1974, 25 la sută din acțiunile consorțiului nord-american „Texaco-Gulf“, unicul explorator al zăcămintelor petroliere din zona orientală. Apoi, la 6 iunie 1976, C.E.P.E. și-a asumat întreaga comercializare internă a produselor derivate din petrol, urmind ca, la sfîrșitul anului, să realizeze un alt obiectiv important : punerea în funcțiune a rafinăriei de stat de la Esmeraldas, cu o capacitate zilnică de 55 de mii de barili. Tot în 1976, urma ca Ecuadorul să preia pînă la 51 la sută din acțiunile companiei, astfel încît statul să dețină partea majoritară.

Cu intenția de a amîna aceste măsuri, „Texaco-Gulf“, precum și sectoarele particulare ecuadoriene — la rîndu-le afectate — au început o campanie sistematică de răspîndire a neîncrederii în capacitatea organismului de stat de a prelua asupră-și obligațiile tehnice și administrative ce decurg din naționalizare. Apreciere, de altfel, contrazisă de rentabilitatea certă a întreprinderii de stat : vînzările realizate în ultima vreme de către C.E.P.E. au depășit chiar așteptările.

Pe de altă parte, „Texaco-Gulf“ — care, conform contractelor semnate, trebuie să cedeze statului a patra parte din cele 210 mii de barili, cît s-a angajat să extragă zilnic — nu și-a respectat, în ultimul timp, obligațiile. Ca urmare, s-a ajuns la acumularea unei datorii de 2 milioane de barili față de corporația de stat ecuadoriană.

Este unanim recunoscut faptul că statul ecuadorian și-a propus — la capătul drumului de aplicare a unor măsuri progresive de preluare a exploatării și comercializării petrolului — naționalizarea

Ulster: august '76

August e luna care, în ultimii ani, a provocat cele mai mari probleme autorităților din Belfast și Londra : în august 1969, cu prilejul „marșului ucenicilor“ (comemorare a rezistenței protestante, din 1689, în fața trupelor regelui englez Iacob II), au izbucnit sîngeroasele incidente, cărora nici după șapte ani nu li s-a găsit o definitivă rezolvare; tot în august, în urmă cu cinci ani, s-au hotărît măsurile de internare preventivă a celor suspectați de acte teroriste (măsuri abolite între timp) care, și acestea, au sporit valul violențelor.

August 1976 are, pînă acum, o înfățișare oarecum diferită de a celor precedente. După vreo trei săptămîni de relativ calm — calmul din Ulster înseamnă, de fapt, mici explozii urmate de pagube materiale nu prea mari și împușcături sporadice — tulburări mai serioase au fost semnalate din nou în provincie. Temerile autorităților erau îndreptățite. Dar, așa cum, din 1969 pînă acum, conflictul a trecut prin mai multe faze — ciocniri intercomunitare, atentate îndreptate direct împotriva forțelor de ordine, distrugerea unor sedii, eliminarea polițiștilor, crime din răzbunare ș.a. —, două noi aspecte se adaugă situației permanent incerte din provincie.

Luni 9 august, în zori, locuința modestă a liderului partidului laburist social și democratic, catolic, Gerry Fitt, este asaltată de vreo 40 de tineri membri ai I.R.A. (Armata Republicană Irlandeză, organizație catolică ilegală). Pînă la sosirea poliției, care întîrzie 25 de minute, Gerry Fitt își salvează familia, amenințîndu-i pe atentatori cu arma. Atacul a surprins : Fitt, care nu acceptă metodele teroriste, este singurul reprezentant al comunității catolice care a putut discuta, în anii din urmă, cu liderii protestanți situația din Ulster și care a luptat permanent pentru drepturile catolicilor. Acționînd împotriva sa, I.R.A. își pierde și mai mult din eventualul sprijin printre catolici.

Două zile mai apoi, o femeie (catolică, în plus), care se plimba liniștită, își pierde cei trei copii într-un schimb de focuri dintre I.R.A. și armată. Și, în timp ce se semnalau și alte victime, grupuri de femei catolice manifestau pentru încetarea violențelor și semnau o petiție (peste 5 000 de semnături) cerînd membrilor I.R.A. „provizorie“ să părăsească Belfastul. Întregul cartier catolic Andersonstown a fost îndoliat vineri, iar, la înmormîntarea celor trei copii, au fost de față 5 000 de persoane. A doua zi, 10 000 de catolici și protestanți, majoritatea femei, au defilat la Belfast cerînd readucerea păcii în Ulster. Cîtă forță de a schimba starea de lucruri vor avea asemenea manifestări este greu de prevăzut. În timp ce se cerea teroriștilor să-și înceteze activitatea, se semnalau alte victime (peste 1 604, pînă în prezent) și exploziile bombelor produceau alte mari pagube materiale. Dar manifestațiile femeilor — despre care Melvyn Rees, secretarul de stat pentru Irlanda de Nord, spunea că arată „calea cea bună de urmat“ — sînt semnul profundei oboseli și nemulțumiri a locuitorilor. Dacă situația de conflict va continua ca în ultimele săptămîni, teroriștilor — catolici sau protestanți — li se va retrage aproape tot sprijinul.

Pe de altă parte, guvernul de la Londra înclină spre introducerea unor noi legi. La Dublin, în Republica Irlanda, parlamentul se va întruni, la 31 august, pentru a dezbate o lege antiteroristă îndreptată, în special, împotriva I.R.A. „The Times“ susține că legea va fi studiată cu multă atenție de consilierii lui Rees, în vederea unei „imitări“ a ei de către Londra. Pînă acum, după eșecul „Convenției constituționale“, de la începutul anului, guvernul britanic a depus eforturi ca situația să nu se deterioreze prea mult în planul economic. Cu sprijinul populației — dornică, în mod evident, de calm — și al unor alte eventuale legi, Londra mai speră în aflarea unei soluții pentru Ulster.

S. Ț.

Răspunzînd chemării d-nei Betty Williams, mii de locuitori ai Belfastului, majoritatea femei, au cerut simbătă reinstaurarea păcii în Ulster

definitivă și totală. Piedicile puse de principala companie în cauză au determinat cercuri largi ale populației, presa progresistă, mediile muncitorești și cercurile universitare să ceară trecerea la măsura radicală a naționalizării imediate. Curentul de opinie creat, foarte pronunțat și decis în ultimele săptămîni, a determinat reacția, evident defensivă, a conducerii companiei „Texaco-Gulf", care, la postul de radio „Quito", a declarat, zilele trecute, că, „dacă statul ecuadorian intenționează să naționalizeze petrolul, compania este dispusă să coopereze la această acțiune".

În discursul rostit la 10 august, președintele Alfredo Poveda Burbano releva că primele efecte ale politicii economice ale Consiliului suprem al națiunii se vădesc în creșterea rezervelor monetare internaționale, în produsul intern brut și scăderea procesului inflaționist. Rolul petrolului este considerabil în obținerea acestor rezultate : el reprezintă 70 la sută din intrările în devize și 7 la sută din produsul intern brut. Ca urmare, a declarat președintele, guvernul desfășoară o politică de „apărare fermă a petrolului, ferită de orice presiune străină", politică bazată pe creșterea la maximum a producției și exportului.

Anca Voican

LISABONA

Evoluții politico-militare

O săptămînă bogată în evenimente. Așteptate și neașteptate. În parlament, programul prezentat de Mario Soares, odată adoptat, guvernul minoritar socialist a fost învestit oficial. Generalul Spinola s-a întors (după un an și jumătate de exil voluntar) în Portugalia. Consiliul Revoluției a procedat la o serie de schimbări în rîndurile sale.

Voluminos (20 de pagini), elaborat în grabă (zece zile), documentul programatic al primului guvern constituțional al noii Portugalii „nu poate evita — consideră agenția portugheză de știri A.N.O.P. — alunecarea în numeroase repetiții sau contradicții, dintre care unele la nivel de detalii, iar altele chiar în direcțiile generale de orientare". Este, însă, considerat drept un prim program ce și-a propus să răspundă la o serie de imperative actuale.

Exigența elaborării unui plan de dezvoltare este una din ideile centrale ale programului : „planul — se specifică încă din primele pagini ale documentului — este instrumentul democratic al proiectului socialist". Detaliile asupra proiectelor de plan — pe termen imediat, mediu și de perspectivă — vor fi făcute publice, conform unui calendar anunțat de premier.

Preluînd conducerea țării „într-o perioadă de criză profundă (rata inflației se apropie de 50 la sută, șomajul afectează 16 la sută din populația activă — n.n.), guvernul — a declarat Mario Soares — are încredere în propria sa capacitate de a depăși criza, cu sprijinul Adunării Republicii și al voinței populare. Dar timpul nu așteaptă, trebuie acționat rapid și ferm". Analiza situației și declarațiile de intenții — cuprinse în capitolul „Obiective și politici ale guvernului" — sînt, în general, cunoscute, ele constituind liniile, atît ale politicii partidului socialist, cît și ale campaniilor electorale succesive. Noutățile le constituie măsurile ce urmează a fi adoptate și termenele fixate de guvern pentru aplicarea lor.

Pozițiile principalelor partide politice au fost exprimate cu prilejul dezbaterilor. Pentru **comuniști**, a vorbit Alvaro Cunhal, secretarul general al P.C.P. Apreciind ca pozitive declarațiile de intenții ale guvernului socialist privind asigurarea respectării drepturilor tuturor cetățenilor, el a subliniat că este necesară adoptarea unor măsuri mai severe pentru împiedicarea activității elementelor reacționare, extremiste. Alvaro Cunhal a evidențiat, ca un element pozitiv, angajamentul guvernului Soares de a nu permite capitalismului portughez să-și redobîndească pozițiile pierdute după 25 aprilie 1974, dar a apreciat că programul pare „că nu oferă suficiente garanții muncitorilor".

Mario Soares : „Timpul nu așteaptă, trebuie acționat rapid și ferm"

Definind poziția **Partidului Popular Democratic** față de guvernul socialist minoritar drept aceea a unei „depline libertăți de critică", reprezentantul P.P.D., Barbosa de Melo, și-a exprimat speranța ca noul cabinet să se dovedească capabil să depășească actuala criză economică, în ciuda faptului că programul acestuia conține „confuzii și imprecizii".

În sfîrșit, Freitas do Amaral, președintele **Centrului Democratic și Social**, exprimîndu-și satisfacția față de „efortul de realism" concretizat în documentul guvernamental, nu a ezitat să critice aspru programul economic, considerînd măsurile preconizate drept irealizabile.

Întoarcerea în Portugalia a fostului general Antonio de Spinola avea să ocupe, în chiar ziua votului de învestitură din parlament, prima pagină a tuturor cotidienelor portugheze. Premierul Mario Soares avea să declare la televiziune, în seara sosirii lui Spinola (10 august), că nu a fost informat de întoarcerea acestuia decît cu puțin timp înainte de aterizarea avionului pe aeroportul din Lisabona. Arătînd că s-ar putea discuta asupra oportunității datei alese pentru revenirea în țară a lui Antonio de Spinola, Mario Soares a reafirmat, ca și în urmă cu cîteva săptămîni, că prezența acestuia în Portugalia este „mai de dorit decît conspirarea în străinătate sau servirea de port-drapel pentru organizații ostile democrației". Această problemă — a declarat premierul portughez — trebuie tratată „fără pasiune și fără emoții", conform legii. La rîndul său, Secretariatul național al P. S. Portughez, „fără să conteste dreptul" fostului președinte de a reveni în Portugalia, consideră că acesta „a ales momentul dezbaterilor parlamentare, nu fără ascunse gînduri politice". Totuși, P.S.P. consideră democrația „destul de puternică pentru a garanta securitatea cetățenilor".

Partidul Comunist Portughez consideră că „întoarcerea ex-generalului Spinola va da noi încurajări și o nouă aroganță celor care doresc să pună în cauză cuceririle revoluției și să împiedice continuarea și consolidarea procesului democratic". Într-un comunicat, P.C.P. consideră că fostul președinte trebuie să răspundă pentru actele sale.

Arestat imediat după aterizarea avionului care-l aducea din Brazilia (o mașină a poliției portugheze îl aștepta pe pistă), fostul general Spinola a fost eliberat după anchetarea sa de către un judecător militar la închisoarea Caxias. A fost pus în libertate — preciza un comunicat al Statului Major General al Forțelor Armate — din lipsa unor dovezi suficiente în legătură cu implicarea sa în evenimentele de la 11 martie 1975, cînd a avut loc o tentativă eșuată de lovitură de stat. O anchetă este însă în curs de desfășurare și ea urmărește legăturile pe care, în decursul șederii sale în străinătate, Spinola le-a avut cu Mișcarea Democratică de Eliberare a Portugaliei (M.D.L.P.), organizație clandestină paramilitară, responsabilă pentru o serie de acte de terorism săvîrșite în nordul Portugaliei. De altfel, o rețea teroristă legată de M.D.L.P. a fost descoperită, tot săptămîna trecută, la Porto : peste zece arestări au fost operate, între care maiorul Moto Freitas, comandantul poliției de securitate publică din acest oraș.

Un al treilea moment al actualității portugheze — modificările recent intervenite în compoziția Consiliului Revoluției — avea să suscite vii comentarii ale presei portugheze, comentarii care, în prezent, au devenit — cum se exprima agenția A.N.O.P. — „mai nuanțate, decît în primul moment". În special, după ce maiorul Vitor Alves a explicat rațiunea remanierilor militare : aceea „de a se pune capăt, o dată pentru totdeauna, tuturor problemelor legate de «liniile» din cadrul forțelor armate". Nu mai există — a precizat el — „decît o singură linie, de altfel suficient de explicită în Constituție", iar „sarcinile atribuite prin Constituție Consiliului Revoluției sînt prea importante pentru ca membrii săi să nu li se consacre pe deplin".

S-a hotărît, astfel, că membrii Consiliului, care ocupă și funcții militare, trebuie să opteze doar pentru una din aceste calități. Comandamentul regiunii militare a Lisabonei (post politico-militar care, dată fiind importanța sa, trebuie să fie asumat de către un membru al Consiliului Revoluției) a fost încredințat generalului de brigadă Vasco Lourenço. „Această desemnare, care — comentează agenția A.N.O.P. — îi conferă lui Vasco Lourenço posibilitatea de a cumula — ca și președintele republicii și șefii de stat major ai celor trei armate — funcțiile politică și militară, este privită ca o dovadă manifestă a importanței acestei personalități în actuala conducere militară a revoluției portugheze".

R. D.

1000+1

Maya

Recenta descoperire de către cercetătorul american V. H. Malmstrom a unei sculpturi în rocă magnetică (pe coasta Pacificului, statul Chiapas, Mexic) l-a dus pe acesta la concluzia că triburile maya din America precolumbiană cunoșteau forța magnetică, ceea ce înseamnă că s-au putut servi de busole în navigația oceanică.

Arest

Fostul președinte argentinian, generalul Alejandro Lanusse, a fost obligat să petreacă cinci zile de arest într-o garnizoană militară de lîngă Buenos Aires, după ce a luat apărarea unuia dintre foștii săi miniștri (Gustav Malek, educație), acuzat pe motive politice. Generalul Lanusse a fost președintele Argentinei între 23 martie 1971 și 25 mai 1973, cînd a decis să încheie o perioadă de șapte ani de conducere militară și să organizeze alegeri generale. După aceea, s-a retras din viața politică.

Transport

Vehiculul electric atrage din ce în ce mai mult interesul firmelor producătoare de automobile, cel puțin din trei motive : costul mare al carburanților, semnalul de alarmă tras de către ecologi, pe tema poluării, și, în sfîrșit, progresul tehnic înregistrat în materie. Din această perspectivă, în Franța a fost creată „Compania pentru promovarea transportului cu vehiculul electric", acordîndu-se credit opiniei specialiștilor care afirmă că, în 1985, circa o zecime din parcul mondial de automobile va putea funcționa pe bază de electricitate. Se cer, însă, numeroase îmbunătățiri : în versiunea actuală, vehiculul electric (baterii cu plăci de plumb, 1 200 kg greutate) nu poate parcurge decît 100–120 de kilometri cu o viteză de 50–60 km pe oră. În condițiile unui trafic aglomerat, o asemenea mașină consumă de circa cinci ori mai multă electricitate. Remediul îl constituie utilizarea altor tipuri de baterii, care să permită o alimentare pe lungă durată.

Imagini de la Seveso (Italia), localitatea contaminată prin trecerea unui nor de gaz toxic, provenind de la o fabrică de produse chimice a firmei elvețiene I.C.M.E.S.A. Populația a fost în cea mai mare parte evacuată. Zilnic pier circa 500 de animale, iar vegetația moare înainte de vreme

Vechi de o sută de milioane de ani, acest uriaș amonit — cu un diametru de 1,90 m — a fost descoperit în 1895, la Sepenrade (R.F.G.). Specialiștii de la muzeul din Münster, unde este depus, curăță anual cele trei spirale ale „bătrînului melc"

Amnistie

Prin aplicarea măsurilor de amnistie, mai mult de o sută de exilați politici spanioli vor primi pașaport, a declarat o sursă apropiată Direcției generale a siguranței. O mare parte a cererilor de pașaport depuse la ambasadele și consulatele spaniole din străinătate au primit deja aviz favorabil.

„Kussie"

Cotidianul „Hokkaido Shimbun" publică o prețioasă fotografie a unui monstru, care, spune o veche legendă, ar trăi în lacul Kutcharo, la 250 km vest de Sapporo. Imaginea prezintă silueta unui obiect în formă de M, reflectîndu-se în apele nemișcate ale lacului. Prin analogie cu omologul său ecosez de la Loch Ness (alias „Nessie"), a fost denumit „Kussie".

„Crazy Horse"

Cu prilejul bicentenarului S.U.A., sculptorul Korcazk Ziolkowski s-a decis să realizeze un monument în onoarea celebrului șef al indienilor Sioux, Crazy Horse (Calul Nebun). Insolite sînt dimensiunile monumentului : 190 m înălțime și 210 m lățime, precum și plasamentului lui : pe Colinele Albastre care domină orașul Custer, din Dakota de Sud, acolo unde, în urmă cu un secol, trăise Crazy Horse.

Descoperire

Unele pietre prețioase din coroana lui Tutankamon s-au dovedit a fi de... sticlă. Această descoperire „șocantă", după cum o caracterizează „Der Spiegel", a fost făcută de un specialist al muzeului din Cairo, cu prilejul examinării podoabelor – vechi de 3 000 de ani – din camera funerară a faraonului, în vederea expedierii lor la o expoziție organizată în S.U.A. Eventualitatea înlocuirii lor ulterioare de către jefuitorii de morminte este exclusă, accesul în cameră fiind, practic, imposibil. Experții consideră că, nedorind să renunțe la strălucirea pe care i-o confereau aceste podoabe, imitațiile au fost acceptate chiar de faraon, o serie de tulburări politice din vremea respectivă blocînd, temporar, căile pe care erau importate pietrele veritabile.

Candidat (republican) la președinția Statelor Unite în 1936, Alf Landon a împlinit 89 de ani. Fotografia n-ar exista, dacă ziaristul care i-a luat un interviu, acum 40 de ani, nu l-ar fi vizitat într-un moment de nostalgie, cînd și-a amintit de cîtă vreme lucrează pentru societatea de radio și televiziune ABC

Harry Belafonte și Sidney Poitier la o conferință de presă la Havana, pe tema drepturilor populației de culoare și indiene

Dirijabil

N.A.S.A. a încredințat firmei Goodyear sarcina de a studia avantajele și dezavantajele a două proiecte de dirijabile. Primul : un dirijabil de pasageri, dotat cu patru motoare cu turbo-elice, care ar urma să transporte 80 de persoane, cu o viteză de 250 km pe oră. Al doilea : dirijabil-comercial, în măsură să transporte obiecte cîntărind pînă la 250 de tone. Ambele dirijabile vor putea decola și ateriza vertical.

Cetate

Recenta descoperire a unei zone arheologice lîngă Skoplje îndeamnă cercetătorii iugoslavi să spere că orașul adus la lumina zilei este „Justiniana primae", cea dintîi cetate fondată de împăratul bizantin Justinian și descrisă de istoricul epocii, Procopius. Construcția corespunde întocmai descrierilor. Sînt astfel șanse ca vechea dispută dintre bizantologi, pe tema locului unde s-a aflat orașul, să se clarifice.

Acord

Salvador și Honduras au semnat un acord de demilitarizare a zonei comune de frontieră. Acordul prevede că regiunile care au fost teatrul recentelor incidente militare vor fi puse sub controlul observatorilor O.S.A., care vor supraveghea reîntoarcerea populației în zonă și menținerea calmului.

Buget

Senatul S.U.A. a aprobat bugetul militar pentru anul 1977, în valoare de 104 miliarde dolari, cu 3,9 miliarde dolari mai puțin decît ceruse Administrația. S-a aprobat și recomandarea de a se amîna fabricarea bombardierului „B-1" pînă la 1 februarie 1977, după ce președintele ales își va prelua funcțiile. La rîndul său, Camera Reprezentanților aprobase deja un buget militar de 105,4 miliarde dolari pentru anul 1977, ceea ce face necesar ca o comisie mixtă a celor două Camere să se întrunească pentru a pune la punct un text comun, înainte ca bugetul să fie prezentat spre semnare președintelui.

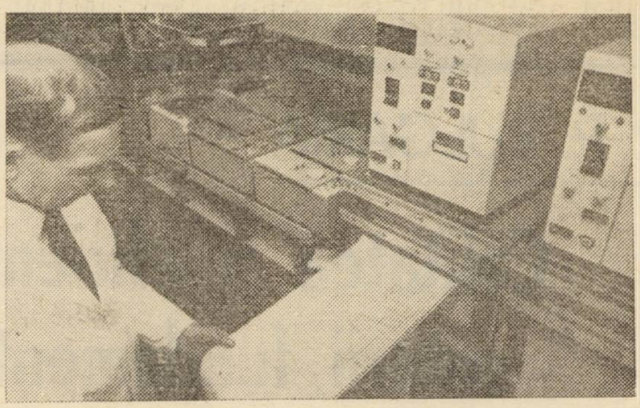

Pentru a verifica permanent — și a combate, bineînțeles — gradul de poluare a apelor Rhinului a fost pusă la punct o complicată tehnică electronică, instalată pe ambele maluri

Aniversare : prima femeie care a traversat înot Canalul Mînecii a împlinit 50 de ani

„Miliard" pentru... miliardari

Miliardarii vor avea propriul lor organ de presă. Puțin importă că n-au constituit (încă) o organizație aparte. Sînt, în schimb, o castă aparte. Dar ideea nu le aparține. Autorul ei este un (relativ) modest editor și publicist francez, Claude Thibault.

Prima ediție (ianuarie 1977) a noii reviste lunare — „Miliard" — se va adresa celor aproape douăzeci de mii de miliardari ai lumii occidentale.

Cum s-a ajuns la lista (aproape) exactă a celor douăzeci de mii de miliardari ? Pe căi dintre cele mai ocolite, dat fiind binecunoscutul „incognito" al fabuloaselor averi. Magazinele ilustrate din ultimii — nu știm cîți — ani, au fost bine scuturate, toate pistele urmărite. S-a descoperit, astfel, despre cine, cît și cum s-a vorbit, cine „s-a impus" atenției unei prese anume profilate și din ce considerente. Și iată rezultatele trudnicei anchete : miliardarii francezi ar fi în număr de 2 500, în timp ce americanii ar depăși 10 000. 2 300 sînt elvețieni, iar 1 000 — rezidenți în principatul Monaco. Italienii constituie și ei un pluton de circa 800.

Și, totuși, de ce o revistă specială, cînd în coloanele magazinelor ilustrate de mare tiraj din Occident își găsesc un spațiu cu generozitate rezervat imagini ale somptuoaselor rezidențe miliardare, însoțite de senzaționale scandaluri financiare sau, cel mai adesea, de familie ? Pentru că — afirmă Claude Thibault, conștient de „genialitatea" ideii sale — bieții miliardari, dezinformați, ar resimți acut nevoia unei informări proprii asupra lumii lor proprii, cu standardul de viață propriu.

Revista va costa 10 dolari sau 50 de franci francezi sau 10 000 de lire italiene. Va avea două ediții : una în franceză, cealaltă în engleză. De aici — un mic inconvenient pe care nu-l trece cu vederea revista „L'Europeo" : „miliardarii italieni, care, se știe, nu cunosc limbi străine, vor trebui să se limiteze la a privi pozele".

„Miliard" are, de pe acum, ambiția să găzduiască în paginile ei cronici ale celor mai importante manifestări mondene, à la „dolce vita", evitînd cu grijă „plicticoasele probleme", precum politica și afacerile. O rubrică aparte va fi dedicată vînzărilor de vile și castele, bijuteriilor de familie, avioanelor și Rolls Royce-urilor mai mult sau mai puțin uzate. La „mica publicitate" își vor găsi locul oferte de serviciu sau de schimburi de taciturni majordomi, solemni maiștri de ceremonii, pricepuți bucătari-șefi, frumoase cameriste, discreți șoferi (uniformă și șapcă obligatorii), abili căpitani de iaht sau încercați piloți.

O inovație de ecou : miliardarii — au constatat serioase sondaje de opinie — nu știu cît costă un litru de vin, o pîine sau o sută de grame de șuncă. Despre aceste lucruri, insolite și ciudate, le va vorbi, însă, revista „Miliard", în rubrica sa „Viața muritorilor de rînd".

Așadar, dacă banalele magazine ilustrate aduceau în paginile lor spectacolul nu întotdeauna strălucitor al lumii miliardarilor, „Miliard" le va aduce la cunoștință clienților săi și prețioase noutăți din viața cotidiană.

R. P. BULGARIA

Calitatea și eficiența — criterii fundamentale ale noului cincinal

Corespondență din Sofia, de la Constantin Amariței

Scena social-politică bulgară este dominată, în aceste zile, de atmosfera generată de hotărîrile plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, care a avut loc în iulie a.c. și care a analizat multilateral sarcinile trasate de cel de-al XI-lea Congres al P.C.B., adoptînd măsuri concrete pentru înfăptuirea lor întocmai. Prin conținutul dezbaterilor sale și, mai ales, prin noile cerințe pe care le-a pus în fața întregii țări, plenara din iulie marchează unul dintre cele mai însemnate evenimente politice interne. Practic, hotărîrile ei — subliniază presa bulgară în numeroase articole — au valoarea unui autentic „cod al adevăratului comunist", plenara punînd în lumină înaltele exigențe care trebuie să stea în atenția permanentă a fiecărui colectiv de muncă, a fiecărui comunist și cetățean în noua etapă a construcției socialiste, deschisă de Congresul al XI-lea.

Această nouă etapă introduce în viața țării două noi criterii fundamentale în aprecierea activității economice, la ale căror semnificație și însemnătate s-a referit primul secretar al C.C. al P.C.B., președintele Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria, Todor Jivkov, în cuvîntul rostit la încheierea lucrărilor plenarei : „Eficiență și calitate, calitate și eficiență, aceasta este lozinca Congresului al XI-lea, lozinca vremii. Eficiența producției este legea obiectivă a etapei de construire a socialismului dezvoltat".

Sub semnul acestui imperativ, în toate sferele de activitate — dar, mai ales, în sectoarele economice — se desfășoară în Bulgaria, în acest prim an al celui de-al șaptelea cincinal (1976—1980), o activitate febrilă pentru introducerea, pe baza unor programe concrete, a unei judicioase repartizări și utilizări a resurselor umane, a unui rațional regim de economii — materiale, financiare și valutare ale țării. Principalul scop urmărit în aceste programe este ca, din fiecare gram de materie primă, din fiecare leva și minut, să se obțină maximum de utilitate pentru societate, să se realizeze producție de primă calitate și cu o înaltă eficiență economică.

Unul din primele programe — numite de specialiștii bulgari „programe de scopuri" — a și fost aprobat de Biroul Politic al C.C. al P.C.B., și el se referă la utilizarea rațională a materiilor prime și materialelor. Alte programe, în curs de elaborare, au ca obiect folosirea materiilor prime secundare, reducerea numărului de construcții neterminate, accelerarea amortizării investițiilor, reducerea dotațiilor, rebuturilor și pierderilor, micșorarea cheltuielilor de producție în agricultură, precum și raționalizarea aparatului administrativ și de conducere.

Trăsătura caracteristică comună tuturor acestor programe este, așa cum a indicat plenara, un nou mod de tratare a problemelor legate de realizarea politicii economice și sociale a partidului. Ce înseamnă acest „nou mod de tratare", explică Dimităr Vasilev, prim-vicepreședinte al Comitetului de Stat al Planificării : „Noua metodă, subliniază el, cere ca, la soluționarea fiecărei probleme, să se plece nu numai de la interesele separate ale unei unități, organizații sau minister economic, ci de la interesele întregii economii naționale. Pe această bază, trebuie să se determine veriga hotărîtoare din întregul lanț al producției sociale. Această metodă care se experimentează cu succes într-o serie de ramuri ale producției materiale, este numită „metoda multiplicării", iar efectele ei — „efecte multiplicate".

Printre primele ramuri ale industriei bulgare care experimentează avantajele noii metode, în amplul proces al concentrării și specializării producției, declanșat încă din anii cincinalului trecut, se numără construcțiile de mașini și metalurgia, electronica și electrotehnica — sectoare de vîrf ale economiei țării. Rezultatele obținute pînă acum scot în evidență utilitatea și oportunitatea metodei, ca și necesitatea aplicării ei în această etapă, conform condițiilor specifice și intereselor proprii ale economiei bulgare.

Astfel, punînd pe primul plan interesele întregii economii, în studiile întreprinse, cele două ministere au trecut la lichidarea, în primul rînd, a paralelismului în producția unor utilaje, mașini și aparate — ceea ce a dus la o specializare avansată a întreprinderilor și, pe această bază, la asigurarea condițiilor pentru organizarea proceselor de fabricație pentru serii mari de produse. Odată cu aceasta, s-a trecut la o largă unificare și tipizare a detaliilor și subansamblurilor, la scara întregii țări. Efectele multiple ale acestui mod de tratare a organizării producției și conducerii sînt ilustrate, în domeniul construcției mijloacelor de transport, prin reducerea numărului de tipuri de motoare de la 20 la 11, a genților de la 49 la 34, a radiatoarelor de la 30 la 10, a motoarelor de curent continuu de la 49 la 23 și a profilelor, în metalurgie, de la 192 la numai 46. Reductoarele, care pînă în acest an se executau în 10 întreprinderi într-o gamă de 112 tipodimensiuni, s-au redus și ele la numai 52 de tipodimensiuni produse de numai două uzine.

„Folosind larg principiul «modulării» detaliilor, spunea și Petar Kisiov, adjunct al ministrului electronicii și electrotehnicii, referindu-se la momentele principale ale introducerii metodei multiplicării în organizarea proceselor tehnologice din întreprinderile în subordine, am limitat la maximum numărul acestora, dar, în schimb, am sporit considerabil gama produselor finite".

Punînd în practică „metoda multiplicării", atît în planificarea economiei, cît și în organizarea ei, specialiștii bulgari își propun să demonstreze că o largă tipizare, unificare și standardizare a producției va duce la stabilirea, la dimensiunile economiei bulgare, a unor capacități de producție optime care vor putea fi mai ușor și mai repede adaptate la nevoile țării. Totodată, un înalt grad de concentrare și specializare va permite o mai rapidă introducere a realizărilor științei și tehnicii și, pe această bază, o mai mare garanție în realizarea produselor conform standardelor mondiale.

Introducerea, la toate nivelurile economiei bulgare, a noii metode de soluționare a sarcinilor, apreciază specialiștii bulgari, răspunde întru totul directivelor trasate de cel de-al XI-lea Congres al P.C.B., conform cărora criteriul fundamental în aprecierea activității este obținerea unei eficiențe maxime la scara întregii economii.

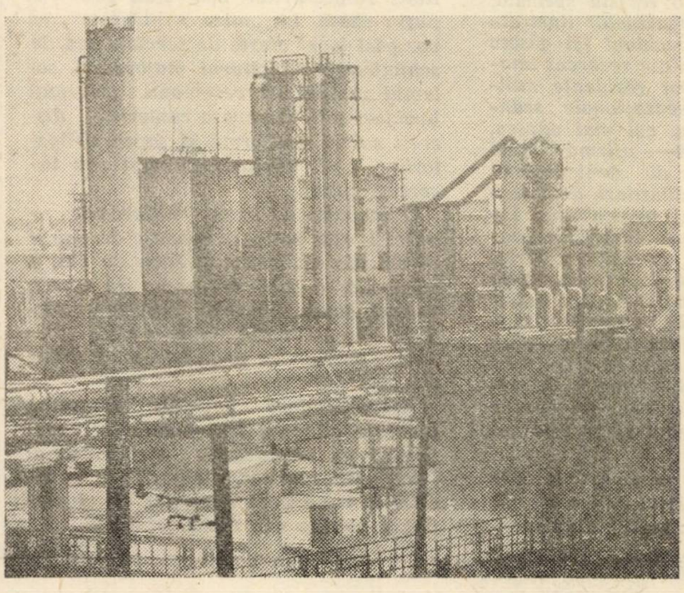

Cocseria chimică a Complexului Kremikovți

INDONEZIA

Noul program economic

Agricultura rămîne printre ramurile prioritare în planul indonezian de dezvoltare economică

Cînd, la 28 martie 1973, era instalat în Indonezia cel de-al doilea „cabinet al dezvoltării", această țară se afla la capătul unei perioade de notabile transformări în viața economică și socială — ca urmare a realizării celui dintîi plan cincinal al său — și la începutul unei noi etape, intrată în conștiința publică indoneziană sub denumirea de „Repelita II". Exprimate sintetic, obiectivele esențiale ale acestui program guvernamental vizează, pe plan intern, o creștere a standardului de viață al poporului, iar, pe plan extern, „asigurarea unei poziții onorabile a Indoneziei în relațiile internaționale".

Prioritatea acordată propășirii economiei naționale este firească și necesară pentru Indonezia, țară în curs de dezvoltare, avînd de făcut față unor probleme complexe. Procesul de restructurare economică, de atingere a unor cote mai ridicate de civilizație și progres se află în plină desfășurare. „În 1976 — sublinia președintele Suharto — obiectivul prioritar rămîne lupta pentru dezvoltarea economică și socială a țării. Toate eforturile noastre trebuie să fie îndreptate spre îndeplinirea obiectivelor propuse în cadrul celui de-al doilea plan cincinal de dezvoltare a Indoneziei".

Stabilit în baza unor metode științifice, care au ținut seamă de datele specifice ale economiei indoneziene, planul „Repelita II" — ce se referă la o perioadă cuprinsă între 1974/1975—1978/1979 — pornește de la concepția guvernului asupra dezvoltării regionale, în lumina căreia cele 26 de provincii ale Indoneziei sînt grupate în patru principale zone, însumînd zece regiuni de dezvoltare care acoperă întregul teritoriu național. Acest al doilea plan cincinal apare ca o continuare firească a obiectivelor primului, dar conține, evident, sarcini mult sporite într-o serie de sectoare ale vieții social-economice ; se are în vedere, cu deosebire, utilizarea mai intensă a forței de muncă ; ridicarea nivelului veniturilor, însoțită de o mai echitabilă distribuire a acestora ; o armonizare a dezvoltării diferitelor regiuni ale țării și o mai mare integrare economică și socială a acestora în cadrul entității naționale ; sporirea calității vieții, inclusiv în aspectele sale privind cultura și mediul ambiant. Ca o trăsătură specifică, se remarcă accentul pus pe creșterea agriculturii (prioritatea nr. 1 în primul plan cincinal), cea mai importantă ramură a economiei indoneziene. Amintim, în context, că 25 de milioane de oameni, dintr-o populație activă de 40 de milioane, sînt ocupați în agricultură și că aceasta, împreună cu sectoarele forestier și de pescuit, deținea, în 1973, ponderea principală în produsul intern brut al Indoneziei. În acest domeniu — căruia, pe întreaga perioadă de cinci ani, îi revine, în medie, 7,6 la sută din buget — efortul național este îndreptat spre creșterea productivității, asigurarea consumului intern de orez din producția proprie, extinderea exporturilor de produse agricole, reducerea șomajului rural și conservarea resurselor agriculturii.

În direcția dezvoltării armonioase a economiei naționale indoneziene, industria se prevede a avea o creștere medie de 11—13 la sută, cu crearea concomitentă a circa 1,2 milioane noi locuri de muncă.

Eforturile evidente spre modernizare pot fi sugestiv ilustrate și de două recente obiective : lansarea, luna trecută, a primului din cei doi sateliți indonezieni de telecomunicații care vor asigura, anul viitor, legături telefonice, radio, televiziune și telex între toate insulele din componența Indoneziei, ca și proiectul primei centrale atomoelectrice cu o putere de 600 000 kW (care va intra în funcțiune în 1983).

În atenția celui de-al doilea „cabinet al dezvoltării" un loc important în deține și politica externă, afirmarea Indoneziei în viața internațională. Amintim, în acest sens, apelul lansat, anul trecut, de președintele Suharto — cu prilejul unui simpozion internațional care a avut loc la Djakarta —, apel în care se subliniază necesitatea desființării vechilor relații economice și politice nejuste, „sistem depășit, care nu este capabil să asigure dreptatea și dezvoltarea egală a tuturor națiunilor" — și necesitatea înfăptuirii unui „nou sistem al raporturilor internaționale care să așeze toate popoarele într-o situație de egalitate". De asemenea, dezvoltarea „colaborării cu toate statele, indiferent de regimul lor social și politic, pe baza principiilor neintervenției în treburile interne, respectului și avantajului reciproc", reprezintă o direcție fundamentală a diplomației indoneziene.

Relațiile de colaborare dintre România și Indonezia beneficiază de bune perspective de dezvoltare, contribuție concretă avînd-o în acest sens, contactele la nivel guvernamental (ministrul indonezian al afacerilor externe ne-a vizitat de două ori țara), vizitele reciproce pe plan parlamentar, alte întîlniri pe linie comercială sau culturală care au avut loc în ultimii ani.

Pozițiile similare ale celor două țări față de numeroase aspecte importante ale vieții internaționale, voința de apropiere și cunoaștere reciprocă a popoarelor român și indonezian, afinitățile decurgînd în mod obiectiv din faptul că România și Indonezia sînt țări în curs de dezvoltare, complementaritatea economiilor naționale creează premise propice pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale și realizarea unei largi cooperări pe plan internațional, în beneficiul popoarelor român și indonezian, al cauzei păcii și progresului în lume.

Ilie Olteanu

Kuweit. La sosire, într-o vizită oficială, regele Hussein al Iordaniei (stînga) este întîmpinat, la aeroport, de Jaber Al Ahmed Al Sabah, prințul moștenitor

GABON

Obiectiv prioritar — accelerarea dezvoltării

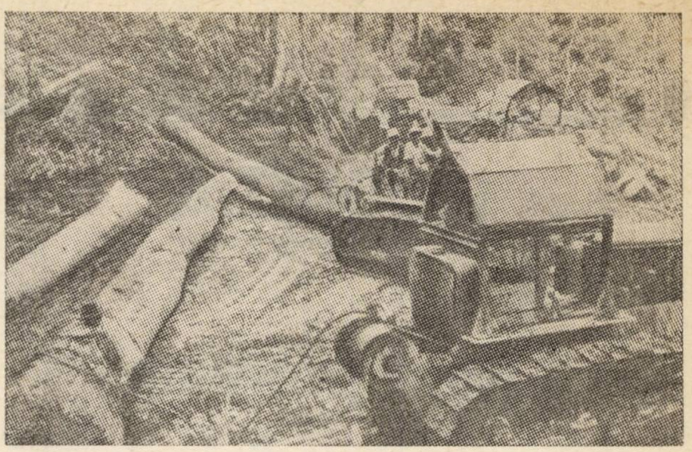

Pentru dezvoltarea sectorului forestier sînt alocate importante fonduri de investiții

Într-o recentă corespondență din Libreville, un redactor al săptămînalului „Le Moniteur du commerce international" remarca dificultatea de a mai recunoaște astăzi, după descrierile făcute în urmă cu numai 15 ani, capitala Gabonului. „Pe Bulevardul Independenței — exemplifica el — se ridică edificii noi, din beton, iar cele cîteva imobile ce au rămas din epoca colonială au căpătat caracter de vestigii. Trecutul însuși pare copleșit de șantierele ce invadează orașul: un panou anunță construcția centrului administrativ și a Palatului Prezidențial; noile clădiri ale Ministerului economiei se înalță deasupra vegetației ecuatoriale. Clădiri pentru birouri, locuințe, hoteluri par să țîșnească din pămînt..."

Sugestiva imagine constituie o expresie particulară a schimbărilor înnoitoare ce se petrec la scară națională în tînărul stat african preocupat, la ora actuală, în cel mai înalt grad, de accelerarea dezvoltării sale, componentă esențială a acțiunilor promovate de guvern și Partidul Democratic Gabonez în vederea consolidării independenței economice și politice a țării.

Eforturile depuse, pe acest plan, în cei 16 ani ce au trecut de la dobîndirea independenței, s-au soldat cu realizări notabile în domenii dintre cele mai diverse, cu reflexe pozitive asupra nivelului de trai al populației. Principalul accent al măsurilor luate și al activităților ce se întreprind este pus pe valorificarea tot mai eficientă, prin forțe proprii și în interes propriu, a bogatelor resurse naturale și a potențialului uman de care dispune țara. Este concretizat, astfel, conceptul de „gabonizare", respectiv de creștere a participării energiilor interne la dezvoltarea economică, concept lansat de cel de-al II-lea Congres al Partidului Democratic Gabonez. „Gabonezii au dreptul la un nivel de viață superior celui actual. Știu că, pentru a ajunge la un asemenea rezultat, trebuie să ne bazăm, în primul rînd, pe noi înșine" — sintetiza președintele țării, Albert Bernard Bongo, esența procesului de „gabonizare".

Deși de proporții mijlocii (267 000 kmp), Republica Gaboneză dispune de resurse ale solului și subsolului ce îi permit, în ceea ce privește o serie de importante materii prime, să se situeze printre potențialii furnizori ai lumii. Principala pondere, în acest sens, revine lemnului. Lunar, din luxuriantă junglă ecuatorială, circa 100 000 tone de lemn de diverse esențe, îndeosebi de lemn okoumé — faimosul arbore roșu dur — iau calea exportului sau a fabricilor proprii de prelucrare. Pentru ridicarea acestora din urmă, au fost alocate importante fonduri de investiții, în scopul unei valorificări superioare a masei lemnoase. Este semnificativ, de altfel, că, în prezent, industria lemnului asigură aproape jumătate din produsul național brut. De asemenea, zăcămintele de țiței, descoperite în apropierea principalului centru economic al țării — Port Gentil —, din care se extrag anual aproximativ 10 milioane tone, plasează Gabonul pe locul doi al producției obținute în Africa tropicală, după Nigeria. O altă însemnată bogăție naturală o constituie manganul, prin rezervele sale estimate la 200 milioane tone, Gabonul ocupînd locul patru în producția mondială a acestei materii prime. Extrem de însemnate sînt rezervele de uraniu, zăcămîntul de la Oklo permițînd înscrierea țării între marii exportatori ai acestui prețios minereu. Zăcămintele de minereu de fier, plumb, bitum, wolfram și diamantele sînt, de asemenea, resurse naturale ce își așteaptă valorificarea. Rolul pe care industria extractivă îl joacă în dezvoltarea Gabonului este pe deplin relevat de ponderea pe care aceasta o deține în cadrul exporturilor — circa 60 la sută. Veniturile obținute pe această cale sînt dirijate spre industrializare, ritmul de creștere al industriei fiind de aproximativ 10 la sută. În afara unor fabrici și uzine, a unei rafinării de țiței, a unor centrale electrice — obiective de dată recentă pe harta țării —, importante proiecte se află în curs de realizare. Între acestea, un loc important revine căii ferate transgaboneze — se lucrează intens la construirea primului tronson, spre Booné — care va lega Libreville de Belinga și Franceville, unde se află importante zăcăminte de minereu de fier și, respectiv, mangan, și care va permite punerea în valoare a bazinului forestier din partea centrală a țării. Se prevede, de asemenea, crearea unor zone industriale în regiunea Owendo (10 km sud de Libreville), unde se amenajează, în prezent, un mare port, precum și construcția unei importante uzine de celuloză în zona vestică a țării, cu o producție anuală de 250 000 tone pastă de hîrtie. În vederea ridicării acestui obiectiv economic major, a fost constituită Societatea de stat gaboneză pentru celuloză (SOGACEL), măsură ce se încadrează, de altfel, în preocupările guvernului de a întări controlul național în diferite ramuri ale economiei. Pe această linie se înscrie și preluarea de către stat, în procente ce evoluează între 10 și 50, a acțiunilor unor importante întreprinderi, consiliile de administrație ale companiilor străine fiind plasate sub conducerea unor cetățeni gabonezi.

Petrolul — una din principalele bogății ale Gabonului

Eforturile depuse de poporul gabonez pentru dezvoltarea țării sînt privite cu simpatie de poporul român, el însuși antrenat, plenar, într-o vastă și dinamică activitate de ridicare pe noi trepte de progres și civilizație. Convorbirile pe care le-au purtat la București, anul trecut, președintele Nicolae Ceaușescu și șeful statului gabonez, Albert Bernard Bongo, au reliefat convingerea comună că posibilitățile mari pe care le oferă potențialul economic în plină dezvoltare al României, bogatele resurse naturale de care dispune Gabonul, preocuparea ambelor țări pentru dezvoltarea accelerată a țării deschid largi posibilități de conlucrare rodnică, pe multiple planuri. Pentru concretizarea acestora, au fost încheiate documente-cadru privind cooperarea economică și extinderea schimburilor comerciale, precum și înțelegeri în vederea continuării consultărilor spre identificarea unor noi forme și modalități de cooperare.

Un document de însemnătate determinantă pentru definirea cadrului de dezvoltare a relațiilor româno-gaboneze este Declarația solemnă comună, semnată de cei doi președinți. Aceasta, ca și documentele similare semnate de țara noastră cu numeroase alte state ale lumii, consacră principii cu vocație universală.

Ca urmare a preocupării consecvente a partidului și statului nostru de a întări relațiile cu statele ce au pășit pe calea dezvoltării independente, între care un loc important revine tinerelor state din Africa, raporturile dintre România și Gabon evoluează sub cele mai bune auspicii, convorbirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Albert Bernard Bongo jalonînd o amplă colaborare, în interesul reciproc, al afirmării voinței popoarelor de a dispune în mod liber de propriile destine, al cauzei păcii și progresului în lume.

Vasile Crișu

afrique asie

O IMAGINE A PREOCUPĂRILOR AFRICII

CEL DE-AL doilea Tîrg Comercial Panafrican, care va avea loc între 1 şi 17 octombrie la Alger, va constitui, fără îndoială, un eveniment de importanţă excepţională. Totul lasă să se presupună aceasta şi, nu în ultimul rînd, alegerea capitalei Algeriei pentru tîrg. Conform deciziilor O.U.A. şi, în special, ale întîlnirii la nivel înalt de la Kampala, din iulie 1975, această alegere tinde să scoată, în mod deosebit, în relief o manifestare care se înscrie în vasta mişcare de emancipare economică a continentului african şi, mai mult chiar, a lumii a treia în ansamblul ei.

S-a făcut totul pentru ca al doilea Tîrg Comercial Panafrican să reflecte cît mai bine starea actuală a dezvoltării economice a continentului, potenţialul şi obiectivele sale. Astfel, scopul iniţial al promotorilor şi organizatorilor acestei manifestări este de a da fiecărei ţări africane posibilitatea de a-şi expune produsele, realizările, proiectele şi experienţele. În acelaşi timp, tîrgul va fi un loc privilegiat de cunoaştere reciprocă şi de largi confruntări, cu ajutorul cărora fiecare va putea profita de experienţele dobîndite în lupta împotriva subdezvoltării, va putea face comparaţii cu realizările vecinilor şi, în sfîrşit, va căuta să stabilească relaţii de cooperare indispensabile pentru avîntul economic al fiecărei ţări şi al continentului întreg.

Dacă este din ce în ce mai clar că lupta împotriva subdezvoltării nu poate fi disociată de o politică consecventă de emancipare economică şi de revalorificare a bogăţiilor naturale, nu este mai puţin evident că această luptă nu poate fi încununată de succes dacă nu se sprijină pe o cooperare activă şi permanent lărgită, în primul rînd, în interiorul continentului, între ţările africane şi, în sfîrşit, între continent şi restul lumii.

Fără îndoială, s-au realizat progrese importante pe această cale, pe măsură ce Africa a dobîndit conştiinţa propriei personalităţi şi a resurselor sale enorme. Totuşi, mai rămîn încă multe de făcut pentru o cooperare economică din ce în ce mai strînsă şi o creştere continuă a schimburilor comerciale. Iată de ce al doilea Tîrg Comercial Panafrican îşi propune să fie instrumentul susceptibil de a da un avînt fără precedent acestui proces, fără de care este de neconceput o dezvoltare armonioasă a ţărilor continentului. Contactele şi schimburile multiple pe care le va favoriza această manifestare — un adevărat forum unde se vor întîlni factori economici de răspundere şi oameni de afaceri africani — vor facilita, fără îndoială, atingerea acestui obiectiv şi realizarea unei cooperări solide, axată pe realităţi.

În acest cadru, la Tîrgul de la Alger problemele privind economia, agricultura, industria, comerţul african vor face obiectul unor expoziţii, demonstraţii şi studii. Alături de tîrgul propriu-zis se vor desfăşura diferite reuniuni destinate să promoveze schimburile între ţările continentului, precum şi între acestea şi celelalte state ale lumii. Ca şi în 1972, la primul Tîrg Comercial Panafrican, de la Nairobi, comerţul interafrican va face obiectul unui simpozion. Plasat sub auspiciile O.U.A. şi organizat cu concursul instanţelor economice africane, acesta va trece în revistă drumul parcurs, în ultimii patru ani, şi va aprecia, în lumina eficacităţii lor, măsurile puse în aplicare, potrivit recomandărilor simpozionului de la Nairobi. Datele şi orientările noi, desprinse mai ales în cursul diferitelor conferinţe internaţionale care au marcat această ultimă perioadă, vor servi drept fundal pentru aceste lucrări şi vor permite căutarea căilor şi mijloacelor celor mai adecvate pentru consolidarea şi dezvoltarea cooperării şi schimburilor interafricane. Paralel, şi în acelaşi spirit, vor fi organizate zile tehnice, consacrate transporturilor şi telecomunicaţiilor interafricane, precum şi un seminar privind problemele cooperării tehnice între Uniunea tîrgurilor internaţionale şi manifestările cu caracter economic care există sau care vor fi create în Africa. Dar, deşi axat pe problemele proprii continentului african, al doilea Tîrg Comercial Panafrican din Algeria prefigurează oarecum viitorul Tîrg al lumii a treia. Nu este o întîmplare faptul că s-a prevăzut, cu această ocazie, ţinerea unei reuniuni constitutive a Asociaţiei tîrgurilor şi manifestărilor economice din Africa, Asia şi America Latină, iar concluziile şi recomandările primului Congres al economiştilor din lumea a treia, organizat la Alger între 2 şi 7 februarie 1976, vor prilejui o conferinţă-dezbatere.

Totuşi, în ciuda acestui program deja foarte încărcat, cel de-al doilea Tîrg Comercial Panafrican nu se va limita la expunerea şi studierea aspectelor social-economice ale realităţii africane. El va depăşi cadrul care i se desemnase la început şi va integra activităţile sale economice şi comerciale într-un mediu cultural de o rară bogăţie. S-au luat toate măsurile pentru ca ţările participante să aibă posibilitatea de a face o trecere în revistă a creaţiilor lor artistice şi culturale.

Dar elementul cel mai important al programului cultural va fi, după cît se pare, „Muzeul artelor din Africa". Proiectul este ambiţios. Iată ce spune în legătură cu aceasta Mohamed Farah, directorul general al tîrgului : „Sîntem hotărîţi să facem apel, pe orice cale, la toate muzeele din lumea întreagă, precum şi la colecţionarii particulari pentru a consemna acest prim eveniment, alcătuirea unui patrimoniu spiritual al nostru, în sfîrşit reunit".

De la multiplele activităţi economice la numeroasele manifestări culturale, cel de-al doilea Tîrg Comercial Panafrican va oferi, astfel, mai mult decît o imagine panoramică a Africii.

„Va fi un tîrg militant, precizează M. Farah. El trebuie să slujească, înainte de toate, dezvoltarea continentului nostru şi să prefigureze viitorul Tîrg al lumii a treia. Tîrgul trebuie să fie un instrument care să îndemne la sporirea producţiei şi creşterea productivităţii, la schimburi interafricane, un loc de confruntare sănătoasă între producătorii lumii a treia, o ocazie de a dezvolta schimburile".

LE NOUVEL OBSERVATEUR PARIS

ARME FĂRĂ FUM

LA PARIS şi pe alte pieţe internaţionale, aurul înregistrează cea mai mare scădere. Depunătorii care îl posedă se întreabă de ce lingourile lor se depreciază, în timp ce alte metale preţioase se revalorizează, iar bursa din New York, precum şi pieţele de materii prime, bat recorduri de creştere.

La originea acestui mister există o operaţiune de mare anvergură, desfăşurată de doi ani de guvernul american, pentru a îndepărta aurul şi a restabili dolarul ca etalon al sistemului monetar internaţional. Această operaţiune, ale cărei consecinţe politice sînt indiscutabile, pare să-şi fi atins obiectivele.

Războiul care se desfăşoară pe frontul aurului şi devizelor se extinde şi asupra unui alt domeniu nevralgic — creditul. Împrumuturile acordate de ţările bogate şi, mai precis, de Statele Unite relevă o direcţie politică şi o strategie comercială.

Există, în sfîrşit, o altă armă pe care Departamentul de Stat şi C.I.A. o consideră decisivă. Este vorba de „food power", arma alimentară care ar trebui să facă dependente de Statele Unite ţările lumii a treia, nevoite să importe cereale sau alte alimente pentru a scăpa de penuria alimentară.

Pe frontul aurului, politica Statelor Unite a fost semnificativă : la sfîrşitul anului 1974, creşterea preţului aurului a luat proporţii fantastice. Pornind de la 60 dolari în 1972, uncia de aur valora 200 de dolari, la 31 decembrie 1974. Specialistul american Franz Pieck a prevăzut că preţul aurului va atinge foarte repede 350 dolari. Pe atunci, criza energetică era în toi. Ţările producătoare de petrol înmagazinau miliarde de dolari. Cei de la Washington se temeau că ţările producătoare de petrol din Golful Persic, în loc să-şi investească excedentele de devize în Statele Unite, le vor transforma în lingouri, privînd astfel Wall Street-ul şi industria americană de un aport considerabil de capitaluri.

Misiune imposibilă

Pentru Washington era, deci, absolut necesar să oprească creşterea preţului aurului. Potrivit specialiştilor, operaţiunea

părea extrem de dificilă, deoarece experiența trecutului demonstrase că specula a cîștigat întotdeauna.

Pentru a realiza această „misiune imposibilă", secretarul trezoreriei de la Washington s-a hotărît să dea o lovitură de mare anvergură. Pentru a demonstra că aurul nu are cîtuși de puțin valoarea care i se atribuie, guvernul american a hotărît să vîndă la licitație și cu maximum de reclamă publicitară o parte din stocurile de aur deținute de stat. La 6 ianuarie 1975, 62 de tone de aur din rezervele aflate în casele de bani blindate de la Fort-Knox au fost puse la licitație. Uncia de aur — care valora 200 de dolari înainte cu două săptămîni — a scăzut la 165,67 dolari, la licitația de la Washington. În cursul lunilor următoare, trezoreria americană a efectuat noi vînzări și, pentru a perfecta operațiunea, Washingtonul obține de la alte țări bogate ca o procedură similară să fie pusă în acțiune în cadrul Fondului Monetar Internațional.

Din iunie 1976, F.M.I. vinde și el aur pe piață. Prima vînzare s-a cifrat la 24 de tone de metal ; 780 de tone de aur ale F.M.I vor fi vîndute în cursul următorilor patru ani. Beneficiile de pe urma acestor vînzări vor finanța un fond de ajutor pentru lumea a treia. Acțiunea conjugată a vînzărilor efectuate de trezoreria de la Washington și de F.M.I. a învins specula „à la hausse" : uncia de aur este sub 123 dolari. Moneda americană nu mai trebuie să se teamă de concurența aurului, cel puțin pînă la criza următoare.

În domeniul creditului, poziția americană este cel puțin la fel de puternică ca și în domeniul aurului. Țările din lumea a treia au acumulat deja datorii de ordinul a 150 miliarde dolari.

În ce privește țările lumii a treia, creșterea fondurilor este, cel mai adesea, subordonată condițiilor politice, care, deși nescrise, au totuși putere de lege. În Africa, în America Latină sau în Asia, ajutorul alimentar este, de multe ori, însoțit de condiții politice implicite. Anul acesta, recoltele vest-europene fiind mult reduse din cauza secetei, Statele Unite, care dispun de mari stocuri, vor fi în măsură să se impună pe piață.

Neue Zürcher Zeitung

R.F.G.: PROGNOZE ȘI TENDINȚE ELECTORALE

ÎN ACEASTĂ vară premergătoare alegerilor, la Bonn domnește liniștea dinaintea furtunii. În timp ce oamenii politici își îngăduie scurte vacanțe, secretarii lor lucrează în centralele partidelor pentru a pregăti marea bătălie. Organizarea alegerilor începe, după planificarea Bonnului, la 20 august. Următoarele șase săptămîni pînă la 3 octombrie vor constitui o confruntare aspră și încordată, considerată firească de toate părțile participante care își mai aduc aminte de campania prelungită din 1972.

În perioada premergătoare fazei finale a alegerilor crește numărul sondajelor de opinii prin care tot mai multe institute și diverși specialiști caută, la solicitarea părților interesate, să prevadă rezultatele alegerilor. Și, nu se poate evita ca, din cînd în cînd, să se arunce cîte o privire pe tabelele testelor de opinii. Pentru perioada dintre începutul lui aprilie pînă la începutul lui iulie, rezultatele arată, cu o destul de mare constanță, un echilibru aproximativ între partidele de guvernămînt — P.S.D. și P.L.D. — și cele din opoziție — U.C.D./U.C.S.

Dacă se observă oscilații, acestea sînt provocate, mai ales, de cota obținută de P.L.D., forța coaliției rămînînd aceeași. P.L.D. — ca a treia putere de mici dimensiuni între social-democrați și creștin-democrați — a imprimat, totdeauna, prin opțiunea sa nesigură în alegeri, dificultăți testelor de opinii, fără a mai socoti problemele statistice care apar la o previziune asupra grupurilor mai puțin numeroase. Cu această rezervă se pare că ar trebui privite și rezultatele, recent publicate, ale anchetei organizate din însărcinarea revistei economice „Capital". Pe baza unei previziuni de 11 la sută voturi în favoarea liber-democraților — ceea ce depășește cu mult toate prognozele de pînă acum asupra acestui partid —, profesorul Rudolf Wildenmann, din Mannheim, determină o majoritate de 51,5 la sută în favoarea coaliției P.S.D./P.L.D., față de 47,4 la sută cît îi acordă U.C.D./U.C.S. O constantă permanentă a tuturor rezultatelor anchetelor este, în orice caz, faptul că P.S.D. — în comparație cu triumful în alegeri al lui Willy Brandt, din noiembrie 1972 — va suporta o pierdere de mai multe procente. Chiar și studiul profesorului Wildenmann prevede, în prezent, pentru social-democrați — care, în urmă cu patru ani, obțineau un procent de 45,8 la sută — numai un procent de 40,5 la sută.

În rîndurile U.C.D., se crede că alegerile preliminare au decurs în favoarea partidelor U.C.D./U.C.S. și că adversarul a avut mai puțin succes în acțiunile sale. Pentru rezultatul alegerilor, nu este, totuși, în mod necesar, determinant, cine deține superioritatea în controversele publice.

În ambele tabere, experții apreciază că, în cele din urmă, va fi hotărîtoare capacitatea partidelor de a-și convinge propriii adepți să se prezinte în fața urnelor. Rezultatul — aceasta se poate, într-adevăr, preciza cu o anumită siguranță — va arăta o mică diferență de voturi. Se poate conta pe o creștere în favoarea partidelor U.C.D./U.C.S. în dauna social-democraților — ceea ce ar putea să le redea acestora poziția de cea mai puternică fracțiune din Bundestag și președinția acestuia. Dacă ele vor obține chiar majoritatea absolută, aceasta este, însă, foarte problematic.

Tentativa politică a formațiunii așa-numitului „Cel de-al IV-lea partid", condusă de fostul lider P.L.D., Dietrich Bahner, caută să realizeze ideea președintelui U.C.S., Strauss — dar fără acordul lui — și anume că ar fi necesar un al patrulea partid, situat la dreapta față de U.C.D., pentru a înfrînge coaliția P.S.D./P.L.D. în alegerile pentru Bundestag. Creștin-democrații au căutat multă vreme să-i lămurească pe cei din „Cel de-al IV-lea partid" de inutilitatea eforturilor lor, care vor provoca doar pagube U.C.D. După cum s-a făcut cunoscut de curînd, chiar președintele U.C.D., Kohl, încearcă, de cîtva timp, să-l facă să renunțe la proiectele sale pe președintele „Celui de-al IV-lea partid", Bahner. Kohl s-a situat, de la început, pe poziția că orice partid ce se ivește la dreapta U.C.D. trebuie să fie privit ca adversar. În ceea ce-l privește pe Strauss, el nu s-a identificat, în nici un caz, cu proiectele lui Bahner și ale adepților săi situați la dreapta spectrului politic. Prin apariția „Celui de-al IV-lea partid", U.C.D. ar putea pierde în alegeri o bună parte din voturi. De aceea, U.C.D. nu se arată dispusă să facă concesii politice „Celui de-al IV-lea partid", iar, zilele acestea, Helmut Kohl a lansat sloganul că fiecare vot pentru „Cel de-al IV-lea partid" ar însemna, în realitate, un vot pentru Schmidt și coaliția sa.

The Washington Post

„AFRIKANERII SÎNT PROFUND DIVIZAȚI"

ELITA conducătoare a afrikanerilor, cîndva strîns unită, pare să se divizeze profund în ce privește viitorul politic și cultural al țării, fapt care ar putea constitui un important punct de cotitură pentru Africa de Sud.

Afrikanerii sînt descendenți ai coloniștilor olandezi din secolul al XVII-lea (buri), care reprezintă majoritatea albilor din Asia de Sud (peste 60 la sută) și care au dominat guvernul, începînd din 1948, prin Partidul Național conservator.

În ultimele zile, cinci ziare importante de limbă afrikaans (dialect olandez) — care, cu numai 18 luni în urmă, idolatrizau guvernul — au publicat o serie de critici caustice la adresa Partidului Național, controlat de afrikaneri, care conduce Africa de Sud.

O altă acțiune nemaiîntîlnită pînă acum o constituie faptul că un respectat om de știință afrikaner a calificat „dispariția do-

minației afrikanerilor" drept un „eveniment salutar".

Deși afrikanerii și partidul lor național sînt de multă vreme aspru criticați de „minoritățile" de limbă engleză din țară, ultimele atacuri, provenite din propriile rînduri, denotă o scindare cu serioase implicații pentru unitatea necesară menținerii puterii.

Disidența celor cinci ziare, dintre cele mai puternice, de limbă afrikaans reprezintă o revoltă, la scară redusă, împotriva anumitor aspecte ale politicii guvernului, cum este reacția sa față de incidentele din Soweto din iunie, cînd 175 de persoane au fost ucise și 1 298 rănite. Incidentele au izbucnit inițial datorită condiției ca, în școli, negrilor să le fie predată limba afrikaans. Această condiție a fost, de atunci, abrogată.

Cele cinci ziare au cerut, au amenințat și au protestat cu vigoare, la unison, împotriva letargiei care a împiedicat guvernul să răspundă la apelurile lansate atît de negri, cît și de albi privind necesitatea introducerii unor importante schimbări politice.

Ziarul „Transavaaler" din Johannesburg a afirmat că s-a dus vremea „dezvoltării treptate și evolutive". „Beeld" afirma : „Fără o intensificare apreciabilă a ritmului, viitorul pare dezolant pentru partid și țară".

„Die Berger" din Cape Town a cerut instituirea unor autorități de culoare în centrele urbane de culoare, controlate acum de albi. Cu șase luni în urmă, o asemenea cerere ar fi fost considerată drept o erezie împotriva Partidului Național. Dar incidentele din Soweto au făcut, din aceasta, o problemă și au raliat cel puțin o parte din sprijinul afrikanerilor

Din nou în Africa de Sud s-au consemnat manifestații de amploare împotriva apartheidului. Și din nou poliția a împrăștiat cu brutalitate pe demonstranți și a folosit fără jenă gloanțele. În mai puțin de două luni, numărul victimelor din rîndul populației de culoare a depășit cifra de 200 de persoane, iar al celor rănite trece cu mult de o mie.

la ceea ce ar constitui o schimbare politică.

Recent, „Sunday Rapport" a publicat un editorial foarte ascuțit referitor la ritmul lent cu care guvernul aplică un program privind dreptul negrilor de a fi proprietari de locuințe. În prezent, africanii pot închiria locuințe numai de la comisiile controlate de albi, care guvernează centrele de culoare.

„Die Vaderland" a cerut afrikanerilor să fie conștienți de faptul că multe dintre aspectele apartheidului sînt imposibil de tolerat.

Ca liberal, ziarul de limbă engleză „Sunday Times", din Johannesburg, afirma : „În cercurile afrikanerilor se petrece ceva. Dacă guvernul pare să fie periculos de imobil în actuala criză, mulți dintre cei mai influenți susținători ai săi nu sînt".

Dreyer Kruger, afrikaner și profesor de psihologie la Universitatea Rhodes, a prezentat o perspectivă și mai sumbră în ce-i privește pe afrikaneri. Într-o prelegere publicată recent, Kruger afirma că afrikanerul „este sortit dispariției. Afrikanerul și-a trădat propria patrie pentru a-și asigura supraviețuirea — nu ca popor, ci ca lider, ca grup puternic. Majoritatea albilor care vorbesc limba afrikaans sînt absolut dezinteresați de soarta poporului de culoare". „Și, deoarece supraviețuirea culturii afrikaans a devenit atît de strîns împletită cu menținerea dominației politice, afrikanerii vor pierde totul" — a afirmat el. „Oare afrikanerii au dreptul de a supraviețui ? De ce să supraviețuim ?" — se întreabă profesorul.

„Luptăm pentru cucerirea puterii"

Oliver Tambo
președintele Congresului Național African

— În cursul intervenției dv. în fața Adunării Generale a O.U.A., la două săptămîni de la primele incidente de la Soweto, ați declarat că nu se poate face o comparație între acestea și tulburările de la Sharpeville, din 1960. De ce ?

— Șaptezeci de morți la Sharpeville. În schimb, 176 de morți, mai mult de o mie de răniți, mii de arestări la Soweto. Comparația se oprește aici. La Soweto, nu s-a produs un masacru decît pentru că forțele de represiune, foarte numeroase și foarte bine înarmate, au înfruntat o populație neînarmată. De data aceasta, nu era, însă, vorba de o mulțime manifestîndu-și pașnic și spontan ostilitatea față de obligația de a purta un „pașaport intern" : la Soweto s-a produs o adevărată mișcare populară, coerentă și chiar previzibilă.

— S-a spus că motivul incidentelor de la Soweto a fost decizia guvernului de la Pretoria de a impune limba afrikaans în instituțiile de învățămînt tehnic.

— Este adevărat. De multă vreme, populația sud-africană își exprimase ostilitatea față de proiectul guvernului Vorster, de a impune ca obligatorie limba afrikaans în învățămînt. Cînd guvernul a vrut să pună în aplicare această decizie, reacția a fost, așa cum se putea prevedea, foarte violentă, spontană. Căci, dacă cuvintele de ordine ale Congresului Național African sau sloganurile sale au fost reluate de către manifestanți, aceasta nu înseamnă că mișcarea noastră a organizat manifestația de la Soweto. Nu dovedește decît eficiența temeinicei noastre munci politice. Zi de zi, de mai mulți ani, distribuim clandestin manifeste, broșuri, reviste. Circulă, în prezent, ideea că evenimentele sînt ireversibile. Independența Mozambicului, apoi cea a Angolei ne dovedesc în ce măsură, în Africa australă, echilibrul de forțe ne este favorabil. Înfrîngerea armatei sud-africane în Angola ne dovedește că — în ciuda armamentului numeros și modern care îi este furnizat de către aliații ei — ea nu este invincibilă.

— Ați primit, în acest sens, sprijinul explicit al O.U.A.

— Este adevărat. Ultima reuniune a adoptat o rezoluție în șapte puncte care „afirmă că singura garanție efectivă a poporului african din Africa de Sud împotriva repetării masacrelor este declanșarea luptei armate" și care anunță că țările membre ale O.U.A. „au decis să acorde maximum de asistență politică, economică și militară mișcărilor din Africa de Sud, cu scopul de a le permite să treacă la lupta armată". Pe de altă parte, O.U.A. a cerut membrilor săi să nu recunoască „independența" viitoarelor „bantustane", aceste state negre fictive, create de către regimul de la Pretoria. Pentru început, să nu recunoască pe cel de la Transkei, care se va proclama independent la 26 octombrie.

Astăzi, noi nu luptăm numai împotriva apartheidului, a rasismului erijat în instrument de exploatare, sau pentru drepturile noastre civile, ci și pentru cucerirea puterii.

(Din **Le Nouvel Observateur**)

Primii „incoruptibili“*

4

Între anii 1866 și 1882, acțiunile lui Jesse James și ale bandei sale constituiau o sfidare permanentă la adresa lui Pinkerton. Totuși, frații Reno, din Indiana — și nu banda lui James, eroină a atîtor filme, sau celebrii Youngers — au fost primii răufăcători din istoria americană care au atacat trenurile. E adevărat că domnia lor a fost mai scurtă decît cea a lui Jesse James (care a durat 16 ani), dar mult mai rentabilă : sumele pe care frații Reno le-au jefuit atingeau cifre de-a dreptul uluitoare pentru acea epocă.

Pinkerton contra „clanului Reno“

Ca și banda lui James și a Youngers-ilor, clanul lui Reno era produsul tulburărilor politice, sociale și economice care au urmat războiului civil. Dar, în timp ce, față de James și Youngers, Pinkerton și cei doi fii ai săi, William și Robert, au nutrit o ură cu totul ieșită din comun, față de clanul Reno ei au păstrat o atitudine de obiectivitate oarecum neutră.

Clanul Reno era de origine franceză și, fără îndoială, numele lor inițial era Renault. Tatăl — analfabet — reușise, totuși, să posede un frumos ranch în Indiana. Era, de altfel, cel mai mare contribuabil din Indiana. Mama, Julia Ann, primise o bună educație.

Au avut șase copii : Frank, cel mai mare, născut în 1837, John, cu doi ani mai mic ; Clinton și Laura, care n-au participat niciodată la acțiunile bandei ; Simeon și William. În anul 1816, familia Reno avea să se instaleze lîngă Seymour, în Indiana. Copil, John se dovedește foarte neastîmpărat și indisciplinat : detestă școala, nu iubește decît senzațiile tari. După bătălia de la Appomatox — care a pus capăt războiului de secesiune — orașul Rockford a fost brusc devastat de misterioase incendii, ai căror autori, după toate aparențele, erau frații Reno. Terorizat de banda lor, Rockford devine o adevărată vizuină a răufăcătorilor.

La 6 noiembrie 1866, are loc primul atac organizat împotriva unui tren. Trei oameni mascați, John și Simeon Reno, împreună cu Franklin Sparks, atacă expresul Ohio—Mississippi și aruncă din vagon două seifuri avînd unul 15 000 dolari, celălalt — 30 000. Culmea, nu reușesc să deschidă decît pe primul și-l abandonează pe celălalt.

Imediat, Company Adams Express îl desemnează pe Pinkerton să se ocupe de afacere. Ca și altădată, el va aplica metoda sa favorită : infiltrarea în bandă. Unul dintre agenții săi, Dick Winscott, este trimis la Seymour, alt cartier general al lui Reno. Winscott, care trece drept „unul care a avut necazuri cu justiția în est“, deschide acolo un „saloon“. Winscott reușește să-i convingă pe John Reno și Franklin Sparks să se lase pozați de un fotograf ambulant, care, bineînțeles, era agent al lui Pinkerton. Clișeul va fi depus în fișierul agenției.

Pe neașteptate, frații Reno fac prozeliți. Doi tineri care nu aparțineau bandei lor îndrăznesc să utilizeze propriile lor metode, chiar pe teritoriul lor : atacă un tren și fură 8 000 de dolari. Supărați foc, frații Reno se lansează în urmărirea lor, îi „ușurează“ de bani și-i predau șerifului local. Apoi, liniștiți, atacă percepția Gallatin, în Missouri, și fură 22 000 dolari.

Agenții lui Pinkerton din Seymour sînt de părere ca bandiții să nu fie prinși cu forța, pentru că totul s-ar fi terminat într-o baie de sînge. Singura soluție este de a-l aresta pe John, șeful bandei. Pinkerton obține un mandat de arestare. Apoi, îi spune lui Winscott să-l atragă pe peroanele gării din Seymour, sub pretextul întîlnirii cu un prieten comun. Asupra zilei și orei s-a convenit dinainte, printr-o telegramă cifrată. Pinkerton și șase oameni vînjoși sosesc la Seymour într-un tren special, cu doar cîteva minute înainte de intrarea în gară a expresului obișnuit. Repere pe peron, alături de Winscott, un tip înalt, cu o mare pălărie neagră. Era exact omul din fotografie.

Înainte ca locomotiva să se fi oprit, Allan sare pe peron, urmat de oamenii săi, îl înconjoară pe John Reno, care este neutralizat și dus pînă în compartiment unde i se pun cătușele. Operațiunea durase doar cîteva minute. John a fost, apoi, deferit justiției, la Gallatin, și condamnat la spînzurătoare. La 18 ianuarie 1868, el a fost transferat în celula condamnaților la moarte a penitenciarului din Indiana. Fratele său, Frank, care se jurase că-l va ajuta să evadeze, a trebuit să se lase păgubaș. Ca sfidare, el înmulțește atacurile împotriva trenurilor, băncilor și birourilor de poștă. În februarie, percepția Magnolia, din Iowa, este ușurată de 14 000 dolari.

Pentru anchetă, Pinkerton trimite la fața locului pe fiul său William. După multe zile de interogatorii de rutină, de cercetări minuțioase, William sfîrșește prin a descoperi existența, la Council Bluffs, a unei clădiri suspecte, proprietatea unui falsificator, și care putea fi foarte bine locul de întîlnire al răufăcătorilor. O supraveghează zi și noapte. Îl intrigă un client : Michael Rogers, unul dintre cei mai bogați oameni din regiune și apărător al bisericii metodiste. Potrivit unor informații obținute la Chicago, Rogers avea fișă la poliție. Atunci pune sub supraveghere casa lui Rogers și astfel se semnalează apariția unui vizitator ale cărui semnalmente corespund celor ale lui Frank Reno. A doua zi în zori, Reno revine, de astă dată însoțit de patru oameni. Între timp, în cursul nopții, percepția Mils County fusese devalizată. Suma : 14 000 dolari.

Pinkerton cere șerifului un mandat de percheziție, William încercuiește casa cu oamenii săi și deschide poarta. Frank Reno, Albert Perkins și Miles Ogle — doi celebri falsificatori — sînt încă la micul dejun. În timp ce sînt ținuți la respect sub amenințarea unui revolver, William răscolește casa și descoperă două panoplii complete de unelte folosite pentru tîlhării. Dar îl atrage un miros de ars în bucătărie. Deschide soba : cei 14 000 dolari sînt aproape arși într-un fum gros. Un membru al trioului a reușit să deturneze atenția omului care-i păzea, pentru a-i permite unuia dintre complici să se debaraseze de hîrtiile compromițătoare.

Reno, Ogle, Rogers și Perkins au fost puși imediat sub arest, reușind însă să evadeze chiar a doua zi. Deasupra găurii pe care o făcuseră în zid, se aflau scrise cuvintele „Păcăleală de 1 aprilie !“. Era în 1868.

O lună mai tîrziu, frații Reno reușesc cea mai mare lovitură din cariera lor : atacul expresului Marshfield le permite să pună mîna pe 96 000 dolari ai companiei Adams. Lovitura a fost foarte minuțios pregătită.

La 2 mai 1868, la ora 21 și 30 de minute, expresul de Marshfield s-a oprit la aproape douăzeci de kilometri de Seymour, pentru a-și face plinul cu combustibil. Apar însă bandiții, care omoară mecanicul, pe ajutorul acestuia și pe funcționarul companiei Adams Express, sparg casele de bani și bagă banii în saci.

Frank Reno, Perkins, Rogers și Charlie Anderson reușesc să fugă în Canada. Simeon și William Reno se ascund la Minneapolis. Pinkerton reușește să-i prindă pe Sparks, Jerrell și Moore, în Illinois. Cu o bună escortă, el îi trimite la închisoarea din Indianopolis. În mod curios, de-a lungul drumului pînă la Seymour, unde exista legătură pentru Indianopolis, trenul se tot oprește, mecanicul inspectează roțile sau cazanul, căutînd o misterioasă avarie. Pinkerton și oamenii săi schimbă priviri neliniștite. Imperturbabil, șeful trenului răspunde că este vorba de verificări indispensabile.

Cînd, în sfîrșit sosesc la Seymour, trenul de legătură plecase de peste o oră. Ce să facă, în plină noapte, cu prizonierii, într-un oraș dominat de o sîngeroasă luptă între cei pro-Reno și cei anti-Reno ? Pinkerton sfîrșește prin a găsi un vehicul care-i va transporta pînă la Brownstown, unde știe că poate conta pe șerif, un om foarte curajos.

Acțiunile bandei lui James și ale celebrilor Youngers constituiau o sfidare permanentă la adresa lui Pinkerton

*) Adaptare după revistele „Historia“ și „L'Express“.

Cu lanțuri la picioare și cătușe la mîini, cei trei prizonieri sînt supravegheați de șase oameni înarmați cu puști și revolvere. Dar la 5 km de Seymour, două sute de oameni, cu fața acoperită de un fular roșu, apar din pădure, opresc vehiculul și dezarmează detectivii. Sînt locuitori ai Seymourului, adepți ai unei justiții expeditive : cîteva momente mai tîrziu, cei trei prizonieri se balansează la capătul unei corzi.

La 22 iulie, un agent al lui Pinkerton îi arestează, în Indiana, pe Simeon și William Reno. Cei doi sînt întemnițați la Lexington. Cînd știrea se răspîndește, șeriful, îngrozit, trebuie să ceară întăriri armate : orașul este în preajma unei adevărate revolte. Prima audiere începe într-o atmosferă încărcată. Cînd frații Reno anunță că se consideră nevinovați, mulțimea se dezlănțuie. Judecătorul nu are timp decît să-i evacueze pe prizonieri, înainte ca ei să fie linșați. La 4 august, sînt transferați, în secret, la New Albany.

În tot acest răstimp, Allan Pinkerton se afla în Canada, pe urmele celor patru fugari. Sfîrșește prin a-i descoperi în ascunzătoarea lor din Windsor, unde sînt arestați. Rogers afirmă că e vorba de o confuzie de persoană. Pinkerton nu posedă fotografii ale lui Rogers și, pe atunci, nu se utilizau amprentele digitale. Judecătorul, după îndelungi ezitări, îl eliberează pe Rogers, care — după cum prevăzuse Pinkerton — a traversat, în aceeași noapte, frontiera. Lui Pinkerton îi rămînea să întocmească formalitățile de extrădare. Acestea au durat săptămîni la rînd. Pinkerton revine în S.U.A., întreprinde demersurile necesare pe lîngă secretarul de stat american și reprezentantul Maiestății Sale britanice în Statele Unite, care transmit cererea guvernatorului Canadei.

În timp ce Frank Reno cheamă în ajutor o mulțime de martori — între care și pe mama sa — pentru a demonstra că, în seara atacului expresului de Marshfield, el stătea liniștit acasă, ministrul britanic revine. Londra informează că, în această afacere, Washingtonul n-a urmat nouă procedură diplomatică în vigoare. Regulile britanice în materie de extrădare se schimbaseră. Fără îndoială, Statele Unite nu fuseseră încă avizate despre decizia britanicilor.

În perioada în care între Washington și Downing Street se schimbă note, un grup de răufăcători americani, refugiați la Windsor, hotărăște să-l asasineze pe Pinkerton. Dick Barry, un celebru spărgător, este desemnat să-l ucidă. Îl urmează pe Pinkerton la Detroit. În momentul în care se angajează pe pasarela ferryboat-ului, Pinkerton aude în spatele lui zgomotul unui revolver care se încarcă. Se întoarce brusc, blochează pistolul și-l aruncă din mîinile lui Barry. După o scurtă luptă, îl neutralizează, îi pune cătușele și, sub amenințări, îl conduce pînă la postul de poliție. Cîteva zile mai tîrziu, o nouă tentativă de asasinat. Un oarecare Johnson trage asupra lui Pinkerton, dar ratează. Este urmărit, dezarmat și condus la postul de poliție. Două ore mai tîrziu, Pinkerton află cu indignare, chiar de la ajutorul de șerif, că prizonierul evadase „făcînd un tur al orașului în trăsură"...

Secretarul de stat, Seward — care rămăsese foarte apropiat lui Pinkerton după războiul civil —, este pus la curent cu cele două tentative de asasinat și trimite o canonieră la Windsor. Aceasta nu va fi retrasă decît după zece zile, după ce guvernul canadian protestase viguros la Washington. Așteptînd, guvernatorul Canadei refuză, în continuare, să acorde extrădarea, argumentînd că frații Reno vor fi linșați dacă revin în S.U.A. Apoi, avocații fraților Reno obiectaseră că atacul de tren nu constituie o crimă pasibilă de extrădare.

După lungi tergiversări, guvernatorul cedează. Prizonierii pot fi extrădați, la capătul a șapte zile regulamentare. După o săptămînă, cînd Pinkerton vine să ia prizonierii, află că Londra pune noi condiții. Trebuie să i se trimită o cerere de extrădare din partea Departamentului de Stat, semnată de președintele S.U.A. Furios și epuizat, Pinkerton nu poate face altceva decît să telegrafieze lui Seward.

Între timp, în Indiana, conducătorii comitetelor de vigilență anunță public că vor da foc închisorii în care frații Reno și complicii lor vor fi transferați și că-i vor spînzura cu mîinile lor, ceea ce pune Departamentul de Stat într-o poziție delicată pentru a cere extrădarea. Pentru ca cererea să fie semnată de președintele Johnson, e necesar ca guvernatorul Indianei să dea asigurarea formală că prizonierii vor fi înconjurați de „cea mai mare protecție".

Plicul este trimis prin curier special la Montgomery, unde Pinkerton se grăbește să intre în posesia lui. Cînd, în sfîrșit, guvernatorul Canadei îi dă în primire prizonierii, Pinkerton se pregătește să înfrunte alte încercări. La 7 octombrie, Frank Reno, Albert Perkins și Charlie Anderson, cu cătușe la mîini și fiare la picioare, sînt escortați pînă la remorcherul închiriat de detectiv și păzit de gardieni înarmați. La ieșirea din docuri, remorcherul se ciocnește de o navă, care-i smulge efectiv etrava, și începe să se încline. Pinkerton și oamenii săi îi tîrăsc pe bandiți și nu mai au timp decît să sară în apă, după care vaporul se scufundă. Cu greu sînt salvați prizonierii, care sînt pe cale a se scufunda din cauza fiarelor ce atîrnă greu și, apoi, sînt urcați la bordul navei celeilalte. Căpitanul va avea, totuși, amabilitatea de a-i conduce pînă la Detroit, unde Pinkerton a cerut încă o escortă.

Călătoresc cu vaporul pînă la Cleveland, apoi cu o căruță cu cai pînă la Louisville... Abia a doua zi, Pinkerton, obosit și bolnav, va vedea porțile închisorii din New Albany închizîndu-se în urma bandiților.

Aflînd vestea, populația este înspăimîntată.

Prietenii lui Reno au jurat să treacă Seymour-ul prin foc și sînge, dacă prizonierii vor fi spînzurați. În acest început de toamnă, ei seamănă teroarea în întreaga regiune.

Prima misiune a celor doi fii ai lui Allan Pinkerton : să-l urmărească, din Indiana în Canada, pe banditul Reno

În noaptea de 12 decembrie 1868, întregul oraș Seymour doarme. Străzile sînt pustii. Singurul semn de viață este o lumină slabă ce se zărește în închisoarea New Albany, unde Tom Matthews, adjunctul de șerif, picotește. Afară, lîngă o mică sobă încălzită, Whitten face de gardă. E miezul nopții. Un tren intră în gară, în liniște, cu toate luminile stinse ; din el coboară cîțiva bărbați cu fețele acoperite de fulare roșii și înarmați pînă în dinți. Șefii lor poartă numere scrise cu cretă pe haine. Coloana se îndreaptă spre oraș. Se aud cîteva ordine scurte, date cu voce joasă. Grupuri, grupuri, oamenii ocupă pozițiile la colțurile străzilor. Un mesager anunță că liniile telegrafice au fost tăiate, închisoarea fiind astfel izolată de restul țării.

Numărul 1 ridică brațul : „Porniți ! Salvarea poporului este legea supremă". Cîteva șiruri se îndreaptă spre închisoare. Cînd Whitten se vede înconjurat de oameni înarmați, încearcă să dea alarma, dar este amenințat. Șeriful Fullenlove, trezit de zgomot, se năpustește afară și se prăbușește ciuruit de gloanțe. Whitten este transportat în locuința șerifului și închis.

Sub amenințarea cu arma, oamenii comandoului îl obligă pe Tom Matthews să deschidă ușa de acces la celule. „Aduceți frînghia pentru Frank Reno" ordonă numărul 1. Frînghia trece din mînă în mînă sub lumina torțelor.

Se deschide ușa primei celule. Frank Reno este imobilizat imediat, după care este spînzurat de un stîlp de pe coridor. Rînd pe rînd, sînt deschise ușile celulelor și prizonierii sînt terorizați. Următorul executat este William. Este tîrît afară din celulă și Simeon, care se zbate, primește cîteva lovituri, leșină și apoi este spînzurat fără să-și revină. Charlie Anderson urlă și-i imploră să-l lase în viață. Cîteva minute mai tîrziu, trupul îi atîrnă la capătul unei corzi.

„Mai sînt ?", întreabă cineva. „Să-i spînzurăm pe toți ticăloșii ăștia !", propune altul. „Tăceți", răspunde nr. 1, „ne-am îndeplinit misiunea, să mergem."

Ajuns la gară, comandoul dă drumul unui funcționar de la închisoare, ce fusese luat ostatic, îi cere scuze pentru că s-a tras asupra șerifului și, apoi, dă semnalul de plecare. Trenul se scufundă în noapte, la fel de liniștit ca atunci cînd sosise.

În zori, locuitorii orașului sînt treziți de clopote care dau alarma. Știrea se răspîndește cu viteza fulgerului, iar guvernatorul Indianei îi cere imediat lui Pinkerton să-i găsească pe vinovați. „Vor fi identificați și pedepsiți", afirmă acesta. Frumoase cuvinte, ce vor rămîne însă literă moartă, căci ancheta nu se va termina vreodată. Prea mulți din cei ce ar fi putut vorbi erau fericiți de a fi scăpat de frații Reno. Comitetele de vigilență au lipit pe zidurile orașului afișe în care ordonau fidelilor lui Reno, sub amenințarea cu moartea, să dispară, iar cei care îi protejau au primit scrisori de amenințare.

În final, mii de cetățeni ușurați vor defila în închisoare prin fața coșciugelor de brad. Afacerea va avea totuși urmări diplomatice. După protestele indignate ale guvernatorului Canadei, Departamentul de Stat își va prezenta scuzele și va vota o lege prin care se asigură protecția criminalilor extrădați. În ce-l privește pe John Reno, care continua să fie închis la penitenciarul din Indiana, era cît pe-aci să-și piardă mințile, aflînd despre executarea fraților săi. „Regimul de muncă forțată la care eram supus — scrie el în «Memoriile» sale — m-a salvat, fără îndoială, de la nebunie".

Abia încheiat războiul contra bandei lui Reno, agenția Pinkerton intră din nou în acțiune, rezolvînd trei cazuri de atac înarmat. De fiecare dată, banditii sînt arestați, iar banii găsiți aproape în întregime : 80 000 dolari în Massachusetts, un milion de dolari la Philadelphia și 40 000 de dolari în New Hampshire.

(Va urma)

POSTA REDACȚIEI

Cheltuieli electorale

Al. Andronache, București. Înaintea Actului federal pentru campania electorală — Federal Election Campaign Act (F.E.C.A.) — din 1971, amendat în 1974 și în 1976, convențiile celor două principale partide din Statele Unite erau susținute financiar, în mare măsură, de oamenii de afaceri. În 1976, a fost fixată, pentru prima oară, suma maximă pe care fiecare partid o poate cheltui în campania electorală la 2,2 milioane dolari. Înainte de a se stabili restricțiile actuale s-a descoperit că, la ultima campanie electorală, în 1972, miliardarii individuali au oferit „cadouri" în valoare de 20 milioane dolari (12 familii — Dupont, Rockefeller, Ford, Mellon, Vanderbilt etc. — au oferit, numai ele, 3,6 milioane dolari). Potrivit Actului federal pentru campania electorală, toate cheltuielile federale ale anului au fost fixate la 120 milioane dolari : 60 milioane pentru cei 15 candidați din alegerile preliminare ; 4,4 milioane pentru cele două convenții ; 50—60 milioane pentru campania prezidențială propriu-zisă, din toamnă. Scopul reformei a fost de a obține, voluntar, taxe pentru finanțarea alegerilor și a limita, astfel, influența celor care ar fi putut interveni direct cu fonduri. Începînd din 1972, fiecare contribuabil putea depune 1 dolar din taxele sale pentru finanțarea alegerilor. Astfel, în 1972 s-au strîns 12,4 milioane dolari, în 1973 — 17,5 milioane dolari, în 1974 — 32 milioane dolari, în 1975 — circa 35 milioane dolari, sumă suficientă pentru campania din acest an. S-au stabilit limite și pentru contribuțiile firmelor sau donatorilor individuali către candidați. Astfel, un donator individual poate oferi doar o mie de dolari pentru o alegere (și pentru un singur candidat) și doar 25 000 dolari pe an pentru toți candidații. Nu trebuie făcută o legătură între cheltuielile candidaților și numărul de voturi obținute. În 1960 și 1964, spre exemplu, deși Kennedy și Johnson au cheltuit mai puțin decît Nixon și Goldwater, ei au obținut mai multe voturi.

Dan L. Costeanu, Galați. 1. Nici unul din marile șantiere navale japoneze nu și-a închis porțile. Recent, însă, un document oficial japonez a produs senzație printre toți specialiștii marinei comerciale, întrucît prevede, pentru 1980, o scădere cu 62 la sută (la tonaj) a producției șantierelor nipone. Același document afirmă, însă, că șantierele navale din Japonia vor continua să satisfacă mai mult de jumătate din comenzile mondiale, întrucît construcția de nave „seci" (cargouri, containere etc.) va înlocui masiv marile petroliere.

2. Considerînd insuficient volumul de schimburi comerciale franco-britanice, cu toate progresele înregistrate în ultimii ani, Camera de comerț franceză din Londra și British Chamber of Commerce din Paris au hotărît, în iulie, să-și coordoneze eforturile pentru a ridica cifra comerțului bilateral la 10—12 la sută din comerțul exterior al celor două țări.

3. Din cei mai puțin de o jumătate de milion de locuitori ai Gabonului, 120 000 trăiesc la Libreville. Gabonul are 267 000 kmp. Alte date despre această țară — în numărul de față al revistei.

4. Totalul resurselor excepționale primite de Guatemala după cutremurul din 4 februarie 1975, pentru reconstrucție, se ridică la 229,6 milioane dolari, potrivit declarațiilor făcute în mai a.c. de ministrul de finanțe, care este și coordonatorul comitetului național de reconstrucție.

Romulus Marinaș, Calafat. Schwendt, falsificatorul de bani al lui Hitler, a fost arestat la Londra și extrădat autorităților vest-germane care îl căutau pentru învinuire de crimă. Informația publicată în revistă era cea bună.

„La Moneda"

Ilie Crivăț, Botoșani. Palatul prezidențial „La Moneda", din Santiago de Chile, este nelocuit. În timpul evenimentelor de la 11 septembrie 1973, a fost distrus în mare parte ca urmare a bombardamentului aerian la care a fost supus de către aviația militară. Construcția palatului a început în 1786, după planurile și sub supravegherea arhitectului italian Joaquin Toesca y Rechi. „La Moneda" a fost gata în 1805, iar, în 1841, în timpul administrației președintelui Manuel Bulnes, a fost desemnat oficial ca sediu al președinției republicii. Guvernul se află, în prezent, instalat în clădirea construită pentru a găzdui lucrările celei de-a III-a sesiuni a U.N.C.T.A.D. (1972). S-a anunțat în presă că palatul va fi refăcut, pentru punerea sa în funcție în 1977.

Daniel Dumitrescu, Bacău. Potrivit cifrelor publicate în Cartea albă vest-germană asupra apărării, în 1975 membrii NATO au cheltuit următoarele sume pentru armată : S.U.A. — 92,7 miliarde dolari (432 dolari pe locuitor) ; R.F.G. — 16,2 miliarde dolari (264 dolari pe locuitor) ; Franța — 13 miliarde dolari (244 dolari pe locuitor) ; Marea Britanie — 11,3 miliarde dolari (200 dolari pe locuitor) ; Italia — 4,7 miliarde dolari (84 dolari pe locuitor) ; Olanda — 3 miliarde dolari (216 dolari pe locuitor) ; Canada — 2,9 miliarde dolari (128 dolari pe locuitor) ; Turcia — 1,4 miliarde dolari (35 dolari pe locuitor) ; Norvegia — 0,9 miliarde dolari (219 dolari pe locuitor) ; Portugalia — 0,9 miliarde dolari (103 dolari pe locuitor) ; Grecia — 0,9 miliarde dolari (96 dolari pe locuitor) ; Danemarca — 0,8 miliarde dolari (161 dolari pe locuitor) ; Luxemburg — 0,02 miliarde dolari (63 dolari pe locuitor).

Aurel Cristache, București. Christopher Ewart-Biggs a fost al optulea ambasador asasinat din 1968 pînă în prezent. Ceilalți șapte diplomați uciși au fost : ambasadorul S.U.A. în Guatemala, John Gordon (28 august 1968) ; Karl Von Spretti, ambasadorul R.F.G. în Guatemala (31 martie 1970) ; Cleo Noel, ambasador american în Sudan (2 martie 1973) ; Danies Tunaligil, ambasadorul Turciei la Viena (22 octombrie 1975) ; Ismail Erez, ambasador al Turciei la Paris (28 octombrie 1975) ; Joaquim Zentano Anaya, ambasadorul Boliviei în Franța (11 mai 1976) ; Francis Meloy, ambasador al S.U.A. la Beirut (16 iunie 1976).

E. Georgescu, Brăila. 1. Iată datele solicitate în legătură cu navele lansate către alte planete ale sistemului nostru solar. La 12 iunie 1967, U.R.S.S. lansează „Venus IV" care ajunge pe planeta Venus, la 18 octombrie același an. La 27 iulie 1962, S.U.A. lansează „Mariner II" care, însă, a survolat numai Venus, la 14 decembrie, la o distanță de 34 000 km. Distanța cea mai mică dintre Pămînt și Venus este de 40 225 000 km. Către Marte este lansat, la 28 noiembrie 1964, „Mariner IV", care, la 14 iulie 1965, survolează planeta la 10 000 km depărtare. La 28 mai 1971, U.R.S.S. lansează nava „Mars III" care ajunge, la 2 decembrie 1971, pe planetă și emite 20 de secunde. La 30 mai 1971, pleacă „Mariner IX" care gravitează, la 11 noiembrie, în jurul planetei, transmițînd 7 232 clișee. (Despre „Viking" I și II, am scris în nr. 30, 32, 33). Depărtarea cea mai redusă dintre Marte și Pămînt — 56 315 000 km. Către Mercur este lansat, la 3 noiembrie 1973, „Mariner X", care survolează și planeta Venus. Mercur se află la 80 450 000 km depărtare de Pămînt. În sfîrșit, către Jupiter (592 112 000 km depărtare de Pămînt) este lansată, la 3 martie 1972, sonda spațială „Pioneer X" care survolează planeta, la 3 decembrie 1973, la o depărtare de 131 400 km.

2. În vizita oficială de patru zile pe care a întreprins-o în Japonia, la sfîrșitul lunii trecute și începutul lui august, premierul francez Jacques Chirac a fost însoțit de ministrul de externe, Jean Sauvagnargues, și de ministrul comerțului exterior, Raymond Barre. În **fotografia** alăturată : împăratul Hirohito și împărăteasa Nagako în timpul primirii premierului francez și a soției acestuia.

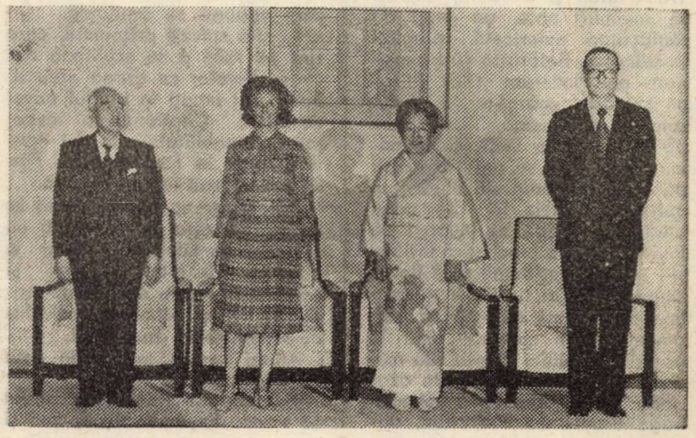

Operațiunile B. O. S. S.

Nicolae Cărăușu, Slatina. B.O.S.S. — Bureau of State Security — este rețeaua de spionaj și contraspionaj a Republicii Sud-Africane, organizată, în această formă, din 1969. După cum relatează revista **„Afrique-Asie"**, în fruntea B.O.S.S. se află generalul Hendrik Van den Bergh, prieten din copilărie al premierului regimului rasist Vorster. În 1966, Vorster a devenit prim-ministru. Van den Bergh a primit funcția de consilier special pentru securitate. Bugetul B.O.S.S. depășește, în acest an, 100 milioane de dolari, dar „nevoi suplimentare" pot fi acoperite fără aprobări parlamentare, prin transfer din fondurile poliției sau armatei. B.O.S.S. acționează nu numai în interiorul Africii de Sud. „Antenele" sale au putut fi descoperite și la Londra sau Washington, pretutindeni unde adversarii apartheid-ului se manifestă. „Afrique-Asie" consideră că rețeaua B.O.S.S. este printre cele mai perfecționate din lume. La Londra, B.O.S.S. poartă responsabilitatea unor spargeri efectuate la sediile Mișcării antiapartheid, ale sprijinitorilor Congresului Național African și S.W.A.P.O., de unde au fost sustrase dosare și diverse documente. Campania de defăimare a fostului lider liberal britanic, Jeremy Thorpe, cunoscut prin pozițiile sale potrivnice Pretoriei, are aceeași origine. De altfel, cel ce a dus campania contra lui Thorpe este redactor al unui ziar sud-african de senzație și s-a refugiat în țara apartheid-ului. Acțiunile B.O.S.S. sînt și de altă natură : răpiri de militanți (o astfel de operațiune s-a realizat în Swaziland, victimele fiind, apoi, judecate în Republica Sud-Africană) sau acțiuni de comando în statele învecinate. Un lider al studenților sud-africani, refugiat în Botswana, a fost asasinat de agenții B.O.S.S. într-o manieră care trebuia să elimine urmele : o bombă disimulată într-un colet trimis de la Geneva. Uneori, slujbașii B.O.S.S. se deghizează în adversari ai apartheid-ului, pentru a încerca să depisteze pe cei ce se opun regimului rasist, sau comit atrocități pentru a discredita pe adevărații patrioți.

Ionel Iancu, Arad. Adolfo Suárez, primul ministru al Spaniei, s-a născut în 1932, la Cebreros Avila (în Castilla, la Vieja) ; este căsătorit și are cinci copii. E doctor în drept.

Constantin Gheorghieș, Craiova. 1. John Stonehouse, al cărui proces a durat cîteva luni, a fost condamnat, la începutul lunii august, la șapte ani închisoare pentru deturnare de fonduri și falsă identitate. (Secretara sa, implicată de asemenea în proces, fusese eliberată cu o săptămînă mai înainte. Stonehouse, deputat din 1957, dispăruse în noiembrie 1974 cu o parte din fondurile unor întreprinderi comerciale. A fost descoperit cîteva luni mai tîrziu în Australia sub o falsă identitate). Ministrul industriei, Eric Varley, a declarat, îndată după sentință, că John Stonehouse, care deține un mandat în parlamentul britanic, trebuie să demisioneze și să dea alegătorilor din Walsall (North) posibilitatea de a alege un alt deputat. Amintim că, în luna aprilie a.c., J. Stonehouse a părăsit partidul laburist și a aderat la Partidul național englez, o grupare măruntă. Președintele acestui partid, Frank Hansford-Miller, a declarat că i-a cerut deputatului să rămînă membru al Parlamentului cît timp va fi posibil, întrucît e singurul reprezentant al P.N.E. în Camera Comunelor. Dacă Stonehouse nu demisionează de bună voie, regina va trebui să-l șteargă dintre membrii Camerei Comunelor.

2. Noul cabinet sirian, format la 8 august de generalul maior Abdul Rahman Khleifawi, cuprinde 36 de membri. Pentru prima oară, din guvernul acestei țări face parte și o femeie — ministrul culturii, Najah Attar. Noul premier este al patrulea din ultimii șase ani.

3. Potrivit declarațiilor medicilor, fostul premier portughez, José Pinheiro de Azevedo, și-a „revenit complet" din atacul de cord din luna iulie. Azevedo, în vîrstă de 59 de ani, a părăsit, de altfel, la 8 august spitalul în care se afla sub îngrijire.

Vasile N. Dobrău, Petroșani. 1. Pînă în 1973, R. P. Congo nu producea decît 100 000 tone petrol anual. Descoperirea, în acel an, a unui nou zăcămînt (la Loango) a determinat o vertiginoasă sporire a producției : două milioane tone în 1973, 2,4 milioane tone în 1974. Deși, în acest an, producția va scădea la 1,7 milioane tone, potrivit unor recente estimații, petrolul constituie, totuși, două treimi din bugetul național. Alte date despre R.P. Congo — în acest număr.

2. India se află pe locul șase în lume în ceea ce privește producția de cărbune. În cursul ultimului an fiscal (aprilie 1975 — martie 1976), producția a atins 100 milioane tone. Rezervele de cărbune din India, exploatate mai ales după 1974, sînt considerate a ocupa locul patru în lume, cu un total estimat la 80—120 miliarde tone (din care 22 miliarde tone rezerve dovedite). Obiectivul pentru sfîrșitul celui de-al V-lea plan, în 1978/1979, este de a se obține o producție de 135 milioane tone.

3. Responsabilul misiunii „Viking" este Jim Martin (în **fotografie,** alături de o machetă a navei).

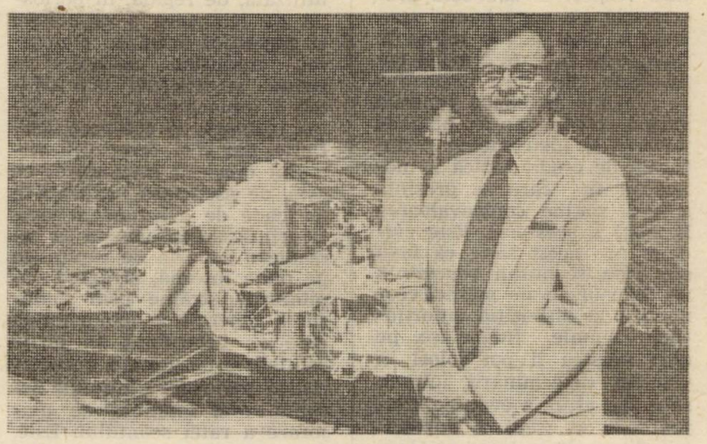

Noua reformă a lui Nader

Ilie Voica, București. Noua reformă a întreprinderii preconizată de cunoscutul Ralph Nader — „un proiect la fel de important ca New Deal-ul la vremea sa", scria „Business Week" — propune crearea unui „consiliu al ordinii" din 700 cele mai mari întreprinderi nord-americane, consiliu care va trebui să vegheze, în numele unei carte federale, la buna conduită a tuturor întreprinderilor. Astfel, un cadru superior dovedit a fi acceptat practici neoneste sau a fi exersat o greșită gestiune nu va putea ocupa, timp de cinci ani, un post similar în „clubul celor 700". Cadrele superioare nu vor putea deține nici un titlu într-o firmă concurentă sau parteneră și nici să accepte o sarcină guvernamentală în timpul activității lor profesionale. Întreprinderea va fi obligată să dea publicității un număr mare de documente: statistici asupra forței de muncă, numele principalilor o sută acționari, valoarea contractelor încheiate cu guvernul, informații asupra eventualei poluări și a măsurilor de a o evita. Altă stipulație a reformei lui Nader : o întărire drastică a legislației antitrust, mergînd pînă la obligația de a scinda marile unități existente. Propunerea lui Nader e departe de a întîlni unanimitatea, dar se apreciază că va fi aprins dezbătută în diferite foruri, inclusiv în Congres, în următorii doi ani.

Ion Popa, com. Gurahonț, jud. Arad. Ultima cifră oficială a populației Portugaliei datează din 1973 — 8 560 000 locuitori. După aprilie 1974, s-au întors mulți portughezi care emigraseră fie din motive politice, fie economice. Acestora, în toamna trecută, li s-au adăugat peste 300 000 de „retornados", cetățeni care au părăsit Angola înainte de 11 noiembrie (data independenței), optînd pentru stabilirea în Portugalia. E greu de spus, prin urmare, care este cifra exactă a numărului locuitorilor acestei țări.

Marin Onișor, București. Flota a 3-a americană din Pacific are baza la Pearl Harbour. Recent, la comanda sa a fost numit Samuel I. Gravely (în **fotografie).** El a fost, cu acest prilej, promovat viceamiral, devenind primul cetățean de culoare ce deține, în marina S.U.A., un asemenea grad.

POSTA REDACTIEI

Taxa scontului

Vlaicu Florian, Oradea. Taxa (sau rata) scontului constituie dobînda pe care banca centrală a unei țări o impune asupra unui împrumut acordat unei bănci comerciale din țara respectivă sau cota procentuală pe care banca centrală a unei țări o reține în momentul în care băncile comerciale din țara respectivă se prezintă la banca centrală spre a sconta diferite hîrtii de valoare și instrumente scripturale de credit (adică în momentul în care se prezintă spre a obține contravaloarea în bani a acestora). Este evident, în acest sens, că taxa sau rata scontului reprezintă un instrument de politică economică la dispoziția autorităților statale financiare, pe care acestea îl pot folosi în vederea determinării, într-un sens sau altul, a evoluției conjuncturii și (sau) a mișcărilor de capitaluri cu străinătatea. Prin manevrarea ratei scontului se poate acționa asupra creditului, scumpindu-l sau ieftinindu-l în funcție de obiectivele urmărite. Majorarea sau reducerea taxei scontului de către banca centrală obligă, într-un fel sau altul, pe o cale sau alta, într-o măsură sau alta, băncile comerciale să-și modifice, la rîndu-le, nivelul dobînzilor pe care le practică — astfel măsurile angajate, într-un sens sau altul, de către autoritatea statală, prin intermediul băncii centrale, propagîndu-se în întregul sistem bancar și de credit. Capacitatea de înrîurire a autorității guvernamentale asupra evoluției economiei pe calea schimbării ratei scontului diferă de la țară la țară, fiind în funcție, în principal, de structura și particularitățile sistemului bancar și de credit. Dacă, prin reglementări legislative sau economice (de pildă, obligația băncilor comerciale de a apela pe larg la forul bancar central pentru procurarea de fonduri sau impunerea unui sistem de rezerve minime obligatorii deținute de ele la acesta etc.), băncile comerciale depind într-o importantă măsură de banca centrală — așa cum este cazul unor țări ca Franța ori Italia —, atunci capacitatea de înrîurire a autorității statale asupra conjuncturii, prin intermediul ratei scontului, este ridicată. În lipsa unor asemenea reglementări — așa cum este cazul unor țări ca S.U.A. ori Elveția — capacitatea de înrîurire este relativ scăzută.

Scăderea ratei scontului este practicată, în special, în perioadele de stagnare sau recesiune economică, în vederea stimulării investițiilor de capital; ea este folosită, de asemenea, pentru descurajarea afluxului excesiv de capitaluri străine, care creează tensiuni pe piața internă. Dimpotrivă, majorarea ratei scontului este utilizată, de regulă, în perioada de relansare a economiei și puternică inflație, scumpirea creditului acționînd în sensul restrîngerii investițiilor, a importurilor și, în ultimă instanță, al combaterii inflației, dar și al încetinirii ritmului creșterii economice; ea este, de asemenea, utilizată în perioade de evaziune a capitalurilor sau urmărește să remedieze penuria de capital de pe piața internă, atrăgînd capitalurile străine prin majorarea generală a dobînzilor pe care o determină. În țările capitaliste dezvoltate, caracteristică perioadei ultimului deceniu este tendința de majorare a ratei scontului. Este, fără îndoială, o replică la puternica intensificare a tendințelor inflaționiste, manifestată pe plan interoccidental în această perioadă, o măsură destinată să combată creșterea prețurilor pe piața internă, scumpirea creditului fiind, în general, considerată ca o posibilitate de „încadrare" a acestuia, de restrîngere a masei monetare și, deci, de jugulare a inflației. Aceasta a contribuit, însă, la instaurarea recesiunii. Scumpirea creditului a descurajat investițiile, afectînd creșterea activității economice. În acest sens, majorarea sensibilă, în ultimul timp, a ratei scontului în aproape toate țările occidentale poate fi apreciată ca un factor al instalării, în țările respective, a „stagflației" (reducerea creșterii economice într-un climat de inflație persistentă).

Tulburări în climă

Rodica Stoica, Buzău. Iată cîteva din caracteristicile vremii — pînă acum — în cîteva regiuni ale globului, care au făcut să se susțină, cel puțin în acest an, că timpul nu poate fi prevăzut. Europa occidentală a cunoscut, cum s-a mai anunțat, una dintre cele mai secetoase veri din ultimul veac. Luni întregi, în Anglia, nordul Franței, Belgia, nordul Italiei și R.F. Germania, n-a plouat. Recolta de cereale în Marea Britanie va scădea de la cifra de 17,5 milioane tone, cît se prevăzuse, la 13,8 milioane tone. Fermierii din R.F.G. se pare că au pierdut, potrivit estimațiilor existente pînă în prezent, în jur de două miliarde dolari. În Franța, datorită nivelului scăzut al rîurilor (numai o treime din cel normal) și scăderii puterii hidroelectrice, au fost necesare, pînă acum, două milioane de tone suplimentare de petrol pentru necesitățile de energie. Secete au fost semnalate în Africa — în Tanzania, Kenya, în nordul Nigeriei și nordul Ghanei. În schimb, ploi torențiale au căzut în Mali, Senegal, Mauritania și Volta Superioară, urmate fiind de apariția unor valuri de lăcuste, omizi și șobolani. În regiunile din sudul Australiei, anul acesta au căzut doar 10 la sută din cantitățile normale de ploaie. Fermierii cer compensații pentru cele aproximativ 10 000 de vite și două milioane de oi pe care trebuie să le omoare pentru ca pămîntul să nu devină pe deplin sterp. În America de Nord s-au semnalat, de asemenea, atît secetă, cît și ploi torențiale. În S.U.A., în statul Wisconsin, seceta a produs pagube de 400 milioane dolari, iar în California și Colorado pădurile și rezervațiile se află în pericol de incendiu. În schimb, în Mexic s-au produs inundații cu mari pagube materiale.

Ionel Balaci, Petroșani. Vă sugerăm consultarea volumului „Nürnberg", publicat în 1974, de Sergiu Verona, volum în care veți găsi toate informațiile solicitate.

Elvira Moza, Baia Mare. Jacqueline Onassis a participat, împreună cu nepotul ei, Tony Radziwill, la Convenția partidului democrat desfășurată la începutul lunii iulie la New York. Evident, ca invitată. Jacqueline Onassis nu desfășoară nici un fel de activitate politică și trăiește în Statele Unite.

Ion Zamfirescu, Carvăn, com. Lipnița, jud. Constanța. Fostul președinte R. Nixon nu desfășoară nici o activitate politică. În prezent, lucrează la volumele de memorii anunțate cu luni în urmă. În legătură cu generalul Spinola vă sugerăm consultarea acestui număr.

Traian Meseșan, Chinteni, jud. Cluj. Nu au fost încă alese simbolul și mascota viitoarelor Jocuri olimpice de la Moscova.

E. Drăgușanu, Piatra Neamț. Adresați-vă forului care a organizat concursul respectiv.

„Drumul Ulenspiegel" a fost deschis în anul 1974 și nu în 1976 cum a apărut în nr. 30 (p. 16) dintr-o eroare de tipar.

Stanca Tudor, Ploiești. Tina Anselmi este titulară a Ministerului Muncii, fiind prima femeie ce ocupă o asemenea funcție într-un cabinet italian. **În fotografie,** alături de ea, președintele Giovanni Leone (mijloc) și primul ministru, Giulio Andreotti (stînga).

LUMEA

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

ÎNTREPRINDEREA „ELECTROAPARATAJ“

București — B-dul Morelui Stadion nr. 3, Sector III — tel. 35 43 73 ; 35 04 00/162 ; telex 11692

produce și livrează :

Întrerupătoare automate selective, tip OROMAX: 1 000; 1 600; 2 000; 4 000 A pentru protecția generatoarelor, motoarelor mari, transformatoarelor și liniilor.

- **performante electrice și mecanice ridicate**
- **capacități de rupere de 50... 55 A la 500 V**
- **execuții variate: fixe sau debroșabile, cu comandă locală sau de la distanță**
- **numeroase posibilități de semnalizare și blocare.**

Întrerupătoare automate în carcasă izolantă, tip USOL: 100; 250; 500 și 800 A.

- **performante ridicate în gabarit redus**
- **capacități de rupere 8... 25 A la 500 V**
- **execuții variate: fixe sau debroșabile, cu comandă locală sau de la distanță, cu borne pentru legături față sau spate, cu declanșatoare de tensiune nulă sau de deschidere**
- **numeroase posibilități de semnalizare și blocare.**

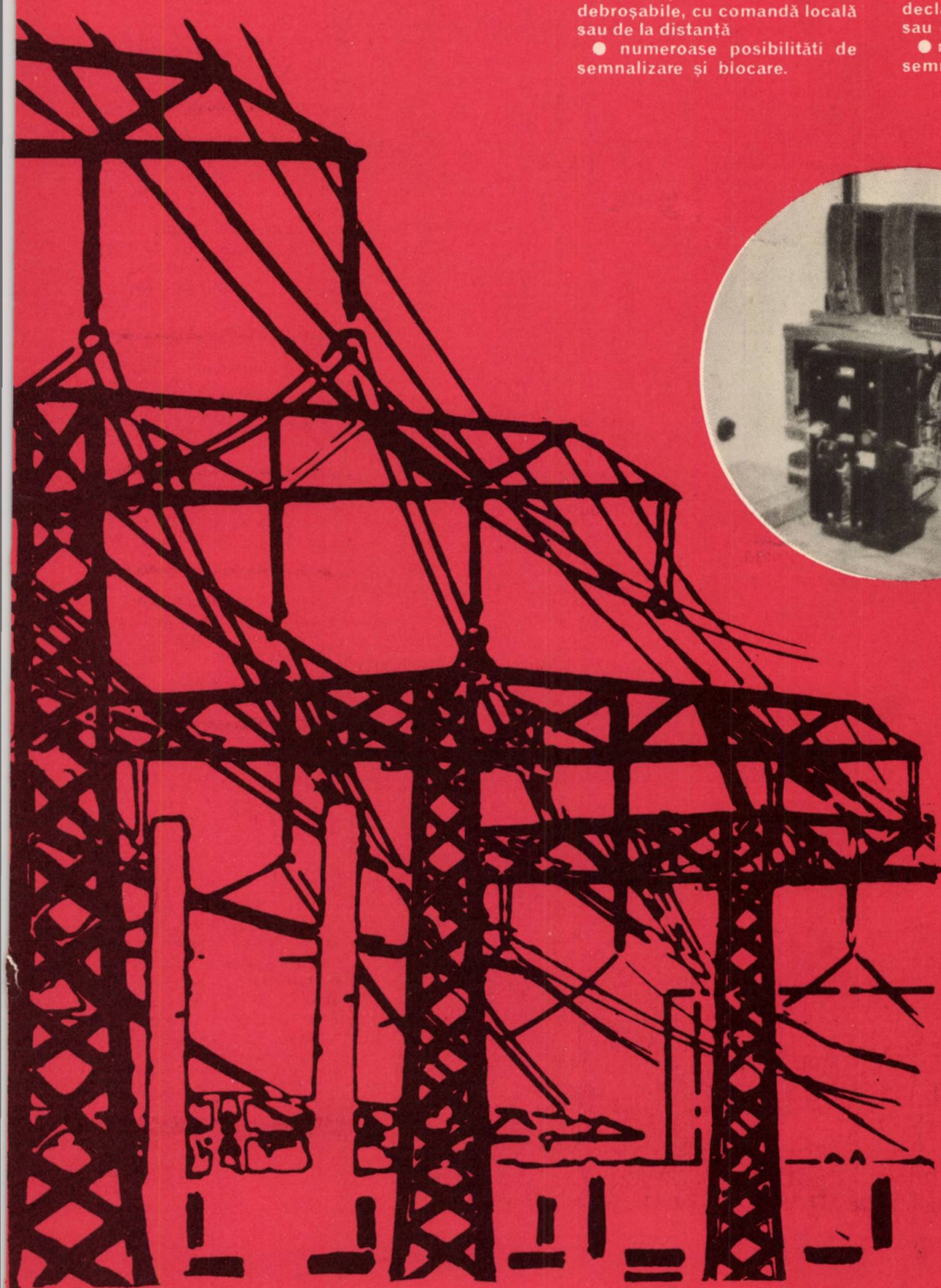

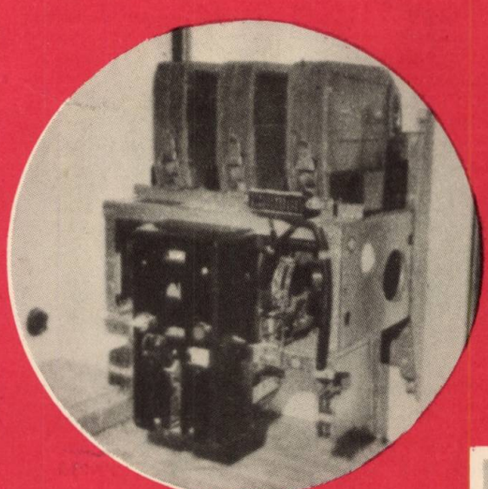

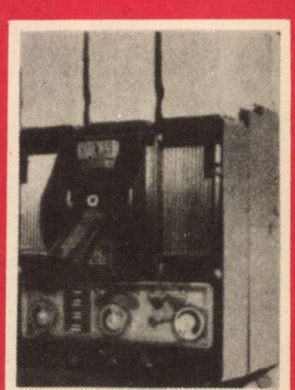

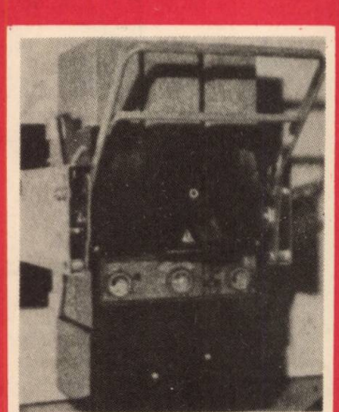

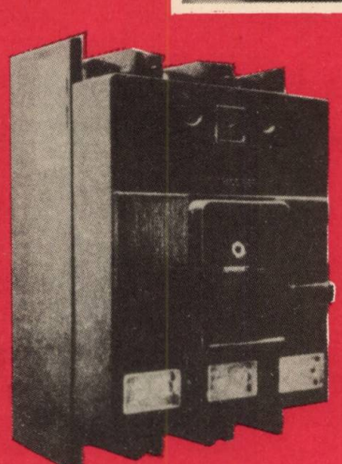

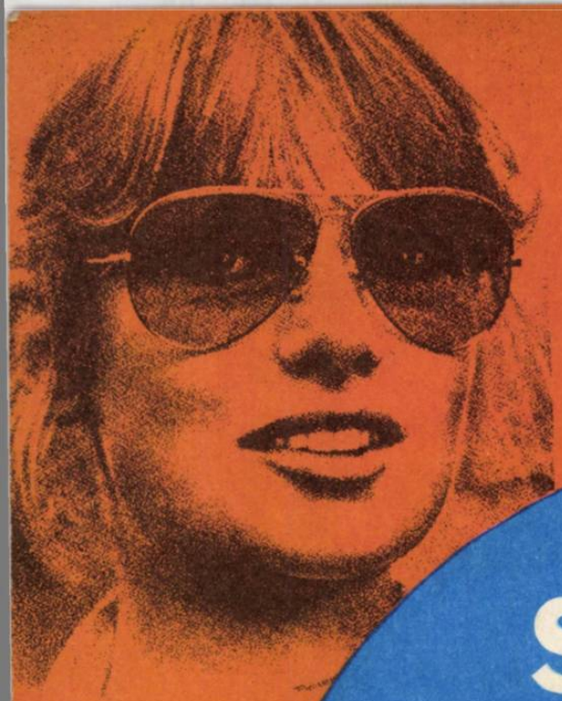

OFICIUL JUDEȚEAN DE TURISM

SUCEAVA

invită pe iubitorii de drumeție de pretutindeni să petreacă vacanța, concediul, excursia preferată în ȚARA DE SUS, ținut de legendă, scăldat într-o lumină difuză ce filtrează ușor culorile și le amestecă cu cerul albastru ce se înfățișează turistului aidoma unui album de artă pe care s-a scris: VORONEȚ, HUMOR, ARBORE, SUCEVIȚA, MOLDOVIȚA, PUTNA, DRAGOMIRNA, SLATINA, PROBOTA...

Mînăstirile din Bucovina cu picturi murale exterioare sînt opere de artă admirate în întreaga lume, ele fiind notate în cataloagele UNESCO ca monumente de categoria zero, cotă valorică supremă, motiv pentru care Federația Internațională a Ziariștilor și Scriitorilor de Turism (FIJET) le-a decernat în această primăvară prestigioasa încununare internațională „POMME D'OR" (MARUL DE AUR).

Hotelul alpin RARĂU

Pe traseele turistice din zonă, modernele hoteluri din Suceava, Putna, C. Lung, Fălticeni, hotelul alpin Rarău, motelurile, cabanele, campingurile de la Putna, Runc (V. Dornei), Zugreni, Mestecaniș, prin cele 2 000 locuri asigură turiștilor o odihnă reconfortantă, precum și un bogat sortiment de preparate culinare cu specific local.

Pentru informații suplimentare (excursii interne și externe, cazare, masă, agrement, rețineri de locuri pentru tratament sau odihnă) vă puteți adresa O.J.T. Suceava, str. N. Bălcescu 2, tel. 14586; telex 23210

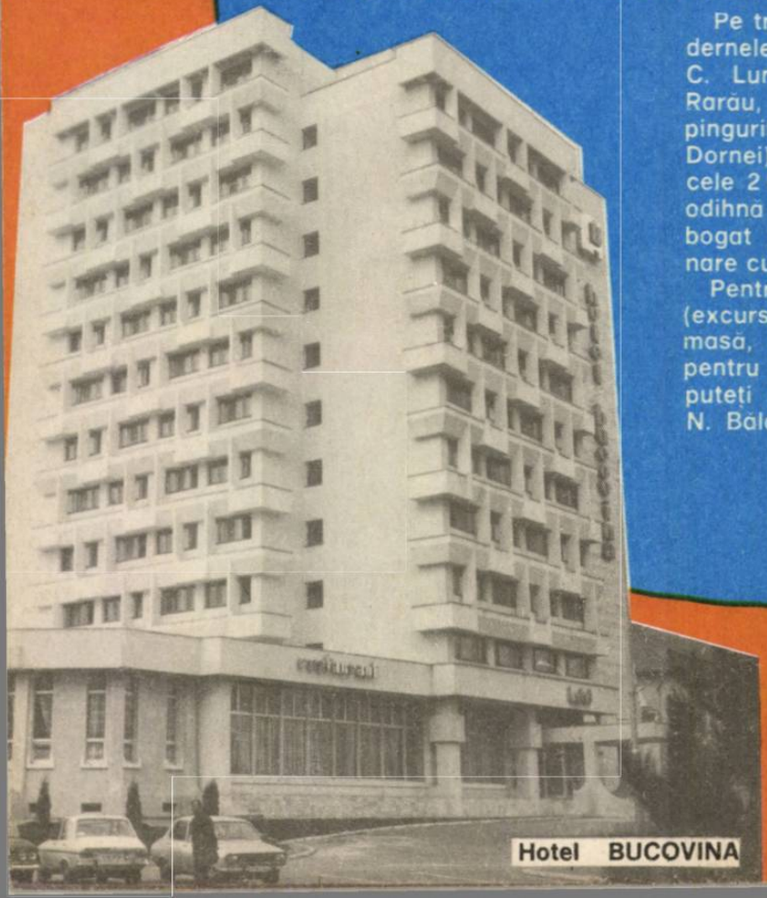

Hotel BUCOVINA

Lei 2

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 36 — 2 septembrie 1976

anchetă internaţională

ROMÂNIA ÎN CONŞTIINŢA LUMII

DIN ACTUALITATEA INTERNAŢIONALĂ

PARIS. Implicaţiile schimbării de guvern

BONN. Campania pentru alegerile parlamentare

BEIRUT. Se va depăşi impasul?

BELFAST. Alternativa la violenţă

JOHANNESBURG. Populaţia de culoare îşi afirmă drepturile

VIETNAM

Pe coordonatele dezvoltării

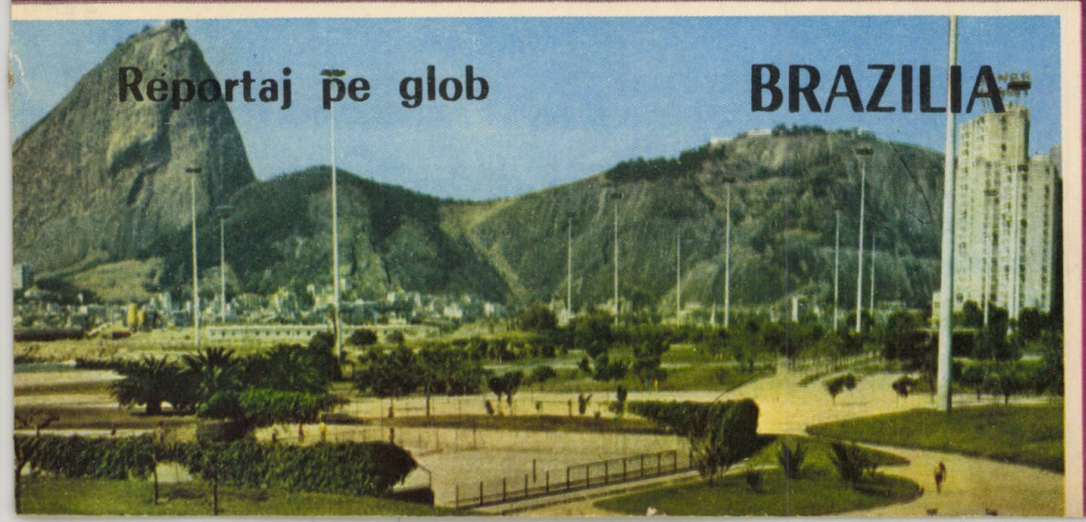

Competiţia occidentală aur-monede

Ahmed Abdel Halim, membru al Biroului Politic al Uniunii Socialiste Sudaneze, asistent pentru Relațiile Externe și Informații al secretarului general al U.S.S., și Amin Abu Sinaina, membru al C.C. al U.S.S., ministru de stat pentru industrie

Primiri la tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

Youssouf Traore, membru al Comitetului Militar de Eliberare Națională din Mali, comisar pentru arbitrajul de stat

R.E.A. Kotei, general de brigadă, membru al Comitetului Militar Suprem din Ghana, ministrul informațiilor

LUMEA

Săptămînal de politică externă

36 (671)

2 septembrie 1976

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII
Interviuri cu : Ahmed Abdel Halim, Youssouf Traore, R.E.A. Kotei 2

ARTICOLE, CORESPONDENȚE
Paris. Un nou guvern, aceleași probleme. Paul Diaconescu 4
O.N.U. — Atena — Ankara. Soluția negociată a litigiului din Marea Egee. Ion Madoșa 5
Johannesburg. Schimbările nu pot fi evitate. Dumitru Constantin 6
Belfast — Dublin. Acțiuni împotriva violenței. Stelian Țurlea 7
Beirut. Lupte grele și încercări de negociere. Crăciun Ionescu 8
Bonn. Campania pentru alegerile parlamentare. Corneliu Vlad 9
Cairo. Înaintea referendumului prezidențial. Nicolae N. Lupu 10
Buenos Aires. Confruntări politico-economice. Anca Voican 11
Competiția occidentală aur-monede. Ilie Șerbănescu 18

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI
R.S. Vietnam. Pe calea întăririi unității, în pragul unor orizonturi noi. Petru Petra 12
R.S.F. Iugoslavia. Proiecte importante ale economiei din Serbia. Simion Morcovescu 13

SINTEZE
Aplicarea normelor legalității internaționale – exigență a unei noi ordini economice și politice mondiale. Nicolae Chilie 14

REPORTAJ PE GLOB
Brazilia – o imensă deschidere spre viitor. Victor Stamate 16
San Marino. Rodica Dumitrescu 17

DOCUMENTAR
Apa — această bogăție de neprețuit. Stelian Țurlea 19

1000 + 1 22—23

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 24—27

PROFIL
Raymond Barre, primul ministru al Franței 27

SERIAL
Primii „incoruptibili" (VI) 28

POȘTA REDACȚIEI 30—32

În acest număr:

Aplicarea normelor legalității internaționale — exigență a unei noi ordini economice și politice mondiale

PARIS

Un nou guvern, aceleași probleme

O.N.U. — ATENA — ANKARA

Soluția negociată a litigiului din Marea Egee

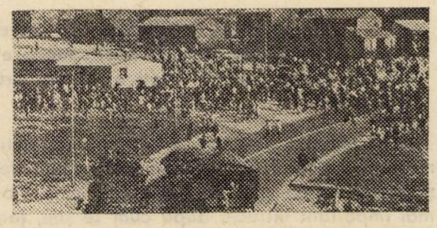

JOHANNESBURG

Schimbările nu pot fi evitate

BELFAST — DUBLIN

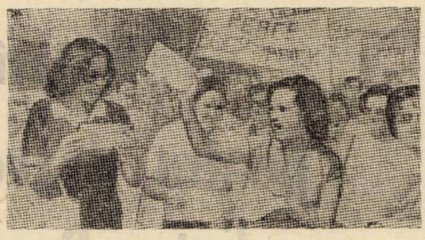

Demonstrații împotriva violenței

BEIRUT

Lupte grele și încercări de negociere

APA — această bogăție de neprețuit

Competiția occidentală aur-monede

SERIAL

Primii „incoruptibili" împotriva mafiei

„Președintele Nicolae Ceaușescu este un adevărat revoluționar și un mare conducător"

Ahmed Abdel Halim

membru al Biroului Politic al Uniunii Socialiste Sudaneze, asistent pentru Relațiile Externe și Informații al secretarului general al U.S.S.

Aflat în România, împreună cu Amin Abu Sinaina, membru al C.C. al U.S.S., ministru de stat pentru industrie, Ahmed Abdel Halim a avut convorbiri la C.C. al P.C.R., la ministere și instituții și a vizitat o serie de regiuni ale țării. Dar momentul central al acestei vizite l-a constituit primirea de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a delegației sudaneze.

— Președintele Nicolae Ceaușescu a primit delegația dv. Ce impresii aveți după această reîntîlnire cu șeful statului român?

— Într-adevăr, este pentru a treia oară cînd îl întîlnesc pe președintele Nicolae Ceaușescu. Prima oară a avut loc cu prilejul vizitei efectuate de domnia-sa în Sudan, a doua oară, acum doi ani, cînd am fost eu în România. M-am întîlnit cu un adevărat revoluționar și un mare conducător. În fiecare din aceste trei întîlniri am obținut noi argumente la convingerea mea că numele său este asociat nu numai cu ceea ce a făcut pentru partidul, poporul și țara sa, ci și cu aportul României în angajarea deplină a umanității pe calea păcii și prosperității.

Acum, cînd am avut iarăși onoarea să-l întîlnesc, mi-a comunicat hotărîrea de a întări și dezvolta relațiile prietenești româno-sudaneze. Toate acestea le voi transmite bucuros președintelui Gaafar Mohammed Nimeiri.

— V-am ruga să ne împărtășiți opiniile dv. față de stadiul și evoluția relațiilor româno-sudaneze.

— Noi, sudanezii, sîntem satisfăcuți de dezvoltarea și evoluția pe multiple planuri a relațiilor dintre România și Sudan. După cum se știe, pe plan politic am căzut de acord să întărim colaborarea cu forțele progresiste ale omenirii, să sprijinim mișcările de eliberare și să facem totul pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale bazată pe justiție și echitate. Întrucît România are un rol activ și o contribuție constructivă în acest sens, statele nealiniate i-au acordat statutul de invitat la mișcarea nealiniaților. Este, incontestabil, o recunoaștere a rolului revoluționar și progresist în lumea de azi al Republicii Socialiste România sub conducerea înțeleaptă a președintelui Nicolae Ceaușescu.

În domeniul economic, pe plan bilateral, există un acord și ambii președinți — Nicolae Ceaușescu și Gaafar Mohammed Nimeiri — și-au exprimat satisfacția față de modul în care evoluează cooperarea româno-sudaneză. De asemenea, sîntem mulțumiți de felul în care cooperăm în domeniile cultural, științific și tehnic. Unul dintre exemplele concrete îl constituie prezența în România a peste 600 de tineri sudanezi care își desăvîrșesc pregătirea superioară. Există și frecvente schimburi culturale.

Iată de ce considerăm că avem un prieten sincer în România, iar relațiile dintre cele două țări și popoare merg pe calea cea bună și vor cunoaște o dezvoltare continuă.

— Se vorbește la Khartum de „sarcinile principale ale revoluției sudaneze". Vă rugăm să le faceți o scurtă prezentare.

— În termeni generali, este vorba de patru mari obiective. Primul îl constituie realizarea și consolidarea unității naționale. Este cel mai important întrucît, după cum se știe, țara noastră a cunoscut un război intern care a durat aproape 17 ani; în al doilea rînd, datorită sectelor religioase și administrației tribale reacționare, masele erau divizate. De aceea am ajuns la concluzia că trebuie să găsim o soluție revoluționară acestor probleme, să punem capăt unui conflict îndelungat și să recunoaștem diferențele culturale și etnice dintre populația nordică și cea sudică. Am instituit autonomia regională, am dizolvat partidele reacționare și am înființat Uniunea Socialistă Sudaneză, partid care cuprinde muncitori, țărani, intelectuali, militari și reprezentanți ai sectorului particular.

Pe scurt, în concepția noastră, unitatea națională reprezintă principiul cardinal al revoluției sudaneze de care depinde înaintarea societății noastre pe calea progresului. Al doilea obiectiv este construcția națională și dezvoltarea multilaterală a țării. Pentru prima dată în istoria noastră, revoluția sudaneză a elaborat un plan științific de dezvoltare, care se va încheia în 1977. Iar la ora actuală, lucrăm cu toate forțele pentru a definitiva al doilea plan de dezvoltare pe următorii șase ani.

Al treilea obiectiv îl reprezintă realizarea unor radicale schimbări sociale pe baza democrației socialiste. Cel de-al patrulea obiectiv are la bază obligațiile noastre de țară arabă și africană, de membră a forțelor progresiste din lume. De aceea, dorim să ne asumăm toate responsabilitățile care decurg dintr-o atare obligație. Sîntem convinși că, pe plan extern, Sudanul va juca un rol mai mare, atît în revoluția arabă, cît și în lichidarea colonialismului, neocolonialismului și rasismului din Africa, în lupta pentru pace și prosperitate.

În acest context, subliniez că atare deziderate pot fi împlinite prin menținerea unor relații strînse cu state ca România prietenă, cu forțele socialismului și cu toate forțele libertății și progresului.

„Hotărîre comună pentru dezvoltarea relațiilor dintre România și Mali"

Youssouf Traore

membru al Comitetului Militar de Eliberare Națională din Mali, comisar pentru arbitrajul de stat

În aceste zile s-a aflat în vizită în țara noastră o delegație a Comitetului Militar de Eliberare Națională din Mali, condusă de Youssouf Traore, membru al Comitetului, comisar pentru arbitrajul de stat. Cu acest prilej, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe Youssouf Traore, șeful delegației maliene.

Înainte de încheierea vizitei în țara noastră, Youssof Traore a făcut o declarație revistei noastre.

Referindu-se la primirea sa de către tovarășul Nicolae Ceaușescu și la perspectivele relațiilor româno-maliene, interlocutorul a de-

clarat : „Delegația malianâ se află în România la amabila invitație a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. La încheierea șederii noastre aici am avut deosebita onoare de a fi primiți de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, domnul Nicolae Ceaușescu. I-am exprimat, cu acest prilej, profunda gratitudine pentru primirea noastră și i-am transmis salutări cordiale din partea șefului statului Mali, colonel Moussa Traore.

De asemenea, am efectuat o amplă trecere în revistă a relațiilor româno-maliene și am schimbat opinii despre problemele africane și internaționale. Vreau să subliniez că asupra tuturor acestor aspecte punctele noastre de vedere coincid intru totul. Am în vedere, în primul rînd, hotărîrea noastră comună de a dezvolta și mai mult în viitorul apropiat raporturile de cooperare și, în acest cadru, de a stabili măsuri concrete în vederea finalizării unor proiecte de cooperare.

Întîlnirea cu președintele Nicolae Ceaușescu ne-a permis să apreciem puternica sa personalitate, să remarcăm cu mare satisfacție cunoașterea perfectă a problemelor maliene și africane, în particular, și internaționale, în general. În acest cadru, am consemnat hotărîrea sa de a consolida și dinamiza raporturile de cooperare cu statele lumii a treia și, în context, cu Mali".

În continuare, abordînd cîteva obiective prioritare ale țării sale, oaspetele a subliniat că „în Mali principalul obiectiv constă în crearea unui partid politic. Deja deciziile au fost luate, pregătirile sînt în plină desfășurare, ceea ce ne determină să afirmăm că, în curînd, acest partid va ființa efectiv.

Pe plan economic și social, preocupările guvernului și poporului malian au în vedere realizarea obiectivelor planului cincinal 1974—1978. În acest plan consacrăm o mare parte din fonduri luptei pentru combaterea dezastruoasei secete recente, cît și a celor viitoare. Este o acțiune complexă ce necesită atît fonduri însemnate, cît și un uriaș volum de muncă. De aceea, am inclus-o printre obiectivele ce vor fi înfăptuite la nivel subregional, în cooperare cu statele membre ale Organizației pentru punerea în valoare a fluviului Senegal — Senegal, Mauritania —, dar și cu alte țări vecine — Volta Superioară, Niger.

Desigur, nu neglijăm nici învățămîntul, domeniu în care, imediat după proclamarea independenței, am declanșat o vastă acțiune de decolonizare a lui, de creare a unor structuri adaptate realităților naționale maliene, cît și obiectivelor noastre imediate și de perspectivă".

„Sîntem stimulați de progresul înregistrat de România în diverse domenii de activitate"

R.E.A. Kotei

general de brigadă,
membru al Comitetului Militar Suprem din Ghana, ministrul informațiilor

O delegație din Ghana, condusă de R. E. A. Kotei, a vizitat recent țara noastră. Cu acest prilej, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a primit pe R. E. A. Kotei, întrevedere în timpul căreia s-a făcut — între altele — o amplă trecere în revistă a stadiului raporturilor dintre cele două țări. Înainte de a părăsi România, R. E. A. Kotei a acceptat cu amabilitate să acorde un interviu revistei noastre, reamintindu-și cu plăcere că este a doua întîlnire cu „Lumea" și cititorii ei.

În recentul interviu acordat presei ghaneze, președintele Nicolae Ceaușescu vorbea de progresul substanțial al relațiilor dintre România și Ghana. Acum, la capătul vizitei dv. în România, cum apreciați evoluția relațiilor româno-ghaneze ?

„În anii '50 și la începutul deceniului următor, relațiile româno-ghaneze erau extrem de cordiale. Aceasta se întîmpla în perioada în care, în Ghana, era președinte Kwame Nkrumah. Vreau să mă folosesc de acest prilej pentru a exprima, din nou, recunoștința noastră pentru ceea ce românii au făcut pentru Nkrumah care, după cum se știe, și-a petrecut ultimele zile ale vieții, în România.

Stă în intenția guvernului țării mele, a Consiliului Militar Suprem să strîngă tot mai mult relațiile care există între cele două țări ale noastre, pentru ca ele să fie mereu mai cordiale. De altfel, șeful statului ghanez, Ignatius K. Acheampong, acționează personal în acest sens. Acestei dorințe i se subsumează și scopul vizitei mele aici, care a fost acela de a semna un acord de cooperare economică și tehnică între România și Ghana, stabilind astfel noi măsuri pentru a atinge obiectivul propus: relații cît mai fructuoase".

L-ați reîntîlnit pe președintele Nicolae Ceaușescu. Vă rugăm să vă referiți la atmosfera și conținutul întrevederii.

„Am avut marea onoare de a fi primit de președintele României, Excelența Sa, domnul Nicolae Ceaușescu. Am fost, și de data aceasta, extrem de impresionat de calitățile sale umane și de conducător. Cunoaște la perfecție problemele și le abordează frontal, nuanțat și constructiv. Mi-a produs o mare plăcere faptul că domnul președinte și-a reamintit, pînă în cele mai mici amănunte, convorbirea noastră de anul trecut, precum și fiecare detaliu conținut în corespondența dintre Excelența Sa și șeful statului ghanez.

Am ferma convingere că președintele României este un conducător de stat în adevăratul sens al cuvîntului: dinamic, înțelept, întreprinzător. Sub conducerea sa, România va reuși în tot ceea ce face".

Cum ați caracteriza poziția Ghanei față de necesitatea instaurării unei noi ordini economice internaționale?

„Ideile și idealurile Ghanei referitoare la modalitățile de instaurare a unei noi ordini economice internaționale, bazată pe echitate, sînt similare cu cele ale României. În consecință, politica promovată de țara mea, personal de șeful statului ghanez, Ignatius K. Acheampong, în legătură cu noua ordine internațională este foarte asemănătoare cu cea a României".

Ghana a adoptat un nou plan de dezvoltare. Care sînt direcțiile lui definitorii?

„Politica noastră economică poate fi definită prin formula «bizuie-te pe tine însuți». În sensul că trebuie să producem și să creăm folosind forțele proprii, în primul rînd pentru satisfacerea nevoilor proprii. Pentru aceasta avem nevoie de specialiști și stă în intenția noastră să-i formăm și să creăm structurile adecvate pentru ca ei să-și pună în valoare priceperea și cunoștințele.

După cum știți, obiectivele revoluției ghaneze au fost definite în Carta Redeșteptării Naționale. Principiile ei se bazează pe o dublare a efortului național vizînd atît crearea de bunuri materiale, cît și dezvoltarea unei autentice conștiințe naționale, strict necesare îndeplinirii integrale a obiectivelor revoluției ghaneze".

Cu ce sentimente părăsiți România?

„Am vizitat România de două ori. Prima dată în 1975, prilej cu care am asistat la sărbătorirea zilei dv. naționale. De aceea, cînd am primit invitația de a veni în România n-am ezitat să o accept și acum, în fruntea unei delegații, mă aflu iarăși în țara dv.

Am învățat foarte multe lucruri. Ambele vizite făcute în România au prilejuit momente de bucurie și satisfacție pentru membrii delegației ghaneze. Trebuie să vă spun cu această ocazie că noi, în Ghana, am urmărit întotdeauna cu mult interes dezvoltarea României și sîntem stimulați de progresul înregistrat de țara dv. în diverse domenii de activitate".

Interviuri realizate de Dumitru Constantin

Președintele d'Estaing (stînga) și noul premier, Barre. Sarcina prioritară a guvernului este combaterea inflației

PARIS

Un nou guvern, aceleași probleme

Corespondență de la Paul Diaconescu

25 august, ora 11,30 : guvernul Jacques Chirac demisionează. În aceeași seară, președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, învestește în funcția de prim-ministru pe Raymond Barre, fost ministru al comerțului exterior în cabinetul anterior, expert de renume mondial în domeniul economic și monetar, neangajat din punct de vedere politic.

27 august, ora 17,45 : șeful statului aprobă lista noului guvern, din care fac parte 18 miniștri și 18 secretari de stat. Raymond Barre cumulează și funcția de ministru al economiei și finanțelor. Cu excepția intrării în guvern a lui Olivier Guichard — ministru de stat, ministru al justiției — fost colaborator apropiat și ministru al generalului de Gaulle, unul din așa-numiții „baroni ai gaullismului", restul modificărilor sînt puțin importante. De altfel, 29 din cei 36 membri ai cabinetului provin din echipa precedentă.

Și, totuși, ziarul „Le Monde" aprecia că evenimentul trasează hotarul dintre a V-a și a VI-a republică. De ce ?

Pentru prima oară în ultimii 18 ani, șeful guvernului nu mai aparține formației gaulliste — Uniunea democraților pentru republică, principala grupare politică reprezentată în parlament. Pentru prima oară în cursul celei de a V-a republici, un prim-ministru își prezintă demisia. „Nu dispun de mijloacele pe care le consider necesare pentru a asigura în mod eficace funcțiile de prim-ministru și, în aceste condiții, am hotărît să le pun capăt" — anunța el, pe un ton sec. Întreaga declarație durează 44 secunde...

În aceeași seară, președintele republicii dezvăluie dezacordul său cu fostul prim ministru într-o problemă-cheie : alegerile legislative. Considerînd că timpul lucrează pentru uniunea stîngii, J. Chirac dorea ca ele să aibă loc în această toamnă, în vreme ce șeful statului a optat pentru termenul legal : primăvara lui 1978.

Alte aspecte, supărătoare pentru președinte : lipsa coeziunii guvernamentale, pe de o parte, și a majorității parlamentare, pe de altă parte. În sfîrșit, manevre de culise ale unor partide, menite să impună puterii executive opțiunile lor.

Iată de ce impresia care prevalează în rîndurile observatorilor este aceea că, prin remanierea guvernamentală, șeful statului a încercat să pună capăt unei crize politice, manifestată, în germene, odată cu alegerile prezidențiale din mai 1974, cînd, pentru prima oară din 1958, șeful statului nu mai aparținea U.D.R. Pe de altă parte, pentru prima dată candidatul uniunii stîngii obținea un vot aproape egal cu candidatul ales : peste 49 la sută din sufragiile exprimate. A doua fază a crizei a fost declanșată după alegerile cantonale din luna martie a.c., cînd, tot pentru prima oară, reprezentanții stîngii au obținut majoritatea voturilor. În ciuda declarațiilor oficiale „unitare", perspectiva unei victorii a stîngii în alegerile legislative din 1978 a provocat dezbateri acerbe între grupările majorității actuale, încheiate cu concluzii și strategii diferite. În sfîrșit, ultima fază, s-a exprimat public prin „mica revoltă" a parlamentarilor U.D.R. împotriva legii de „taxare a plus-valorilor", fapt ce a prelungit și dramatizat ultima sesiune a Adunării Naționale.

Așadar, schimbarea primului ministru a avut drept scop înlăturarea dezacordurilor din fruntea executivului și, după cum remarcă numeroși comentatori, o creștere netă a autorității prezidențiale. Remanierea ministerială a urmărit, la rîndul său, alcătuirea unei echipe care — a subliniat șeful statului — „trebuie să fie unită, sudată și solidară. Nici o slăbiciune nu va fi admisă".

Printre schimbările mai importante sînt de semnalat : înlocuirea lui Jean Sauvagnargues, la Ministerul de externe, cu Louis Marie de Guiringaud, fostul reprezentant permanent al Franței la O.N.U. ; trecerea fostului ministru al economiei, Jean-Pierre Fourcade, în funcția de ministru al echipamentului, trecerea d-nei Françoise Giroud în funcția de secretar de stat pentru cultură și problemele presei, din aceea a condiției femeii. Guvernul cuprinde patru miniștri aparținînd „majorității prezidențiale", patru republicani independenți, cinci membri ai U.D.R., trei radicali și un centrist ; secretari de stat : cinci membri ai „majorității prezidențiale", șase republicani independenți, patru membri ai U.D.R., doi centriști și un radical.

Dar, „cu 18 luni înaintea alegerilor legislative, o criză politică se suprapune crizei monetare și inflației" — constata revista „Le Point" în numărul său de luni. Într-adevăr, ultimele evenimente de la Paris trebuie raportate direct la situația economică și socială din Franța. Printr-o coincidență — voluntară, desigur — în aceeași după-amiază în care era publicată lista noului cabinet, Institutul național de statistică anunța că, în luna iulie, prețurile au crescut cu 1 la sută. De altfel, atît președintele Giscard d'Estaing, cît și noul premier Raymond Barre, titular și al Ministerului economiei și finanțelor, au afirmat că sarcina prioritară a guvernului este combaterea inflației. Deteriorarea francului, a cărui situație s-a agravat, în ultimele săptămîni, pe piețele de schimb, deficitul comercial de 14 miliarde de franci înregistrat în primele șapte luni ale acestui an, precum și o stagnare a producției industriale remarcate de cotidianul „Les echos", complică și mai mult bătălia pe frontul economic și financiar în care se va angaja noul guvern. Pe de altă parte, sosirea, ca în fiecare toamnă, a unui masiv contingent de brațe de muncă tinere, în situația în care șomajul continuă să afecteze circa 1 milion de persoane, adaugă o gravă dimensiune socială la aceste dificultăți.

Noul guvern nu a anunțat încă măsurile pe care intenționează să le aplice pe plan economic și social. Comentatorii observă însă că, date fiind gravitatea și complexitatea situației, „marja sa de manevră rămîne foarte îngustă". În ziare, ca și în analizele unor experți, revine cu insistență formula „politica de austeritate", care, dacă va fi pusă în practică, va stîrni o puternică reacție din partea sindicatelor și a opiniei publice.

Din declarațiile unor formațiuni politice, din comentariile presei se degajă scepticismul față de sensul și consecințele recentei remanieri guvernamentale. Din partea Partidului Comunist Francez, Charles Fiterman, secretar al Comitetului Central, a declarat : „Nu există nici o divergență între liderii republicani independenți, U.D.R. și centriști asupra politicii de urmat. Această remaniere limitată exprimă dificultățile crescînde ale regimului, constituie o simplă tentativă de a proceda la o nouă dispunere a forțelor reacționare cu obiectivul de a continua, agravînd-o, politica de austeritate și de abandonare națională".

Partidul Socialist consideră, în declarația sa, că demisia guvernului „consacră, în fapt, eșecul economic și politic al majorității. (...) Ea confirmă incapacitatea dreptei de a soluționa problemele economice cu care e confruntată Franța. (...) În fața acestei situații, uniunea stîngii apare, mai mult ca oricînd, ca singura schimbare posibilă de care dispune țara".

Consemnînd accentuarea caracterului prezidențial al regimului, directorul ziarului „Le Monde" scria : „Pentru prima oară președintele se află descoperit în fața majorității, a opoziției, a țării. De acum înainte nu mai există un executiv cu două capete, președintele este singurul șef, toate eșecurile vor fi eșecurile sale. De acum încolo nu mai există un ecran